

فرمان

زائست
ناشتی
ناوهدانکرده نه وه

ژماره ۷ و ۸ بایی: ۱۲۰ تومنه

☐ گومه لاپه ئی

• په ره وه ده و فیر کردن

• بنه ماله

☐ دور وونانی

• هه رزه کاری میر مند الان

• شه رم مه که نه وه

☐ نه ده بی

• چاف خشان د نه ک به سه ر تور و نه ده با کور دی

• میر زای که له ور

☐ ژمائه وانی

• (صابون) به (س) یش که ف ده کا

• بیانید گردی بنویسیم

☐ وه ر زنتی

• کاسی جیهانی توپی پی

• کوتایی هینان به ناواره بی

☐ سنپانسی

• کور د له تور کیا. له گه ل

• چاوپیکه وتن. • هه والو چالاکی. • چیروک.

• فولکلور. • شپعر. • ده مه ته قه. • ولامی نامه و

چه ن دین باسی تر.

بانگه واز: لاپه ره (۱۰)

خداي نړۍ

نېمه گوردین شور شگړین
پېشمه رگه ی نازو دلیرین
روڼه ی میدیامان ناوه
له دژ زوځاگین وهك گاوه
دروشمی نیمه دیموگراسیه
داخواری نیمه نازادیه
خوینی سوورمان له وریگه داوه
نالای روزگارین هه لداوه
نیستاش به خوین پاسی نه گرین
له پیناو سهر بهستی نه مرین
له سایه ی خوینی شهیدان
هر ناوه دان بی گوردستان

تـزـنـت

۸۹۷

گوڤاریکی وهرزییه لقی ناواری
یه کیتی لاوانی دیموکراتی
کوردستان - عیراق ده‌ری ده‌کات

۲۶۹۴/ی کوردی

هاوین و پائیزی

سهر نووسهر: سالح مه‌حموود (ریبوار)

پشت بهرگ: دیارییهك ژ لقا ده‌وك - نهینه‌وا یا
نیکه‌تیا لاوین دیموکراتا کوردستان - عیراق.

* نشانی: کرج - رسالت شرقی - مهرگان پلاک ۱۲۸

هیچ نووسراویك بوخا وه نه‌که‌ی نا گیرته‌وه •

لایه ره	نووسه ر	بابه ت
۵		سه روتار
۶	بشکوژ	په روه رده و فیر کردن
۱۵	ریبوار	(صابون) به (س) یش که ف ده کا
۲۰	چارچهل	کورد له تورکیا
۲۵		نامه کانتان
۲۶		گزنگ و لاویکی ئاواره
۲۹	خانو مه حموود	ئه ستیره ی که زیدار
۳۳		هه وال و چالاکی
۳۶	میدیا فه یلی	میرزای که له ور
۴۲	سالح مه حموود	بنه ماله
۴۵	هه ژار سالح	چیروک
۵۰	بیکه س کوردی	پردی ده لال
۵۵	ره فقیق مسته فا	چاف خشانده ک بسه ر تورو ئه ده با کوردی
۶۲	ئینزار ئه حمه د	هه رزه کاری میرمندا لان
۶۸		ده مه ته قه ی خیلوو گیلو
۷۰	شه هلا	تیرور له دادگه ی ویژداندا
۷۲	ریبوار	شه رم مه که نه وه
۷۷	سالح مه حموود	کردی بنویسیم
۸۲		ولامی نامه ی خوینه ران
۸۵	ف . ئه رگوشی	کاسی جیهانی توپی پی
۸۸	ده هام چافشین	کو تایی هینان به ئاواره یی
۹۲		نیگاره کانتان

سه روتار

● ته وه يه ك سالی ته واوه كه به سه رده رچوونی یه كه م ژماره ی گوڤاری گزنگ
تیده په ری ۰ سالی پار له و مانگه یوو كه گزنگ له دایك بوو ، یه ك سال واته
دوازه مانگ، یانی ۳۶۵ روژ ، ته گه ریه كيك لیمان بهرسـی باشه له و یه ك
ساله چتان كردووه ده لیم نازاین چه ند هه نكاومان به ره و پیش هاویشـتووه ، نازاین
چ مه ودايه كمان برېوه ، ره نكه هیشـت هه ر له شوینی پار مابینه وه ، دوور نییه له
ریگه ش لمان دابـی كـی ده زانی ؟ !

به لام گرنگ نییه ، ته وه ی لای ئیمه گرنگه ئا مانجه كه مانه ، ته گه ر هیچ نه زاین
له وه ئاگادارین كه چاومان له لووتكه یه كـی به رزه و ئیمانیشـمان پته وه ۰ ده شزاین
كه ریگه دووره و پر له هه ورازو نشیو ، كوسپه و ته گه ره ، هه ندی بلیی زوره ، به لام
ئیمانی پته و به سه ركه وتن مه وداي ئاومیدیمان پینادات ۰

ده لین، باشه ئیوه شیت بوون كه له و بارودوخه نا هه مواره له جیاتی ئسه وه ی
بكه ونه دوو پاروه نایك و زگی خیزانی خوتانی پی تیركه ن كه وتوونه ته نووسیـن و
كاغه زی گران ده كرن و پاش هینده ده رده سه ریبه به نیوه بایی ده یفروشنه وه ،
له زاری منالانتان ده گرن و خه رچی گزنگی ده كه ن ، ئاخر كـی ده یخوینیتـه وه ؟
كـی قه درتان ده زانی ؟ كـی ده لی ده ستان خوـش ؟ ئاخر تا ئیستا له ناو كورد دا
كـی به نووسین تیری خواردووه كه ئیوه دووه می بن ؟ !

نازانم ره نكه ئیمه ش له وانه بین كه جار جاریا هه میسه سیمه كانی میشکیان و پـك
ده كه ون (شورـت) ده كه ن ، به لام برواتان بی یه كجار به م شیوه یه ش نییه
ده لین نه فه رموون ته ماشای نامه ی خوینه رانی گزنگ بكه ن كه به ده ستمان گه یشتووه
به بروای ئیمه هه ره و نامه و نووسراوانه باشتـرن به لگه ی ته و راستیه ن كه له ناو
كوردیش خوینه ره یه ، كه خوینه ره بی ئاشكرایه كه نووسه ریشـقه دری خوـی
ده بی و ته گه ر نووسین چاك و له پیناو خزمه ت به گه ل بی ده ست خوشیشـی
پی ده وتـری ۰ ته گه ر هیچ یه ك له وانه ش نه بی له لای ئیمه هیچ گرنگ نییه
چونكه بروامان به خزمه ت هه یه ، بروامان به خه بات هه یه و چ خه باتـيك له وه
پیروزتر كه له خزمه تی خه لكی وابین كه هه موو شتیکیان له پیناو ئازادیوسه ریمستی
كه له كه یان كردووه ته به رات ، چ شه رافه تيك له وه گه وره تركه خزمه تكـاری
هه زاران لاوی دلپاکی شورشگیر بین كه هه موو داخوازو ئاره زوویان وه رگرتنـی
مافی گه له چه وساو كه یان له تا قمیکی زوردارو نامروقی وه كو ده سه لاتـی
به غایه ۰

ته و جا وللاهی ته و ئیانه ی له پیناو خزمه تی ته و خه لكانه سه بی ته و
سه رمایه و مال و دارایی یه ی بوسه رف كردن له پیناو سه ركه وتنی ته وان نه بی ، ده با
هه ر نه بی ، توخوا واییه ؟ !
— سه رنووسه ر —

په روډه وډه و فیر کردن

وډه گیرانی: بشکوز

□ په یوه نډی په روډه وډه و فیر کردن له گډل دادگه ری کومه لایه تی.
□ نامانجه گانی په روډه وډه و فیر کردن. □ په یوه نډی فیر کردن له
گډل په روډه وډه. □ په یوه نډی مافه گانی تایبه تی و مافه گانی گشتی
له په روډه وډه و فیر کردن. □ مافی تاکی و مافی گشتی له په روډه وډه و
فیر کردن دا. □ سیاستی فیر کردنی ده ولت.

په روډه وډه و فیر کردن ټیمرو له گشت ولا ته کان یه کیک له گرنه ترین ټه رکه کانی
رامیاری و کومه لایه تی ده ولت له کاتی ټیمه دا و، مه روډه ها با شترین
ده سکه وتی کومه لانی مروقایه تیه * لیره دا تیده کوشین که کیشه کانی سیاسی و
گشتی فیر کردن و په روډه وډه که تایبه تی کاتی ټیمه و د ووی ټه م سه ده یه ن زور
به کورتی ببینریت * ټیمرو گشت شاره زایانی کومه لایه تی و رامیاری راده گه یینن که
داماتوو و سه ربه رزی ولات ، گه له که مان گرید راوه و په یوه نډی نیزیکي له گډل
سیاسه تی په روډه وډه و فیر کردنی ده ولت ته کانیان مه یه ، توانایی ټابووری،
رامیاری ، نیزامی ، گه له کسان ده سکه وتی تیکوشانی که سانی فیرکراو و لیزانسی
ټه م ولاتنه یه ، ټیمرو ولا ته کانی د وواکه وتوو ټه و ولاتنه ن که لیخاند اپه روډه وډه و
فیر کردن په ری نه سه ند ووه و ژماره ی که سانی لیزان و شاره زا له کاره کانی جوراو
جور که مه * ټالمان پاش شه ری د ووه می جیهانی (٤٥ — ١٩٤٩) کاول کسراو
مه موو کارخانه کانی پیشه سازی له ده ست دا سه ره رای ټه مه ټالمانیا له کاتیکی
کورت دا توانی ببیته یه کیک له به هیزترین ولا ته کانی پیشه سازی جیهان ، رازی
ټه م ټاوه دان کردن نه وه یه و ده سکه وتی سه رسوورینه ر له بواری ټابووری ، زانستی
و پیشه یی (قه ننی) ده بی له کومه لی پیاوان و ژنانی فیرکراوی ټه لمانیا کسه
زیند وو ما بوون بد وزینه وه * پیشکه وتی سه رسورمانی ټابووری ، ژاپونی شمر

لید را و ویران کراویش له په روه رده و فیرکردن ته دایه . . .

په نه گه ییشتووی پمروه رده و فیرکردن و کسبوونی که سانی کارزان له ولاتدا بی هیچ گومانیک ، د ره نگ یا زوو ژبانی کومه لایه تی له گه ل د ژواری زور روو بیه رور ده کات و زیاته کانی زوری به د ووادایه که بو د اها تووی ولات جیگای نیگه رانییسه له م روویه وه په روه رده و فیرکردن ته نیا وپسته کی تاکي و تایبه تی نه بووه ، به لکو کیشه یه کی گشتی ولات و له گه ل ده زگای ده سه لاداری ولات په یوه ندی هم یمر ده ولت ده بی ته رکه کانی که سایه تی فیرکردن ولات سامان بدات و به دیتنی د اها توو و ریکختنی ژبانی کومه لایه تی ، به دیهینانی لای که می ٹاسایسش و به خته وه ری هاوولا تیپان له ته رکه کانی بنه ره تی ده ولت ته و سیاسه تی فیرکردن بناغه ی سه ره تایی داریشتنی کومه لگای ٹیستاو د اها تووه *

— داریشتنی پروگرامی فیرکردن ، ناسینی داریشتنی پروگرامی و چوپیه تـــــــی ده ستیوه ردانی ده ولت له کاره کانی که له پووری ٹاسان نییه چون ٹامانجــــی ده ستیوه ردانی ده ولت له رووی کاره کانی کومه لایه تی بو د روست کرد تــــی شیوه یه که له کومه له که ده بی ناسپنه ر و نیشانه ی کاتی خوئی بیت له م روویه وه ده بی ده ولت هاوولا تیپان بو د اها تووی پیش بینی کراو (فیرا) بکات و ٹاسه وان بو ژبانی کومه لایه تی ٹیمرو و سبه یینی ٹاماده بکات * بویه پروگرامه کانی فیرکردن ده ولت نه که ته نیا ده بی ولامده ری پیداوپیسته کانی ٹیستاو هاو ده نگ له گمل توانایی ٹابووری و ٹامانجه کانی سیاسی ولات بیت به لکو پروگرامه کان و یاسای فیرکردن ده ولت ده بی بتوانن نیوان وپسته کانی که سان و بنه مالـــــــه و ٹامانجه کانی کومه لایه تی هاو ده نگي بیننه کایه وه ، چونکه که سان بو خویان و مناله کانیان ٹامانج و پروگرامیان هم یه و ده یانه ویت له لکه کانی تایبه تی فیربین و کومه لیش خاوه نی ٹامانجه کان و پیداوپیسته کانی خویه که زور جار له گـــــــل

**• په کهمین هوی پهره سندننې به رابه ری (په کسانې) و
دی موکراسی کومه لایه تی پهره و رده و فیرکردنه.**

ٹامانجه کانی تاکي هاو ده نگي نییه له و جیگایه ی که ده ولت ده بی مه سرووفا تی فیرکردن کو بکاته وه و ته م مه سرووفا ته زور به زور گرانن و زیاتربش جه ماوه رله ریگای باج ده یدنه به ناچار ده ولت ده بی پروگرامه کان و ٹامانجه کانی تاکي له راستای به رژه وه ندی و پیداوپیسته کانی کومه لایه تی رینه مایی بکات و له کاتی دیاری کراو هم ندیک له شاره زاییه کان و فیرکردن په ره پې بدات و هانیان بدات و هم ندیک لهو لکانه ی که زور پیوپیست نییه به ره ند بکات *

ته وه ی که روون و ٹاشکرایه هم ر ولا تیک به ٹاگاداری به رامبه ر به پیوپیسته کانی رامیاری و کومه لایه تی و که له پووری خوئی ده بی (سیسته می) فیرکردن تایبه تی خوئی به رنامه ریژی و بناغه ریژی بکات و هم ر جوړه چاولیکرد نیکی، کوپړکوپړانه و نه هم لسه نگیند راو و په سندکردن هم موو لایه نه و ته واوی، هم موو سیسته میکی فیرکردن له ولا تیکی تره زور به بو ولاتی په سندکراو زیاتبار ده بیت و ته نیــــا ده توانیت له راستای ٹامانجه کانی ولات ته کانی ده ست دریکه ردا بی ، لـــــــم

باره یه وه له لاپه ره ی ۱۷ (کیشه کانی جیهانی په روه رده و فیرکردن) ده خوینین :
سیسته مه کانی فیرکردنی ده ره وه ته ناته ته گه ر به نبیه ت پاکی ته واو پیشکه ش
کرا بن هیچ کات ناتوانن له گه ل بنیشه کانی کومه لایه تی و داب و نه ربت و که له پوور و
پیوستیه کانی ئابووری و ئامانجه کانی نه ته وه یی ئه و لاتا نه که سه ر به خو بیان به
ده ست هیناوه و به رپرسی ئاسینی خو بانن بگونجین *

— په یوه ندی په روه رده و فیرکردن له گه ل دادگه ری کومه لایه تی :

بیری ئه وه ی که ده وله ت و هیزی گشتی ده بی کاری فیرکردن و په روه رده بگریته
ده ستی خوی له ویسته کانی هم موو لایه نه بووه و ئیمرو دیارده یه کی روون و ئاشکرایه
چهن دادگه ری و دیموکراسی کومه لایه تی له گه ل په ره سه ندی په روه رده و فیرکردن
په یوه ندیه کی نزدیکی هم یه ، ئه گه رمانای دیموکراسی، دادگه ری کومه لایه تی
خواوه نی بیری یه کسان، به خته وه ری و ده سه لاتی سه رکه وتنی هاوولا تییان له
کومه له کی ولاتی و نه ته وه یی له گشت رووه پیکه وه بیت یه که مین هوی په ره سه ندی
به رابه ری (یه کسان) و دیموکراسی کومه لایه تی په روه رده و فیرکردنه، چونکه ئه گه ر
ده وله ت کاری په روه رده و فیرکردن نه گریته ده ستی خوی و ئه نجای ئه م کاره
گه ورا نه ی کومه لایه تی ته نیا به ده ستی که سان و به شی تاییه تی (خصوصی)
به ربوه بچیت ، بمانه وی و نه مانه وی ده وله مه ندان ، واته بورژوازه کان ده توانن
که لک له په روه رده و فیرکردن وه ریگرن و هم ژاران لیی به دوور ده میننه وه و
دره نگ یا زوو جیا وازیه کانی چینایه تی و نایه کسان نیوان هاوولا تییان زیاتر ده بی *
له م باره یه وه گشت هاوولا تییان، له کومه لیکی نه ته وه یی ده بی بو ده ست
پیکردنی فیرموون و درېژه و کوتایی هینانی، خواوه نی (به خت) و هیوای به رامبه ر
بن و تا هم راده یه ک فیرکردن زیاتر په ره ده ستیت به هم مان راده ش هیوا
به چوونه سه ره وه ی دادگه ری کومه لایه تیش زیاتر ده بی و به و راده یه ی که
دادگه ری کومه لایه تی زیاتر ده بی و گشتی تر ده بی ، هاوولا تییا نیش تینووی
فیرموونی زیاتر ده بن *

فیرکردن و په روه رده کاریکی واییه که هیچ کات ته واو بی و هم میشه کیشه ی
روژ بووه ، کومل له گورانی هم میشه یی دایه و زانیاریه کانی رابردوولسه گمل
پیشکه وتنه کانی داهاتوو کون ده بن بو ئه وه ی که زاینی که سان بو کسار و
ئه رکه کانی کومه لایه تی سودمه ند بیت ، ده بی فیرکردن به شیوه ی هم میشه یی
و به رده و وام بیت تا ئه و که سانه ی که کار ده که ن، بتوانن له گه ل به ده ست
هاتوو کان و تازه کانی زانست ئاشنا بن و فیرکردن و ئه وانه ی که له رابردوور به
چاکی فیرنه کراون، بتوانن له درېژه ی ژبا نیان به فیرموونی زیاتر بگه ن *
ئه نجای ئه م ئه رک و پروگرام نه ته نیا له ده وله ت و هیزی گشتی ده وه شپته وه *

ئامانجه کانی په روه رده و فیرکردن :

ئامانجی فیرکردن ته نیا ئاماده کردنی که ساینک بو کارو شاره زایی نبیه که
بتوانن ژبا نیان له کومل به ربوه به رن و پیوستیه ک له پیوستیه کانی کومه لایه تی
جی به جی بکه ن ، به لکوده وله ت بیجگه له ئه وه ده بی هاوولا تییان له رووی
روانگه ی کومه لایه تی ورامیاری په روه رده بکات و هم ست و گیانی یه کگرتوو یی

نه ته وه یی و کومه لایه تی و جیهانی له شه واندا به رزتر بکات به زمانی ساکارتر به دیهینانی هه ستیکی هاوکاری کومه لایه تی له ولاتدا له شه رکه کانی بناغه ییی ده وله ته و پته وکردنی، ته بیا له ریگه ی په روه رده و فیرکردندا ده کریت، هه روه ها له ولاته کانی که راده ی زور بوونی حه شامه ت به رزه هه رسال شه و منالانه ی کسه ده بی بچنه خویندنگا و فیرببن، زیاتر له ساله کانی رابردووه و فیرکردنیان ته بیا له ریگه ی ده وله ت و هیزی گشتی ده وه شیته وه * بوگرووپه کان و چینه کانی هه ژار و خوارووی کومه ل فیربوونی ئاماده یی و زانکو شه که رته بیا ئامیر نه بیت بیگومان ته بیا ریگای ناسراوه بو چاک کردنی باری کومه لایه تییان، کومه لسان پیشانیاں داره که راده ی زیاد بوونی کومه ل له گرووپه کانی خوارووی کومه ل توند تره له گرووپه کانی ده وله مه ند و سه رووی کومه ل، له م رووپه وه زیاتر پیوستیان هه یه که ده وله ت له کاری فیرکردن ده ستپوه ردان بکات، چونکه دانی مه سروقاتی فیرکردن به به ماله کانی که م داها ت گران و د ژواره و ته بیا هیزی گشتی ده توانیت فیرکردنی منالانی چینه هه ژاره کان دابین بکات و له داها توو ثیانی با شتر چاره روانیان بیت *

له هه ر کومه لیک دا هاوولا تیان له شه ونازادیانه که یاسا کانی ولات رایسان که یاندووه ده توانن به شداربن به لام هیچ که س مافی نییه که نه خوینده واری بو خوی و مناله کانی ره وای بزانیت به زمانی تر له کومه له کانی پیشکه وتوری ئیدر نه خوینده واری مافی نییه له م رووپه وه یه که ده وله ته کان فیربوون تا ته مه نیک به زوره ملی راده که یینن و هه موو هاوولا تیان ده بی تا شه و ته مه نه فیرببن و زوریه ی ولاتانیش فیربوونی سه ره تاییان کرد و ته زوره ملی، زوره ملی کردنی فیربوونی قوناغی سه ره تاییی له که ل بیری دابین کردن و (دوژینه وه ی) ئامیره کانی فیرکردن له راستایه ک دایه و ده وله ت شه رکیه تی له که ل زوره ملی کردنی فیربوون، ریگا کان و چوینی تی جی به جی کردنی شه م جوړه سیاسه ته بینیته کایه وه و ته بیا ده وله ته که ده توانیت شه مه دابین بکات، به م مانایه که په روه رده و فیرکردن ته نیی له مافه کانی تاکی نییه به لکو مافه کی کومه لایه تیشه و ده وله ت به ناوی به رگری له به رژه وه ندی گشتی ده ست له ریک و پیک کردنی په روه رده و فیرکردن ده دات، به لام ده بی له بیرمان نه چیت که په روه رده و فیرکردن هه میشه کیشه یه کس رامیاری بووه و ئیستاش هه روایسه *

**• ده ولت نه رکیه تی نامیره کانی فیرکردن و په روه رده ی خورایی
بو هه موو میلله ت تا دووایی ده وری ناوه ندی دابین بکات.**

په یوه ندی فیرکردن له که ل په روه رده :

په روه رده و فیرکردن یا (ته ریه ت و ته علیم) د ورووی پوولیکه و له راستی دا و له کرده وه شدا ناتوانین شه م دووه لیک جیا بکه یینه وه له (سه رپمرستی ده وله تی) و له بلاوکراوه کانی ریکخراوی نیو نه ته وه بیشدا کوکی کراوه ته سه ریه ک بوونی په روه رده و فیرکردن و به م شیوه یه ده خوینن :

(فیرکردن بو به رزکردن وه ی زانست و باشزانی (مه هاره ت) که سیکه به مه به ستی

بانگه‌واز

خوینه‌رانی به‌ریز، خوشک و برایی لاو، په‌نابه‌رانی
دلسوز، نووسه‌رانی شور شگیری کورد:

له‌سه‌ر داوای سه‌روکی زانکوی سه‌لاحه‌ددین که له
ئیزگه‌ی ده‌نگی نه‌مه‌ریکا به‌شی کوردی بلاو کرایه‌وه
گوقاری گزنگ هه‌ستاوه به‌کوکردنه‌وه‌ی هه‌مه‌جوره
په‌رتووک و گوقار به‌زمانه‌کانی فارسی، عه‌ره‌بی،
ئنگلیزی، فه‌ره‌نسی و... بویه‌ش داواتان لیده‌که‌ین
ده‌ستمان بگرن و هاوکاریمان بکه‌ن.

ئیه‌وه‌ی به‌ریز ده‌توانن په‌رتووک و گوقاره‌کانتان
پیشکه‌شی زانکوی سه‌لاحه‌ددین له‌هه‌ولیر بکه‌ن و
پاش نووسین و ئیمزاکردن بو مان به‌نیشانی:

کرج - رسالت شرقی - خیابان مهرگان پلاک ۱۲۸
نووسینگه‌ی گزنگ ره‌وانه‌بکه‌ن.

چاوه‌روانی هیممه‌تی مه‌ردانه‌تانین

گزنگ

شیوه یه بژمیرین :

یه که م : فیرکردنی زوره ملی و لایه نی که می فیرکردنی ها و ولاتیان ، ئەم فیرکردنه به مه به ستنی توندکردنی ده سه لاتداری نه ته وه ییه و ئە رکی ده وله ته کسه تی بکوشیت و به رگری بکات تا گشت مالمکان که به ته مه نی فیرکردن ده گن بچنه قوتا بخانه و پید او بیستیه کانی ئەم جوړه فیرکردنه کو بکاته وه له گه ل زوره ملی بوونی فیربوون ، بناغه ی به خورایی بوونی فیربوونیش ها و گاوه و ده وله ت ده بی بتوانیت که به هم موو ماله کانی که به ته مه نی فیربوون گه یشتون به خورایی فیر بکات و ئە گه ر له قوتا بخانه کانی ده وله تی جیگای به سنده نه بوو ده وله ت ئە رکیه تی که له قوتا بخانه کانی تاییه تی شوینیک بو قوتا بیان ده ست نیشان بکات و مه سرووفا تسی فیرکردنیان له خه زیه بدات یا ئە وه ی که ئەم مه سرووفا تانه له سه ر شانی دامه زراوه کانی فیرکردن دابیت تا خویان ئەم مه سرووفا تانه له قوتا بیانسی ده وله مه ند تر بستین ، به خورایی بوون ته نیا په یوه ندی به مه سرووفا تسی ناوونوسی نییه ، به لکو به خورایی بوونی ئامیره کانی کاربش ده گریته خوییه وه و ده وله ت ده بی به لای که مه وه ئامیره کانی نووسین ، خواردن و هاتووچو بیه خورایی یا به نرخیکی هم رزان بو قوتا بیان دابین بکات و هیچ که س نابیت به هوی مه ژاری له ده رس خویندن بمینتته وه و ئە رکی ده وله ته که بو هه موو قوتا بیان و هه روه ها قوتا بیانی چالاکی زانکو که بودریژه دان به خویندن نیسان پتو بیستیان به هاوکاری هه یه یارمه تییان بدات ، چونکه له ئاکامدا کومل هه ر له شاره زایی ئەم که سانه سوود وه رده گریت ، بویه پیویسته مه سرووفا تی فیربوونی پسپوران که پیویستیان پییه بدات .

د ووه م : ده ست نیشان کردن و دانی ناسنامه ی پله کانی خویندن ، واته ته واو کردنی قوناغی ئاماده یی ، ته واو کردنی زانکو و پله کانی به رزتر تا دکتورا لسه کرده وه کانی ده سه لاتداری ده وله ته ، ئەم پله خویندنانه ده سته به ری کاری کومه لایه تی و ئابووری به تاییه ت (ئیسختخدامی) یه . به م هه ویه ده ولمت ناتوانیت له باره ی چوویه تی دانی ئەم پلانه بی بیرو رابیت و بیگومان جه ماوه ر بو ئە و به لگه نامانه ی که دامه زراوه کانی فیرکردنی جوړاوجور و ته نانه ت ده ولعتیش ده ده ن ، سه ره رای یه کسان بوونی نرخی ره سمی ئە وان ، بایه خی جوړاوجور داده نین .

سیاسه تی فیرکردنی ده وله ت :

فیرکردنی تاییه تی بو ئە وه ی که هیزی گشتی بتوانیت ئە و پلانه ی که لسه لای خویندن نگا تاییه تیه کان ده دریت به رابه ری پله کانی دامه زراوه کانی گشتی بناسیت ، ده بی پروگرامه کانی دامه زراوه کانی تاییه تی په سند بکات و چاودیری جی به جی کردنیان بکات ، چونکه به بی چاودیری توند له سه ر پروگرامه کانی خویندن نگا کانی تاییه تی و چوویه تی جی به جی کردنی ئەم پروگرامه کانی خویندن نگایانه له کاتیکی کورتدا به چاپخانه ی مه دره ک ده رهینه ر ره نگ ده گوین . یه که م : نرخی پله کانی فیرکردن له گه ل چوویه تی ئامیرو ئامیره کانی فیرکردن په یوه ندی نرکیان هه یه وله یوان ئەم ئامیرانه ده توانری له ماموستا به ناوی

گرنګترین کارتیکه ر ناو ببرد رېڼ ، دامه زراوه په کی بی که ره سه ی ته ند روستی یا به بی ټامپری وه رزشی و به پټولی بچووک و پر حه شامه ت ، بیګومان دامه زراوه میکی فیرکردنی ژماره په ک نیبه و نه گه ر ماموستاشیان هم بیټ بیګومان دامه زراوه په کی فیرکردنی چاک نابیت * روون و ټاشکرایه ده وله ت به ټامانجی به رګسری لسه به رژه ونډی و پالپشتی ټه و به لکه ټامانه ی که به ره سمییان ده ناسیت ، ده بی له چوټیه تی (ټیستخدام) و جیګیرکردنی ده سته ی فیرکردنی دامه زراوه کانی تاییه تی چاودپری بکات و مه رجه کانی ده رسدان و کارپېدانیان بودا بین بکات * دووهم : پروگرامه کانی فیرکردنی دامه زراوه کانی تاییه تی له گه ل پررگرامه کانی دامه زراوه کانی گشتی له لکه کانی جوراوجور نابیت جیاوازی زوریان هم بیټست * جیاوازی گه وره له پروگرامه کانی فیرکردن ده توانیت شله ژاوی بیټیته کایه وه و کاری ریکخواه کانی (ټیستخدام) که ریشد ژوار بکات * ده وله ت به مه به سته به رګری له په کیتی نه ته وه یی و چاکردن و بنیات نانی

• ماموستایان وگشت نه و که سانه ی که نه رکی فیرکردنیان به نه ستو گرتووه ده بی ریز له که سایه تی قوتابی بګرن.

بیری په کګرتووی نیوان گشت هاوولا تییان ده توانیت به لای که مه وه وانسه ی په کسان له نیوان دامه زراوه کانی گشتی و تاییه تی به تاییه ت له پلسه ی سه ره تایي وناوه نډی زوره ملی را بګه بیټیټ * سټیهم : هم ندیک له دامه زراوه کانی فیرکردنی تاییه ت ، به سه ختی ده توان خویان به ریوه بیه ن ، به لام له هم مان کاتدا برخی تیکوشانی فیرکردنیان بو هم موو لایه ک سه لمیندراوه له م کاتانه دا ده وله ت ده بی یارمه تی دارایی و هاوکاری تریان پی بدات تا بتوانن درېژه به تیکوشانیان بده ن * له کوتایی لیکولینه وه له سیاسه تی فیرکردنی ده وله ت ده بی بیر له چه ند خالیکي تر بکه ینه وه :

په که م : ماموستایان وگشت ټه و که سانه ی که ټه رکی فیرکردنیان به ټه ستو گرتووه ده بی ریز له که سایه تی قوتابی بګرن و له هم رجوره زه بر گه یانندن به پټی تیروانینه کانی جیهانی و ټه لسه ټه کانی تاییه ت که له گه ل که شو هسه وای که له پووری کومه ل و بنه ماله بیګانه په دووری بګه ن و به تاییه ت ټه گه ر قوتابی که م سال و له پله ی سه ره تایي و ټاماده یی بیت ، کارتیکردنیان زیاتره * دووهم : ټه گه ر ده وله ت به ناوی به رګری له به رژه وه نډی گشتی و کومه ل مافی هم په که له کاری په روه رده و فیرکردن ده سټیوه ر بدات و سیاسه ت و پروگرامی تاییه تی هم بیت و هم ندیک له لکه کانی فیرکردن په ره پټ بدات ، یا به ره ند بکات ، مافی دایبابان به ناوی به رپرسی بنه ماله نابیت له بیر بکریته وه ، چونکه دایک و باوک زیاتره هم رکه سیکي تر به رامبه ر به چاره نووسی مثاله کانیان دلسون و ټه گه ر ده یانه ویت ده وله ت زانستی نوی بو فیرکردنی پسرانسی داهاتووی ولات دایین بکات ، له هم مان کاتدا ده یانه ویت که له ده ست نیشان

* ولاتیک که سیاستی فیرکردنی دریز خایه‌ن و وردبینه‌ی
بو بهرز کردنه‌وه‌ی زانست و تواناکانی زانستی و له‌شی هاوولاتیانی
نه‌بی، زوو بی هیزو توانا ده‌بی و ناتوانی سه‌ر به‌خویی
راسته‌قینه‌ی له جیهانی پر له مه‌ترسی نه‌ورو به‌پاریزیت.

کردنی لکه‌کانی خویندنێ مناله‌کانیان ئازادیان هه‌بیت *
سێیه‌م: هه‌روه‌ها سیاستی فیرکردنی ده‌وله‌ت ده‌بی به‌شیوه‌یه‌ك بیت‌كه
مأموستایان سه‌ره‌خویی و ئازادی به‌سند هه‌له‌سه‌نگیندرایان هه‌بیت له‌کاری
فیرکردن و نابیت‌وه‌كو (ئیس‌تخ‌دام) بووه‌كان و کارمه‌ندان بن و به‌هه‌مان شپ‌سوه
پیره‌وی زنجیره‌پله‌ی ئیداری نه‌بن، چونکه ئازادی و سه‌ره‌خویی، کاری
فیرکردن شل‌ناکاته‌وه، هه‌رچه‌ند ئازادی مأموستایان نابیت جیاوازی له‌گه‌ل
یاسای گشتی و نه‌ریتی کومه‌ل هه‌بیت *

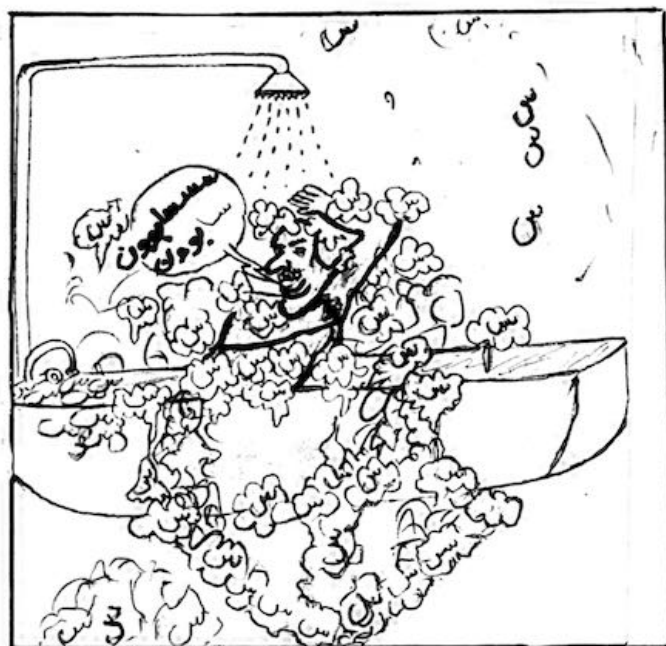
دوو پات‌ده‌که‌ینه‌وه: ((ولاتیک که سیاستی فیرکردنی دریز خایه‌ن و
وردبینه‌ی بو به‌رزکردنه‌وه‌ی زانست و تواناکانی زانستی و له‌شی هاوولاتیانی
نه‌بی، زوو بی هیزو توانا ده‌بی و ناتوانی سه‌ره‌خویی راسته‌قینه‌ی له‌جیهانی
پر له‌مه‌ترسی نه‌ورو به‌پاریزیت *))

□ خوینه‌رانی هیژا:

به‌هوی زوربوونی به‌رهم نه‌مانتوانی له‌م ژماره‌یه
به‌شی (بوزاروکا) بلاو بکه‌ینه‌وه. هیوادارین له
ژماره‌ی داها‌توو بتوانین به‌رهمی جوراو جور
سه‌باره‌ت به‌مناله‌خوشه‌ویسته‌کانمان چاپ بکه‌ین
تکایه‌نیوه‌ش روانگه‌و بیرورای خوتان به‌نامه‌بومان
ره‌وانه‌بکه‌ن.

— (حابون) به (س) پش —
گهف دهگا

نووسینی: ریبوار

● له ژماره (۵) گوڅاری (سپیده) لاپه ره ی (۹) له ژیر سه ردیری (ورده سمرچ)
وتاریک چاپکراوه که نووسه ره که ی ماموستا (ټه حمه دی قازی) یه *
ریزدار ټه حمه دی قازی له ووتاره به نرخ و پر به هایه قامکی بویه کییک له
گرفته کانی نووسین به زمانی کوردی راکیشاوه و ناره زایی توندی خوی له به کارهینانی
پیتته عه ره بیه کانی (ذ . ص . ض . ط . ث) له لایه ن هه ندی له نووسه ران و
چاپه مه نیه کان به تایبه ت (نووسه ره کورد کانی کورد ستانی عیراق) ده ربرویه *
ټه وجا منیش به خویند نه وه ی ټه م ووتاره بریارم دا که بیرورای خوم له و باره یسه وه
ده ربرم *

پیش ټه وه ی بچمه سه ر لیکولینه وه ی وتاری کاک ټه حمه دی قازی پیم خوشه
ټه وه بلیم که : تا پیش راپه رینی به ناوبانگی گه له که مان له کورد ستانی عیراق
هه رکه باسی گیروگرفتگی زمانی کوردیت ده کرد یه کسه رچه کوچی (کاکه) ژا زادیمان
نییه و ناییلن و خو ټه وه کاری که سیک نییه و... هتد) به سه رت دا ده کوترا و
بیده نگ ده کرای ټه وچه کوچه هینده به کار بوو که ټیتر برومان هاتبوو به لی
ماده م ژیر ده ستین و سه ره خوبی سیاسیمان نییه زمانه که شمان ده بی همروا
بیده ستوروو رینووس بی و هه رکه س هه رچون ده خوازی یا هه رچه ند که لیلی
ده زانی باوا بنووس بی ، کاکه خو پیتی ټه لک و بیتکه ی کوردی مالی بابی که س
نییه هه رکه س هه رچون ده یه وی بابه کاری بیلی ! کم یازور مه به ست له نووسین
تیگه یشتنه که یه ! که راپه رینه که رووی دا ټه وانه ی همرگا و بو چاره سه ری
گیروگرفتگی زمانی کوردی هه ندی جار لیره و له وی گازنده یان کرد بوو دلخوش بوون
که : ټوخه ی ، خو ټیتر بیانووی ده سه لاتی دوژمن نه ماوه ، که وایسه ټه وه
باشترین هه له بو ټه وه ی زانایانمان ده ستیک به سه روگیلاکی ټه و زمانه
پیخودانه دایین ، که چی به داخه وه ، به داخه وه که زانایان نه ک هیچیان

نه کرد به لکو هه نديک بيخه يال و چه نديک ده ست له ته ژنو، بوون به ته ماشاکه ری که سانی نا (مه سئوول) تا ببینن چون ته و چه ند وشه ره سه نه به جی ماوهی لا دئییه دور هه لکه وتوو شیمیایی نه کراوه کان بومه به ستی تاییه تی خویان به خوارو خچی به کار دینن و ئاگری خو په رستی خویان پێ داده مرکینن * ئا ته وهایه که هه ر ئیستا روزانه به ده یان و به لکو سه دان نامیلکه و گوشتار و روژنامه و شه و نامه و به یان نامه ده رده کری و هه ری که و به رینوو سیک و شیوه یه ک ده نووسی و که سیش نییه پێیان بلێ: کوره هه ی مال دوشاوینه بو و به سه ری ته و زمانه به سته زمانه دینن ؟ چما رینوو سی کوردیش وه کو حزایه تیه کسه هه ری که و بۆلای خوی رابکیش ؟ ده به لایه پی کم بازمانه که تان له و چه ند به ره کیه دور بی و ته که ره که ل یه ک هاودل نین و نیشتمان که شمان وه کو په رۆی که سکی سه ر مشاییخه کان پارچه پارچه کراوه و بودوور کردنی په ته رو به لا له که لانی دراوسیمان به شان و ملیان لکینراوه ، ده راوه ستن بایه ک زمان بمینینه وه ! *

خو هیچ سویند یکتان له سه ره من نییه به چاوی هه مووتان هه ر ئیستا واما لیهاتوو که کوردی کوردستانی عێراق باش له زمانی کوردی کوردستانی ئێران تیئاگات و به پێچه وانه شه که له به ر جیاوازی زاراوه ها ، به لکو له به ره وهی کوردی کوردستانی ئێران له کاتی قسه کردنی هینده وشه ی فارسی و ئازه ری تیکمل

به کوردییه که ده کات که وه کو شه لواری ده و راوی فهقییه تی من له به رپینه ی جورا و جور به شه ته سلییه که ی نا ناسرپته وه ، کوردی عیراقیش خو هه ره مه پرسه * ته ری چون ده کری خومان له و به لایه رزگار که یین ؟

به بروای من ته نیا به که رانه وه بو وشه و ده سته واژه ره سه نه که مان و زیاتر بایه خدان به چو نییه تی نووسینه که مان *

ته حمه دی قازیش یه کیک له و که سانه یه که ده نگی ناره زایی خوی هه مبه ره به و بۆ یاساییه ده ربربوه ، بویه ش باشته بگه رپینه وه سه ر لا په ره (۱۰) ی سپیده و دربژه به باسه که مان بده یین *

کاک ته حمه دی قازی سه باره ت به چو نییه تی نووسینی ته و په یق و واژانه ی له زمانی عه ره بی هینراونه ته ناو کوردی ده لی : (ته که ره واژه یه ک له عه ره بییه مه هاتبیته ناو کوردی تازه بوته هی کورد و نووسه رانمان حه قیان هه یه به ته لف بیتکه ی کوردی بینوو سن) *

کاک قازی لیره باسیکی له میژینه ی هیناوه ته گوری ، ماموستا هه ژاریش له پیشه کی هه نبانه بورینه هه ره و باسه ی کردوو ، مه سه له که ش ته وه یه ته که ناتوانین زمانی خومان له تیکه ل بوون به وشه و په یقی عه ره بی بپاریزن به لایه نی کم بارینوو سه که مان بپاریزین ، هه روا که عه ره به کان دیشدا شه یان ده به روشه ی کوردی کردوو ئیمه ش با رانک و چوخه ی بکه یینه به ره و وشه عه ره بیانه کسه هاتوو ته ناو زمانه که مان و به رینوو سی خومان بیان نووسین *

به بروای من ته که ره لیره مه به ستمان ته و په یقانه بی که له میژه بوونه ته میوانی زمانی کوردی ته وه کاریکی چاکه و ده بی بکری ، به لام هه روا که به ره وه ش باسمان کرد له و دواییانه وشه که لی زوری عه ره بی و فارسی هینراونه ته ناو

کوردی و تزیکه هه ره تگ و رووی کوردییه که بگوردی، جائه گه ر ئیمه ش هه —وو
 ئه و په یقه نامویه هه ره به رینووسی کوردی بنووسین ئه وه ده بینه هوی لاوازی و
 بی هیزی زمانه که مان * سهیری ئه ورسته یه بکه ن :

(پرسیاریکی جالبه ، مه رحومی مام دکتور جه واد به خیوی کردم و اصراری ئه وه بوو
 که یا بیم به پزیشک یا موهه ندس) یا ئه ورسته یه (* * چاپی ئه وه لی ئه و
 کتابه ش جلّه وگیری لی کرا چاپی دووه میشمه نعره کرا ، به لام به واسطه ————ازی
 ته عه هودمان دا که چاپ بکری به مه رجی دا چاپی بی و *) — سپیده ژماره (٢)
 لا په ره (٧) وتووێژ له گه ل محمد قازی-بزانن چه ند وشه ی نامۆله و دوو رسته یه
 ده بیندری * که وایه ده بی سنووریک بو ئه و کاره دا بندری ، به لام چون ئایه
 ده کری گشت وشه گه لی نامۆی ناو زمانه که مان کوکه ینه وه به خه لک بلێین کاکمه
 هیند ده ی با له گه ل کوردی بمین و ئه و هیند ده ی تریش با برون خوا له گه لیان *
 گریمان ئه وه ش بکری کی ده یکا خوشاره زایانمان تا ئیستا پاش چه ندین کور و
 کوپوونه وه ته نیا گه یشتوونه ته ئه ویه کده نگییه که قه تیه کده تگ نه بن
 جگه له چه ند هه نگاویکی پیروز که ئه ویش له سه رده می شورشی ئه یللول و به
 هووی ده سته و ته کانی هاوێژان ، که وایه به بروای من باشته له نووسراوه کاتمان

هه ره وشه یه ک به رینووسی کوردی بنووسری جا به هه ره زوبانیک بی ، به لام وشه
 نامویه کان بخرینه ناو (په رانتیز) بو ئه وه ی خویته ر بزانی که ئه م وشه یه کوردی
 نییه و نووسه ریش بو ئه وه ی که متر دوو ئه برویه که به کار بێنی هه ول ده دات له
 جیاتی په یقه نامویه کان وشه ی ره سه نی کوردی بدۆزێته وه و به کاری بێنی ، وه کو
 رسته ی خواره وه :

(چاپی (ئه ووه ل) ی ئه و کتابه ش (جلووگیری) لی کرا چاپی دووه میش (مه نعره)
 کرا * * *) که ئه گه ر من نووسه ر بم هه ول ده ده م هه ره ئه ورسته یه ئه وه —
 بنووسم :

چاپی یه که می ئه و کتابه ش پێشگیری لی کرا و چاپی دووه میش به ره — کرا * * *
 کاک ئه حمه دی قازی له شوینیکی تر هه ره له لا په ره (١٠) ده نووسی : (ئه گه ر
 زبانی کوردیش وه ک زبانی ئینگلیزی زبانیکی سه ره خویه و هی نه ته وه یه کی غه یره
 عه ره به که ده گه ل عه ره ب شه ر ده کات تا خاک و مافی داگیرکراوی خوی لسی
 بستینیته وه ، ئه ی بوچ ده بی حه قی نه بی هه موو واژه یه ک به ئه لف بیتکه ی
 نه ته وه یی خوی بنووسی ؟) ماموستا به قوربانت بم راسته ئیمه شه ر ده که یین
 تا خاک و مافی داگیرکراوی خومان بستینین به لام کسی ده لی ئه وشه ره شه ری
 کورد له گه ل عه ره به ، ئیمه نه ک ته نیا عه ره به لکو هه موو گه لانی جیهان به
 گشتی و گه لانی دراوسی به تاییه تی به برای خومان ده زابین ، شه ری ئیمه له گه ل
 ده سه لاتداره خویتمزه کانه نه ک گه لی عه ره ب ، بزانه خوست چه ند دی —
 پاش ئه وه نووسیوته :

(سه ددام تووره ده بوو ؟ مه لیک حوسین بوله ی ده هات ؟)

خونه تنووسیوه (گه لی عه ره بی عیراق یا ئوردون تووره ده بوون ؟)

که وایه با وریا بین گرفتی زمانه وانی و رینووسی لیمان نه بی به شه ری نه ته ومو

من وپرای ته و تیبینی یانه ی له سه ره وه باسم کرد له گه ل ره خنه کانی کساک
ته حمه دی قازیمه و جگه له و شتانه ی ته و باسی کرد ووه به خوشم هه ندی ره خنم
له چونیه تی نووسینی (سپیده) هه یه، که له خواره وه چه ندیکی به کورتسی
باس ده کسم *

با سه یری لا په ره (۲۹) ی ژماره (۵) ی سپیده بکه ین، نووسراوه : (با وکم
کارمه ندیکی ساده ی دابه شکردنی ژاو بوو، شه شمنالی هه بو) هه روه هه
دوو دیر خوارتر و نووسراوه : (کاتی که چوارده سالان بوم با وکم بریاری دا بم داته
مه هدی ی خالوزام که ته و ده مه ی ته مه نی ۳۵ سال بوو) سه یرکه ن (بووایه کان
چون نووسراون (۰۰ ژاو بوو ۰۰۰ منالی هه بو) یا (۰۰۰ سالان بوم، سال بوو)
باشه ته و (بوو) یانه چ فه رقیکیان له گه ل یه که هه یه که له شوینیک به یسه ک
(و) له شوینیکی تر به دوو (و) نووسراوه، خو ناکری هه له ی چاپی بی چونکه
سه ر تاپای (سپیده) ته و هایه، بروا ناکه ن سه یری لا په ره ی ۳۱ ته ستوونی
دوو م دیری (۱۰) بکه ن نووسراوه : (تا هه مو شتیکم بورون و ژا شکرابو ماوه ی (۷)
روژ ده ست به سه ر بوم) یا لا په ره ی (۳۸) که له سه ره وه نووسراوه (مه ستوره)
که چی له سه ر دلی وینه که نووسراوه (مه ستوره) یا لا په ره کانی تر ۰۰۰۰۰

من نالیم چونکه بروام وایه که ده بی (بووم، زوو، روو، موو، چوو، دوو، نوو، ۰۰)
به دوو (و) بنووسری هه موو که سیش ناچاره و بنووسی قسه ی من ته وه یه که کاکه
ته گه ر به یه ک (و) ده نووسی هه موو گوڤار و بنووسه یا هه ر لا په ره یسه ک
و بنووسه ته گه ر به دوو (و) یش ده نووسی هه روا هه رچه نده رای مین
ته وه یه که (بوون، چوون، روون، نووسین، موو ۰۰) به یه ک (و) نووسین
هه له یه کی زه قه و قه ت ته وها که بیژ ده کری ناخویند رپته وه، هه روا کسم
(خورمه، کورد، قور، خورت ۰۰۰) ته گه ر به دوو (و) بنووسری هه له ی
زه قن، ره نگه له و باره یه وه له (گزنگ) یش ته و هه له یانه هه بن بسم لام
ده بی چاره سه ریان بکه ین *

شتیکی تر که به پیویستی ده زانم لیره باسی لیوه بکه م ولامی (سپیده) یه که
له لایه ن سه ر نووسه ره که ی کاک (عبدالرحمن پاشا) دراوه ته وه *

له به شیکی ولامه که هاتووه : (هیوادارین کاک ته حمه دی قازیش له ټاینده یه کی
نزیک دا خوی له گیروگرتی ئیملا ی قارسی وه دور (لیره شدوور به یه ک (و) ابیخی
و نووسینی کوردی توشی (مه به ست توشی یه) ته و گیروگرت و ده رده سه رییمه ی
که پیتی (و) له رینووسی فارسی دا دروستی کرد ووه نه کات چونکه ئیمه ی
کورد پیتی (څ) مان هه یه و هیچ پیویست ناکا په یقی (څولڅو) بی به (ولوو)
وه ک چون ماموستا قازی له نامه که ی دا (۸) جار په یقی (گوڤار) ی هیناوه
هه ندیکیان به پیتی (و) ی نووسیوه و هه ندیکیشیان به پیتی (څ) ۰۰ واتا
هه ندیکیان به رینووسی فارسی و هه ندیکیشیان به رینووسی کوردی (۱)

هه رچه ند من نه م زانی پیوه ندی نیوان (څولڅو) و (گوڤار) چیه که باسی
لیکراوه به لام هینده ده زانم که (گوڤار) به (و) یش هه ر دروسته و هه رکه س
بنووسی (گووار) مانای ته وه نییه که به رینووسی فارسی نووسیږي * ئیمه ده لیین

(ناڤ) به لام (ناو) یشده لیین همه رواکه (ځیره - ځیره - وځیره) همه مووی
 همه رکوردین • له زمانې کوردی پېته کانی (ف، و، ځ) هیڅه لیک نښه
 که زور جار له جیاتی یه ک بیژده کرین وده نووسرین، فه رموون کورده کانسې
 مه رگه وه روت ته رگه وه رو سوماي برادوست و ناوچه ی شکاکه تی (کاک) ته حمسه دی
 قازی ره نگه باشتربزانی (به مروف) واته له جیاتی (ځ) پېتې
 (ف) به کار دینن *

له به شی کوتایی ولا مه که هاتووه (ده رباره ی نووسینې کوردیش به پیتی لاتینې
 ټیمه له گه ل کاک ته حمه دی قازی نیسن که (واژه ی لاتینې قیزوبیزی خوینده ر
 همه لده ستینن) و به یادی خوینده رانیش دیننه وه که ماموستا ته حمه دی قازی
 خوی له گوڅاره که ی خویاندا چه ند لاپه ره ییکیان بو پیتی لاتینې ته رخسان
 کردووه *

به بروای من مه به ستی کاک ته حمه دی قازی له وتاره که ی ته وه نه بووه که
 قیزو بییزی له پیتی لاتینې همه لده ستی چوکه ته وها که له لاپه ره (۱۰) ټمستوونی
 یه که م دیری (۹ تا ۱۴) نووسراوه ته حمه دی قازی مه به ستی ته وه یه که
 نووسه رانی کوردی باکوور واژه ی لاتینې تیکه لی کوردی ده که ن همه روه که
 نووسه رانی کوردی عراقی یا ټیرانی واژه ی عه ره بی یا فارسی تیکه لی کوردی
 ده که ن و ته وکاره یه که قیزو بییزی خوینده ر همه لده ستینې، کاک ته حمه دی
 قازی له وتاره همه ر باسی پیتی لاتینې و به لاتین نووسینې نه کردووه *

له کوتایی ته وه شده لیم که ره نگه بیروای منیش له و بوارانه ی سه ره وه راست
 نه بی به لام دلنیا که ته گه ر باسیکی ټازاد به تایبه تده ره ق به رینووس و
 ریزمانی کوردی بکه وېته ناو گوڅارو روژنامه کان ده توانین سوودی باششی لی
 وه رگریسن *

وه فیدا سه لیم قوتایی پولی پېنجه می
 سه ره تایي له کاشان که سالی رابردوو
 په ناوهند نمره (معدل) ی ۱۹/۳۹
 سه رکه وتنی وه ده ست هیناوه.

کورد له تورکیا

وهگیرانی: چارچهل

● له ده سال پېش تا ئیستا ، بوچی سه ره رای ته و هه موو خوینه ی که ریـــــژراوه وه چه ندین ملیارد لیږه ی که سه رف کراوه ده وله ت نه یتوانیوه (مه سه لـــــه ی باشووری خورهه لاتی تورکیا)، (ناویک که کاربه ده ستانی ره سمی ئانکارا لـــــه سه ر کورد ستانی تورکیایان داناوه) چاره سه ربکات ؟ بوړیکخراویکی وه کوپ . ک . ک (پارتی کریکارانی کوردستان حزب مارکسیست — لیئنیست که دژی ده وله تی تورکیا ده ستی به شورش چه کداری کردووه) که به بی هیچ تیبینی یه ک ده که ویتـــــه کوشتی خه لک له وانه ش ژنان و منلان هیشتا ده توانی لاوان بولای خوی را بکیشی ؟ فه رق ناکا چ ناویک له سه ره و مه سه له یه دابین ، (مه سه له ی باشـــــووری خورهه لات) یا (مه سه له ی کوردستان) به لام بوکو تایی هینان به موته که ییک که ده ساله تورکیا له گه لی ده ست به ئیقه یه سه ره تا ده بی دلیپاکانه و بی تـــــرس ولای دوو پرسیار بد ریته وه :

ته گه رده وله تی تورکی رادیو و ته له قزیونی تاییه تی بوکوردستان ته رخان بکات ته گه ریگه ی کورده کان بدات بو قوتا بخانه کان ئایا ولاتی بولای پارچه پارچه بوون به ری نه کردووه ؟ پرسپاری دووه م ته وه یه : که سیکی برسی، بیکارو بی نیشته ده بی چ بکات ؟

پ . ک . ک یه که م عه مه لیاتی خوی ده سال له مه وه رده ست پیکرو بـــــه لام چوار ساله که بووه به دیوکی گه ووه ، قه یرانی که نداو یه کی له وهپانه بوو بووه ته گه ری له کونترول ده رچوونی جموجولی ته و حزیه . ته ورو هه موو ده زانن که باشووری خورهه لاتی تورکیا له بنسبه ستیکدا به داوکه وتووه ، وته کانی ژنرال گورز (سه روکی ستادی سپا که له روژی ۳۱ ی ثووت له و پله یه پاشه کشه ی کرد) روون و ئاشکرایه . ده بی له روژاوا له به ره وه ی (به لینه کانی به جی نا هیلی) سکالا بکری روژاوا شه ری که نداو داده گیرسینی له حالیک که (تورکیا ده بی ترخه کـــــه ی بژمیږی) .

سه باره ت به کردنه وه ی خالی سنووری ها بوور که خاتوو چیلیر به (هه والیکـــــی

زور تازه‌ای ناویرد ، ده بی بوتری که ته و خاله بو ناوچه هیچ شتیک له گه ل خوی
 نا هیئتی . ته نیا وه کو کولاره یه کی بچووکه که به ره و ئاسمان هه لیان دابی .
 ره نگه بتوانین ئومیده وارین که پاش گه ماروی درێڅخایه ئی عیراق دیسان جموجولی
 ئابووری وه کو پېشوو ده ست پې بکریته وه به لام هات و چوله ها بوور ته نیا ده توانی
 ئیمکانی پیگورکه ی زور سنوورد ار له گه ل پاکووری عیراق دابین بکات و هه موو ته وانسه
 ته نیا روانگه یه کی بچووکه له و ته نگوچه له مانه ی باشووری خورهه لاتی تورکیه
 گرفتاری بووه .

ئه گه ر سمیری بنچینه ی مهسه له که بکه یین ده بینین که سازیاوی رک و نه گـوـری
 کومه لایه تی و ئابووری ناوچه که ، که بووه ته هوی په ره گرتنی پ . ک . ک . خه لک
 ئیتر ناتوانن گوشاروژورداڅخاوه ن زه ویه گه وره کان — که به خوشیان کوردن — قبـوـول
 بکه ن ته وانه گه ره کیانه خویان له و بارودوخه رزگار بکه ن . سه رده میکه ده ولت
 تیده کوشی ناوچه له ریگه ی ته و ئاغا فئودالانه بکیشته ژیرکونترولی خوی بـهـ لام
 ته وه ی له به رامبه ری دا سه رفی کردووه زور گران راوه ستاوه ، ده ولت له هه موو
 شوینی ولات به لینی (دموکراسی و مافی مروقی) داوه به لام بو باسکردن له سه ر دیره ،
 سه ره تا ده بی ده سه لاتی فئوداله کان که له ناخی پارتیه سیاسییه کاندان له ناو
 ببرد ری . ئایا به ریوه به رانی ولات سکالایه کانی بلابوویه وه ی خه لک روو لـهـ
 نوینه ره کانیان نه بیستووه ؟

له یه کی له سکالایه کان هاتووه (ئاغای نوینه رکاری نوینه رایه تیت به ریوه ببه و
 ده ست له مافیا هه لگره) ئایا خاتوو چیلیر ته و سکالایه ی نه بیستووه ؟
 ناکری له دیموکراسی ، مافی مروقی ، یا له سیاسه تیکی دلپاکانه له لایه ن ده ولتی
 ئانکارا باس بکری مه گه رکاتی که ده سه لاتی ته و خاوه ن زه ویه گه ورانه له ناو ببرد ری
 جگه له وه بی بارودوخ هه ره به و چه شنه ده مینیتته وه ، خه لک بروایان ده رهه ق
 به سیاسه تمه داران له ده ست ده ده ن و ته وه ش زور خه ته رناکه . سه بارهت
 به هیزه کانی (ئاسایش) یشده بی بوتری که ته وان به سه ختی ده توانن لـهـ
 باشووری خورهه لاتی تورکیا جموجول بکه ن و له د ژ پ . ک . ک . بجه نگن ، بوئه وانیش
 ئیان له حالیک که هه رگا و چا وه روانی مه رگ ده که ن به راحه تی جیی قبول کردن
 نییه . به لام هه له ی ته وان ته وه یه که له نیوان خه لکی ناوچه وکه سانی سه ره به
 ته و ریکخواوه هیچ ته وفیریک قایل نابن .

ئه گه ره له به ره هییه کانی هیمنایه تی هه ندی له گونده کان چول ده کریه
 ته و مه سه له یه بودانیشتوانی ناوچه گیر وگرفت خولقییه ره ، ده بی له شوینه
 نیشته نوپیه کان لایه ئی که می مه رجه کانی ئیانیکی ساکار دابین بکریته ته نامت
 به ره له وه ی وه زیران بوئه و ناوچانه بگویند زینه وه ، جگه له وه بی دروست کردنی شوینی
 تازه ی نیشته جی بوون پاش ناچارکردنی خه لک بو به جی هیلانی خاتوبه ره کانیان
 دروست وه کوئه وه یه که نه وت به سه ر ئاگردا بریژین و پاشان بمانه وی بیکوژینییه وه .
 وه ته وه ش هه نوکه له و ناوچه یه رووده دات .

له سکالا نامه یه ک که کوپخایه ک ئاماده ی کردووه و هاتووه (نه داری و به ده ختی
 هه موو شوینیکی داگرتووه ، هاوکاری بکه ن) ئاخیرین ده سته واژه ی ته و سکالا نامه یه
 که روو له سه ره ک کومارو سه ره ک وه زیره پيشانده ری رووداوه کانی خه مناکن که و

روو ده ده ن (ئیمه هاوولا تیان به پشت به ستن به یاسای بنچینه یی، به ریزه وه، له ئیوه ده خوازیڼ که پیرستیک له وزه ره روزیانانه ی که ناغادیلانه له لایه ن هیزه کانی سه ربازی لیمان که وتوووه دروست بکریته • بو با شتر بوونی بارود وخی ۹۰ بنه مالسه • ده بی ژه ره روزیانانه کان قه ره بوو بکریته وه و به پلانیکی به په له خاویا سه ربه نایه ک بوپان دا بین بکریته که شه وه شه رکی سه رشانی مه رده وله تیکه •)

ثا شکرایه که له یه ک سال پیش تا ئیستا پ • ک • ک به زوری چه ک سه رکوت کراوه به لام ئیستا ئیترکاتی شه وه هاتوووه که برینه کانی خه ک ساریژ بکریته و به په له ئالوگوریک بکری که ژپانی روژانه ی خه ک چاکتر ببی • شه وه بریاریکی به جییه که جموجولیکی گشتی له سه رانسه ری ناوچه ی بوگه ره که • به لام بو چاود یی — ری له سه ر به رپوه چوونی ده بی سیاسه تمه داران و که سانی راست بیژو شه می — ن به کار بگیریڼ • جگه له وه بی ، هه زاران ملیارد لیر له گیرفانی ئاغا فتوداله کانییش بکری باره که ناگورئ • هه ر شه ندازه که شه و بزاقه به دلپاکی نابیدی • — و له ده ست ته دانی کات ده بی بهر له پلانی تریش بکریته وه که بتوانی له — واری ده رووناسی به په له کار بکاته سه ر خه ک • بو وینه ره تگه بکری چه ند که نالیکی رادیو و ته له قزیونی خو جیی تایبه ت بو کوردستان دا بین بکری • نابسمی لسمه شه نجامدانی شه و کاره بترسئین • له روژنامه ی مللییه ت چاپی

• **ژانکاراوه رگیراوه**

سالی نوی (۱۹۹۵)

سالی (۱۹۹۵) یش هات، خومان به به خته وهر ده زانین به ناوی لقی ناواری یه گهتی لاوانی دیموگراتی کوردستان - عیراق و گوڤاری گزنگ جوانترین پیروز بایی ناراسته ی خویینه رانی هیواو لاوانی ناواری به گشتی و هاو نیشتمانه مه سیحی یه کانمان به تایبه تی بکه یین.

خوشک و برایانی به ریز:

هه رچه نده مروفی ژیر، ده بی هه رگا و ها یداری هه لسوکه وتی خوی بی و هه میشه حیسابی کرده وه کانی خوی هه بی به لام کوتایی سالی کون و سه ره تایی سالی نوی هه لیک ی زور شیاوه بو نه وه ی هه موومان نه ختیک به خومان بچینه وه و به راوردی کرده وه به سوود و پیسووده کانمان بکه یین.

حیساب، حیساییکی زور ناسان و راشکاوه. سالیکی له ژیا نمان تیپه ریوه و نیتر ناگه ریته وه. بو نه وکه سه ی قه در ی ژیا نی خوی بزانی ۳۶۵ روژ ژماره یه کی کم نییه، به تایبه ت نه گه ر نه وکه سه مروفیکی به شخوراوو ده ره به ده ر کراوی وه کو نیمه و له حالی بوراندنی باشتیرین قوناغی ژیا نی خوی واته لاوه تی بی. هیواو ئومیدی هه موو گه ل و به نه ستوگری داها تووی نیشتمانه که ی بی.

نه ویش نیشتمانیکی ویران کراوی دووارا گیراو که هه مووتان چاک لی ناگادارن بویه ش جیی خویه تی کلاومان بکه نیه قازی و له خومان بیر سین:

نهری له ماوه ی نه و یه کساله چیمان کردووه؟

به هه ر حال هیوادارین سالی (۱۹۹۵) سالیکی پر له شادی و ده سته که وت بو گه له چه و ساوه که مان و هه موو گه لانی ناشتیخوازی جیهان بی و هه موو ناواری کان له و ساله بتوانن به خوشی و شادی بگه رینه وه زیدو نیشتمانه که یان و سه رفیرازانه دریوه به ژیا نیان به دن.

به ته مای خوا.

گزنگ

هه څالی به ریزو خوشه ویست کاک ریبوار
سه رنوسه ری گوڅاری گزنگ

سلاوی زانست و خه بات ...

ویرای سلاو و ریزی بی پایانمان ... سلاو و ریزی هه موو هه څالا نتان پی
راده گه یلیم له مه کته بی سکرتریه تی یه کیتی قوتابیانی کورد ستانه وه ، هیوادارم
هه میشه له سه رکه وتن دابن بو خزمه تکردنی ریبازه پیروزه که تان .
هه څالی به ریز ...

زور به گه رمی ده سته کانت ده گوشم و پیروزایی ده رچوونی ته و گوڅاره
ریک و خنجیلانه و جوانه تان لی ده که م ، که به راستی هونه ره له شوینیکی
وا د وور ولات گوڅاری به م شیوازو ناوه روک و تیراژه ده رچیت . هه روه ها به
گه رمی ده سته هاوکارانت ده گوشم و ماندوو نه بوونتان لید ه کمین ، هه رسی
جلدی گوڅاره که مان به ده ست گه یشته له ریگای هه څالانی لاوان ، زور زور پیی
شاد و سه ربه رز بووین . هیوامان وایه زیاتر په ره به ناوه روک بدنه و هه ول
بدنه که به پیژتربیت .

ده ستان خوش و هه ر سه رکه وتوو پیشکه وتووین .
به هیوای دیداری نزیک لسه ولات

ښیر خوشیتان

هه څالتان : ساسان عه ونی
۱۹۹۴ / ۶ / ۲۶
هه ولیر / با شووری کورد ستان

□ هه څالی هیژا ساسان عه ونی:

نهم بدیتا کاغهزا ته پر پر شاد
بوون. هیفی دارین نهو پیغه زی
جار جار خونده څانین گوڅارا
گزنگ هوسا شاد کی.

دستان خزان د سلاو و ریزی
د هیوا د ریباز نریک دودلوت
شین خشتیان دستان
ساسان عه ونی
۱۹۹۴ / ۶ / ۲۶
د ولیر / با شووری کورد ستان

هه څالی بهر که فتی: ته ژمن باوهر بیت دهما نیک ژ نالی
وهلیت نفیسینه کی ژمهرا دشینه وهسا که یفا مه تی وهسا
که یفا مه تی، نهم نزان دی چاوا بهر سقا وی دهن. تنی هند
ژمهرا دمنه گو پیژن. هه څال دهستین ته خوشی تمه نه تی ته
دریژ نو خودی هه دگهل ته بت.

□ هه څال دهرویش خه لیل:

هه باشی بوو گو کاغهزا ته هات، ته ژمه باوهر بت چه یا نهو
مه نه دزانی گو گزنگ هند گزنگه. نه گهر ژ که سی ره ناپیوی
نهم ژ ته را دیژین: نه هند باشه کو ته پی هه لگوتی. گه له که
سپاس.

نامہ گاتان

بناقی خودی ییٰ مه زن و دلوقان

بو / گوڤارا گزنگا هیڙا

ژ به راهیکی ، گه رمتین و جوانترین ریزو سلاقین خواه دکم دیاری بوده سته یا
نقیسه رین گوڤارا پر بهایا گزنگ ، نه مازه بوسه رنقیس ماموستایی هیڙاو به رکعتی
ریبوار، هیقی یا سه رکعتی بو ته څا لپین څی گوڤاری د خوارم *

براستی هه رگاڅا گوڤارا گزنگ که فته به رچاقیت من جهی خو گسه لسه ک
ب به رفراوانی ژ ناقلی من داقه کر * وه هه روه سا هیقی یا مه هه می لاقلان
ئه وه کو هه رگاڅا د به رده وام بن بو ژ پیشقه برنا کاروانی دوزا روه نبیریا گه نجو
لاقیست کورد *

ژ قیږی څی پارچه هوڙانی د که مه دیاری بو گوڤارا گزنگ هیقی دارم کو
بدلی هه می لایه کی بیت *

گزنگ

گزنگ رونا هییا چاقا نی
توئه ستیرا گه شاعه سمانی
توی هه څالا خونده څانا
توی هوڙانا هوڙانقا نا

گزنگ هیقی و ئومییدا لاوان
هه رگاڅا ل هزرا هه می لاوان
شه قه زه نگی ژریکیمن تاری
ل به نداته مه هه رده م ب څقان

گزنگ دوزاته چه ندره وایه
ئه و ئارمانجا هه می کوردایه
زانست و ئاشتسی و ئاقه دانی
بوگه لی کورد ته بخیرئانی

د گه ل جوانترین ریزو سلاقین هه قال ده رویش خه لیل شیروانی

۹

لاويکي ناوره

● خوينه رانی به ریزی گوځاری گزنګ ، به باشمان زانی بو ته و ژماره یه ی گوځاره کمتان چاوپیکه وتییکمان هه بی له گه ل هه ځایکی لای په نابه رله شاری یه زد ، هه ځایک که به دلنیا یی یه وه ده لیبن له هه موو ده رفته تیکی ره خساو له ژبانی پرده رد وره نچی په نابه رایه تی که لکی وه رگرتووه و نه ی هیشتووه چرکه یه کی کاتی ژپړینی لایوی به فیرو بروات ، کاری کرد ووه ، ده رسی خویند ووه و به سه ر بلندی ژباوه ، ته وجـه فـه رمون ته وه ژپوه و ته وه ش هه ځای لای ته م جاره مان .

● مروف زور قايمه، هدر بریاریک بدات نه گدر بوی بروا سهرده کډوی.

□ بی زه حمه ت خوت به خوينه رانی گوځاره که مان بنا سپنه ؟
○ به ناوی یه زدان ، من ناوم مووسا محه مده د خدره ، باو کم ناوی محهمه ده و لـه کوردستان به مه مده ره ش به ناو بانگه که ماوه یه ک پیش شه هید کرا .
□ هه ځال مووسا پیمان خوشه به کورتی له ژبانی خوت بو خوينه رانـمـان باس بکه ی ؟

○ من له شاره خنجیلانه که ی ره واندوز شاری کوره پاشای گه وره ، هاتوومه ته د نیاوه نیمه له سالی ۱۹۷۵ وه کو هه زاران ناواره ی تر هاتین بو ئیران ، د ووا ی ماوه یه ک که له ژورد وگاگان بووین ره وانه ی شاری یه زد کراین ولیره نیشه جی بوویـنـ من سه ره رای ته وه ی فارسیم ته ده زانی له پولی یه که می ناوه ندی ده ستم کرد به خویندن و تا سپهه م هه رله گونده کانی ده وروبه ری یه زد خه ریکی خویندن بووم . به هوی نه بوونی قوتا بخانه ی د ووا ناوه ندی له د پیه کان ناچار هاتین بو شارو لـه لکی بازه رگانی ناوی خوم نووسی و هه رموه ها له به ر باری د ژواری ژبان له شار ناچار له کارگه یه ک ده ست به کار بووم ، واته هه م کارم ده کرد و هه م ده رسم ده خویند . د دووسال بازه رگانیم خویند ، ته ویش به روژو به شه وکارم ده کرد ، به لام پـاشـ ته و دووساله بو ته وه ی روژ کار بکه م و شه وانه د ریژه به خویندن بده م و له بهر ته وه ی ته نیا لکی (ژابووری) به شه وانه هه بوو ناچار بازه رگانیم به جی هیشت و

له لکی تابووری څرځو به خویندن دا *

☐ **باشه** هه قال مووسا ته وچه شنه ده رس خويند نه سه خت و د ژوار نه بوو ؟
○ به ری وه لالا ، به لام مروف زور قايمه هه ر برباريك بدات ته گه ر بوی بروا سسه ر
ده كه وی ، من به وچه شنه خويند نه له سالی ۱۹۸۴ دیپلوم وه رگرت، پاش
ماوه یه ك بووم به پیشمه رگه به لام دلم هه ر له دوو ده رسه كه بوو، یه کی لسه
ثاره زووه هه ره گه وړه کانی من ته وه بوو كه بتوانم له زانکو بخوینم ، بویه شچه ند جار
به شداری ته زموونی زانکویه کان بووم به لام سه رنه كه وتم دیسان ناویمید نه بـــووم
بریارم دا بوو سه رکه وم ، له و بروایه دا بووم و ئیستاش هه روا ده لیم كه خويند نی بالا
بو ئیمه ی کورد زور زور پېویسته ، زور كه س پیان ده گوتم كه تو ژن و منالت هه یه و
ئیش ده كه ی چون ده توانی له م ته زموونه به زه حمه ته سه رکه وی ته وه مسه حاله
به لام من وړه م به رز بوو ئیمانم به سه رکه وتن هه بوو ته وه بوو كه له سالی ۱۹۹۰
به ثاواته كه م گه یشتم و له فیرگه ی ماموستایان کولیه ی میژوو له شاری یه زد وه رگیرام
به راستی ته وروژه یه کیکه له خوشترین روژانی ژیا لسم ، هه لبه ت خويند نه لسه
زانکو به ثاماجی سه ره کی خوم نازانم به لکو ته نیا به قوناغیک و ثامیریک بو گه یشتم
به پله کانی تری داده نیم *

☐ **هه قال** مووسا د ووی وه رگیرانت له زانکو ثایا ده ستت له کارکردن هه لگرت ؟
○ نه خیر خه رچی خیزانم له ته ستو بوو نه م ده توانی ده ستی لی هه لگرم * له وکاتموه

• خویندن له ناوړه یی سهره رای گرانی باری ژیان زور زه حمه ته.

تاکو ئیستاش له کارگه هه ر ئیش ده كه م ، هه لبه ت کار به ده ستانی کارگه ش لسه و
باره یه وه زور هاوکا ریپان کردم ، سه غاتی کارو خويند نیان بو ریک خستم كه زور تووشی
گرفت نه بم كه به پېویست ده زانم سوپاسیان بکـــم *

☐ **هه قال** كه سیش هه بوو كه له و باره یه وه هاوکا ریت بکات یا هانت بدات ؟
○ گه لیک كه س هانیان دام كه بخوینم له پیش هه مویانه وه باوکی هه ره دلسوزم
كه زور هانی دام و یه کی له ثاره زووه کانی ته وه بوو كه ئیمه خويند نه ته واو بکه ین *
هه روه ها هاوسه رم كه به پشود ریژی ثاماده ی قبول کردنی هه موو زه حمه تییک
بوو زور سوپاسی ده كه م ، هه روه ها هه قال نیچیرقان بارزانی كه له کاتـــی
پیشمه رگایه تیم ماوه یه ك ئیجازه ی پیدام كه به شداری تاقی کردنه وه کان بکـــم و
داوای لی کردم هه ولی سه رکه وتن بده م وه گه ر نه لیم تووره ده بی * به لام تاکو
ئیستاش نه م توانی كه به به ربزی رابگه بینم كه داوای ته وم به جی هیناوه ، لیږه دا
زور سوپاسی دلسوزانه ی به ربزیان ده كه م ، ئیستاش وا خويند نه له کولیه ی میژوو
زانکوی یه زد ته واو کرد و هیوادارم بتوانم بو گه له كه م سوود به خشریم و بتوانم
قوناغه کانی تری خويند نه بـــم *

☐ **هه قال** مووسا جه نابت له ریکخته کانی یه کیتی قوتا بیان و لا ولن کارت کـــرد ووه
باشه به بوچوونی جه نابت ده وری ته و ریکخواوه جه ماوه ریانه له ژیانی قوتا بی و لاوی
په نابه ر چون بووه ؟

○ به بروای من ته وه ی بویان کرابی کرد وویانه ، ته گه ر زیاتر هه ول بد ریت باشته ر ،

*** گه لیک کهس ده ناسم که وابه راستی زیره ک بوون به لام
به هوی سهختی زیان وازیان له خویندن هیناوه.**

ده زان، خویندن له ئاواره یی سه ره رای گرانی باری ژیان زور زه حمه ته و گوزه رانی
ژیانیش مه سه له ییکه که ناتوانین خومانی لی لای ده یین گه لیک که سه ده ناسم که و
به راستی زیره ک بوون به لام به هوی سهختی ژیان وازیان له خویندن هیناوه *
یه کیتی قوتابیان و یه کیتی لاوان که توانایی مالی یان که مه ناتوانن هاوکاری ئابووری
بکه ن به لام براده رانیان هانداوه بو خویندن که زور پیروزه * من به خوم نه له
لقی ۸ و نه له لقی ئاواره رازی نیم چونکه بایه خ به قوتابیه کانی خویندن سی بالا
ناده ن که به راستی جیگه ی داخه * ده بی هه ول بده یین پله ی روشنبیری
بیهینه سه ره وه ، هیچ گه لیک جاهیله سه ر ناکه وی *

□ بو چوون و پیشنیاره کانت له مه ر گوڤاری گزنگ ده پرسین ؟

○ گزنگ که ماوه یه کی کورته له دایک بووه له رووی ته مه نه وه به لام له بــــــــــــــــواری
ئیشکردن زور باش خوی پیشان داوه ، توانیویه تی جیگه ی خوی بکاته وه و زور به ی
خه لک ده ی ناسن و ده ی خویننه وه و سوودی لی وه رده گرن *
گرنگ ته وه یه که هه ول بدات بوگه بیشتن به و هه ده فه ی که له پیش دا دیاری
کرد ووه و له ریبازی لانه دات، به م ریگه یه دا بروات که یوخوی دیاری کرد ووه * بابه تی
جوراوجوری تیا به گه ر به رهه می نووسه ریک له یه ک ژماره دا کمتر بیت باشته ره *
نووسراوی جوراوجوری تیا بلو بکریته وه ، بابه تی منالانی ته گه ر تیدا بگونجی باشه *
قسه ی دلی خه لک بکات باشه ، ژاره زووی سه رکه وتنتان بو ده که م *

□ چ په یامیکت بولاوان و قوتابیانی ئاواره و ناوخی ولات هه یه ؟

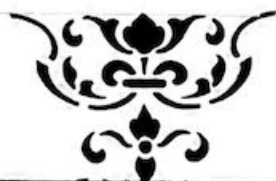
○ من خوم گه لی بچووکتی له وه ده زانم که په یام بده م بو قوتابیانی و لاوان بــــــــــــــــه
تاییه ت له ناوخی ولات ، چونکه ته وان له واقعی رووداوه کانت ته وان به شیکن
له ته زموونه کان، ده بی زور به وشیری ته م شته پیروزه که به رهه می سالیانی سال

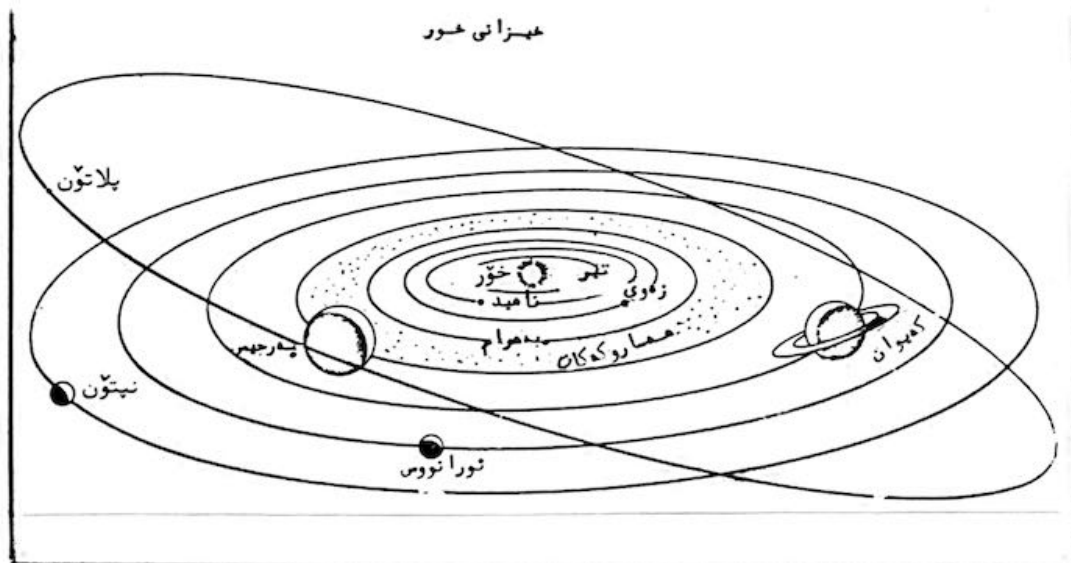
*** هیچ گه لیک جاهیله سه ر ناکه وی.**

تیکوشانه بپارزن ، پارله مانی کوردستان گرنترین ده سته وتی ته م سه رده مه ی
ئیمه یه ، ده بی له م تاقی کردنه وه گرنه خومان به شایسته ی پیشان بده یین،
ده بی کیا نیک بوخومان دروست بکه یین قوتابیانی و لاوانی ئاواره ش کوردایه تی له بییر
نه که ن تا ده توانن بخوینن و خویان ئاماده بکه ن *

□ زور سوپاس هه قال مووسا *

○ زور سوپاسی گوڤاری گزنگ ده که م ئومیده وارم ده وری خوی سه رکه وتوانه بگیــری،
هه ر سه رکه وتووــــــــــــــــن *

وهرگیرانی: خانو مه محمود

نستیره‌ی که‌زیدار

● شه وی ۱۹۹۴/۷/۱۶ زه وی ته ماشاکه ری ویککه وتنی یه که مین به ش له نا فوکسی ۲۱ که رتی شه ستیره ی که زیداری شوومیکیر لیوی (۹) (SH-L ۹۹) له گه ل هه ساره ی به رجیس بوو. شه م شه ستیره یه له یه کیک له شه وه کانی مارس سالسی ۱۹۹۳ له لایه ن تیپیک که له چوار شه ستیره ناس پیک هاتبوو دوزرایه وه و وینسه ی لیگیرا، ئیوه ده توانن خاله کانی شه و رووداوه سه رسوور هیئه ره و ئاسه واری به شه نجام گه یشتهوی له م راپورته بخوبینه وه :
— که زیداره کان چین ؟

واژه ی ئنگلیزی COMETS که به (کوردی به شه ستیره کانی که زیداریا به کورتی که زیداره کان) وه رمان گیراوه له گوته نی لاتینی Stellaecometae به مانای شه ستیره کانی که زی درێژ هاتوو، شه م واژه یه زیاتر به کومه له یه کی زور له به رد که له بازنه ده چیت ده گوتری وه له دوای نزیك بوونه وه له خور و گه رم بـوون ، به شیکی ده بیهته توز و گازی بریقه دار که که زیه که پیک دینن .

شه ستیره یه کی که زیدار ، ته نیکی سه هولی ئاوپته ی جوراو جوهره ، که له کاتی تیپه ر بوون له خالی (حه زیزی) خور (نزیکتین شوین به خور) به شیکی ده بیهته هه لم وه له گازو توزی بلاو بوو ، یه ک یا چه ند که زی ده خولقین . دریزایی شه ستیریمیکی که زیدار بونموونه ، به شیوه ی ئاسایی (۱۵۰) ملیون کیلومه تره که بووی هه یه به

(۸۰۰) ملیون کیلومه تریش بگات ، ته و ته نه سه هولایانه ی ئاسمانی به گشتی له ناڅوکه کی بچووکی بریقه داره کومیکي هه ور ئاسا به ناوی بسک و که زیه ک ، که له بسکه که سه رچاوه ده گریته ، پیک هاتوون ، ناڅوک قه ره بالخترین به شی ته ستیره ی که زیداره که پیک هاتووه له ناوی سه هولای و ، دی ئوکسیدی کاربۆن ، میتان و ئامونیاک ، ویرای ئامیته یه که له گه رد و غوباری توز • له گه ل نزیك بوونه وه ی ناڅوک له خور به شیک له توزقالی سه هولای ده بیته هه لم و وه کوگاژ فیچقه ده کات • ته و گازانه ، که زیه که پیک دین • وزه ی نوورانی خور هه ندیک له گه ردیله کانی که زیه که به ماکه کانی وه کوکاربۆن ، سیانوژین (HCN) بنچینه ئامونیاکه کانی (NH₃, NH₄) و هیدروکسید (OH) ده گوژی •

که زیی ته ستیره ی که زیدار له گه ل نزیك بوونه وه له خور خالی (حه زیز) خوی پیشان ده دات و له گه ل دوور بوونه وه لیی ون ده بیته وه • گزنگی هه تاو گازمکانی که زیه که له بسک دوور ده کاته وه ، ته و تیشکه هه روه ها به شیک له گه ردیله کانی سه ره تاییه به ئاویتته ی نوی وه کو مونوئوکسیدی کاربۆن (CO) و نیتروژین (N₂) ده گوژی • به ربنا ی هه رکه زی له گوشاری روشنایی نووری خور به سه نسبه ت راکیشی گرانیتی بسک به گازی که زی سه رچاوه ده گریته ، به لام له و ته ستیره که زیدارانه ی له جیگای خور له ده وری هه ساره ی که وری به رجیسه ده خولینه وه به هوی دووری له هه تاو که زیه کی ئاشکراو دیارکراو پیک ناییت •

شوومیکیر — لیوی (۹) که زانیاریه کانی زانستی ته م راپورته تاییه ت به ته ون له و ده سته که زیدارانه یه ، توزقاله یونیزه بووه کان که راسته وخو به هوی روودانی موگناتیس بایه کانی خور ته مالزین له که زی و بسکی هه رکه زیدار کاره با دینه کایه وه • له وانه یه له داها توویه کی دوور بکری به به رپاکردنی ئیستگه کانی پیشکه وتوو له بان که زیداره کانی پرقه باره و ماوه دریژ ، هیزی کاره بایی له کاتی نزیك بوونه وه له (حه زیز) ی خور کونترول بکری و بولیکولینه وه کانی زانستی و توژینه وه یی که لکی لی وه ریگریته ، هه رسال به لای که مه وه نیوان پینج تا شه ش که زیدار ی نوی ده دوزینه وه ، هه ندیک له و ته نانه له باره ی ده وری سوورانی (ماوه ی یه که ده ور سوورانی ته وای که زیداره کان له خولکه ی خویان) که زیداره کانی کورته ماوه ناو ده بردرین • ته وان ده وری هیلکه ئاسایی خویان له زه مانی نیوان ۶ تا ۲۰۰ سال ده بین •

ته ستیره کانی که زیدار ی کورته ماوه زوریه له به ر راکیشی گرانیتی به ته نجام گه یشتوو له کار تیکردنی هه ساره کانی خیزانی هه تاوی (منظومه شه مسی) به تاییه ت له گه ل هه ساره ی به رجیسه راو ده کرین ، نموونه ی به رچاوی ته م چه شنه داوه ویرانکه ره ده کری له پیککه وتنی که زیدار ی شوومیکیر — لیوی (۹) به بان به رجیسه ببیند ریت •

گرووپیکی تر له م ته نانه ، به که زیداره کانی دریژ ماوه ناویان ده رکردوو • ماوه ی سوورانی ته م که زیدارانه بوی هه یه چه ند هه زار سال بی و بودیتتسی ئه مان پیوپستیمان به چه ندین ره چه له گ له زانیانی ته ستیره ناس هه یه ، هه رچه ند به رای زوریه ، که زیداره کان به شیک له خیزانی خورینه • لیکولینه وه کان پیشانیا ن داوه که ته وان له مه ودا ی زور دوور دین • بو ته وه ی بزانی که سه رچاوه ی

ټه ستیره کانی که زیدار به راستی چیه ؟ پیویسته له گریمانی جوراوجور بکولریته وه ٠٠٠٠

— که زیداری شوومیکیر — لیوی (٩) :

ټه وکاته ی کارولین شوومیکیر به وینه یانه ی خیزانه که ی ٹوژنی شوومیکیر —
هاوکاری دیوید لیوی له شه وی بیست و چواره می مارس ١٩٩٣ له به شیک له
شیوه ی که ردوونی ویشی، وه ریانگرتوون ، سه رنجی راکیشان ، هیچ نه ی ده زانی
نوبه مین دوزراوه که ی تا چ راده یه که ده بیته هوی نیگه رانی ، وینه کان به یارمه تی
تلسکوپ ٤٦ سانتی مه تری شمیت له روانگه ی ټه ستیره ناسی مونت پالومار وهه روهه
تلسکوپ ٩٠ سانتی مه تری ټاریزونا گیرابوون و به ټاشکرایس ، که زیداریکی ورد بوویان
پیشان ده دا ، کوئی ناقوکه کانی ټه وکه زیداره له هیلکی نژیک به سیسه دهه زار
کیلومه تری به دوای یه کتر ده روپشتن ، له وانه یه له پیش پارچه پارچه بوون
به دریایی ده کیلومه تریش نه بوون . برپایان مارسیدن توژه ری بنکه ی زانستی
شمیسونیان له ولایاتی یه کگرتووی ټه مریکا له و با ورمیه هوی چه ند پارچه بوونی
ناقوکی ټه وکه زیداره، تیپه ر بوون له مه ودا ی هاوسه نگی ٠٠٠٠٧ / ٠ پیوه ری ټه ستیره
ناسی یا ده وروبه ری یه که ملیون کیلومه تری هه ساره ی به رجیس بووه، به پخې بیرد وری
کیشانی ټاستی ، دوتنه نی ټاسمانی له مه لپه ندی قه ره بالغتیه کتر زورتر راده کیشن
ناقوکی وه که ته سبیحی شوومیکیر له و به شانه ی قه ره بالغی ته نی زورتر پیک هاتووه ،
ټه قلشیت و له ټه جامدا به ٢١ که رت دابه ش بووه ، به مه زه ندی زانایان
ده وره ی سوورانی ټه و ټه ستیره که زیداره ٢٠ سال بووه و هه ندیک له و با وره
دا ټه که له که وته داوی ټه و له هه ریمی راکیشه ری به رجیس ته نیا سه د سال
تیپه رده بی .

له سه ره تا بریار و ابوو که پارچه کانی ناقوک به گوپره ی پیک که وتن به بانی به رجیس
له سه ر بناغه ی پیته کانی ټه لف و بیتکه ی ټنگلیزی ناو بنرین ، به لام به تیپه ر بوونی
بهراره که هه ندیک له که رته کان به هوی بچوک بوون له هه مان کاتی سه ره تای
چوونه ژوره وه له هه ریمی راکیشه ر ، ورد بوون و به شه کانی که وره تریش (وه کو
به شی Q) به دوو که رت دابه ش بوون ، به م هویه ریژه ی ټه لف و بیتکه ی به شمکانی
ناقوک ټیک چوو . که رته کانی (D, G, B, A) به شیوه ی یه که لمد ووا ی یه که
له ماوه ی ٢ روژ به به رجیس که وتن . که رتی A به تیپه ی ١ / ٢ کیلومه تری
له کاتریمیر ٨ / ٤٥ ده قیقه به کاتی (گریپوچ) به وپه ری خیرایی ٦٠ کیلومه تری
له چرکه ، به گوشه ی ٤٥ ده ره جه له باشووری روژه لات به به رجیس که وت .
له ورووداوه سه یره وای بیرری لیده کراوه که ته وادی ٢١ ناقوک له ټه ټموسفیتری
هه ساره له ناوده چن ، به لام وای لیده هات و که رتی
A چالیکی به کوپه ره ی ١٩٣٠ کیلومه ترو وروبه ریکی نژیک به ١٠ کیلومه تری چوار
گوشه هیئایه کایه وه و به گوپره ی راپورتی ټه ستیره ناسگه ی ولاتانی شیلی
ټسپانیا ، ټوسترالیا و ټه ستیره ناسگه ی ساؤل له ټاقریقای باشوور و هه روه هه
تلسکوپ ټاسمانی هابیل ، هه لئاوساوی (ټه ټموسفیتری) سه رچاوه گرتوو له و لیدانه
له هه وره کانی سه ره وه ی هه ساره به بلندایی چه ند هه زار کیلومه تری گه بیشت ،
زه بری پیک که وتنی که رتی A به و راده یه بووه که ټه ستیره ناسگه ی توکیو
شه پوله کانی به ١٠٠ به رابه ری ټه و هیزه ی چاوه روان کرابوون ، وه رگرت .
— چوونه ژوره وه ی به شه کانی که وره ی ناقوک پیشانی زانایانی داوه که پیکهاتووی

ټه وکه زیدارانہ زور به هیزتره له ټه وانی ترکه ته بیا توانیوپاڼه بڼه نه ټاستی
 گازی به رجیس ٠ ټه و مه سه له یه بووه ټه گه ری سه رنجی زورتری ټه و بابه ته که ټایا
 شوومیکیر لیوی ٩ مه ساره یه کی بچوکه (Asteroid) یا ټه ستیره یه کی که زیداره
 (Comet) و ټا ټیستاش نیوان پسروران باسه که مه ر به رده وامه ٠
 پیککه وتنی به شه کانی (Q, J, H) که مه ریزه وه ٣ , ٣ , ٥ کیلومه تر
 کوپه ره یان مه بووه و به هوی ټه ستیره ناسکه ی هاوایی راگه ییڼد راوه ، له پیککه وتنی
 که رته کانی ناوه ندی ، که رتی Q بوو به دوو به ش و کوچالی به تیره ی زیاتر لسه
 تیره ی زه وی (واته زورتر له ١٢ مه زار کیلومه تر) خولقاوه ، لیکیان داوه ته وه
 که هیزی پیککه وتنی ټه و که رتانه (که زیداري شوومیکیر) له گه ل به رجیس به شیوه ی
 مام ناوه ندی هاوکیشی ته قینه وه ی ١٠ تا ٢٠ ملیون مگاتون ماکي مه ستسه و مه
 (T. N. T) بووه و به شیوه ی چوونه سه ر (تصاعدي) زیاد ده بیست ٠
 به لام له لیدانی گه وره تر راده ی هیزی ټازاد بوو ده بیته لوگاریتمی ، پو ټه وه ی
 بزاین ملیون مگاتون چه نده له سه ره تا ده بی ژماره ی یه ک ملیون (١٠) لسه
 پیوه ری میگا که ټه ویش (١٠^٦) ه ، لیک بدنه یته وه و ټه نجامی واته ١٠^{١٣} له
 یه ک ته ن که مه زار کیلو گرامه دیسان لیک بدنه یته وه ٠

		
سه میرا فاخر ره شید قوتا بی پولی دووی سه ره تایی له یه زد که سالی رابردوو به ناوه ند نمره (معدل) ی ١٩/٨٥ سه رکه و تووه.	وه جیها سه لیم نه حمده له کاشان که له کی به رکیی وینه گری قوتا بخانه کانی پاریزگای نه سفه هان پله ی یه که می وه ده ست هی ناوه و خه لات کراوه.	

هه والو چالاکی

ئەم هه والانهی خواره وه له لایهن
هه والنیسانی گزنگ له شاره
جورا و جوره کان بومان ره وانسه
کراوه که به داخه وه به هوئی دووا
که وتنی چایی گو قاره که مان
تائیتا بلاو نه بوونه ته وه *

★ شیراز :

هه والنیمران له شیراز رایگه یاند تیکوشه رانمان له و بائیره هه ستاون به
کو کرد نه وه ی داو و ده رمان و مه بله غیک پاره وه کو یارمه تی بو گو قاری گزنگ
که ئیمه شده ست خوشیان پی ده لیبن و داوای سه رکه وتیان بو ده که ین *

هه روه ها به پیی هه والیک که له شیرازه وه پیمان گه یشته به داخه وه
شافره تیکی په نابره ری یشته جی له و بائیره به ناوی دو هکی محمد عه لی کوچی
د وایی کرد وه و چووه ته ریزی نه مرانه وه *

خوالیخوشبوو دو هکی محمد عه لی له سالی ۱۹۴۳ له گوندی (بازی) بارزان
چاوی به دونیا کرده وه ، باوکی له گه ل سه روه ری شه هیدان بارزانی ته مر
چووه ته سو فیه ت و ئیستاش له گه ل ته و هه شت هه زار بارزانیانه دایه که له لایمن
رئیم بی سه رو شوین کراون * خوالیخوشبوو له سالی ۱۹۷۴ ئاواره ی ئیران ببوو
وه سه ره تا له ئورد و گای زیوه و پاشان له سه رده شت و جه هریم و ته و جا له
شیراز یشته جی بوو ۱۸ سالی ته مه نی له و بائیره برده سه رو له و سی سالی
کو تایی تووشی نه خوشی بوو که له روژی ۱۷ / ۵ / ۱۹۹۴ ته مری خوای به جی
هینا و کوچی د وایی کرد که ۳ کورو کچیکی لی به جی ماوه *

له لایهن لقی ئاواره و به ریوه به رانی گو قاری گزنگ و پرای ریکخراومان له شیراز
سه ره خوشی خومان پیشکه ش بته ماله ی خوالیخوشبوو په نابره رانی خوراگری
نیشته جی له شیراز ده که ین و له خه میاندا به شدارین *

هه روه ها هه والنیگری گزنگ له شیراز پیی راگه یاندین که ریکخراوه
تیکوشه ره که مان له و سنووره هه ستاوه به دانانی خولیکی توپی پیی گول
بچووک که ۸ تپی لوانی په نابره ری سنووری شیراز به شداریان کرد و پاش به ریوه
چوونی ۳۰ یاری ته و ته نجامانه هاتنه ده ست :

۱- تپی هه له بجه پله ی قاره مانه تی وه ده ست هینا و تپه کانی شه هیدان ،
ئاواره ، بارزان به یه که م تا سیهم دیارکران *

- ۳- باشتريں ياريژان له رووی ټاکار هه ځل ټوميد ره سوول *
- ۳- باشتريں گول ليد. ر هه ځل شيمال سادق و هه ځل قاسم به (۹) گول *
- شايانی باسه تپه کان و هه ځلانی هه لېژارده له لايه ن ريکخراوی يه کيتی لاوان له شيراز خه لات کران ، ټيمه ش سوپاسی هه ځلانی نمان له شيراز ده که ين و هيواد اړين هه ر له نواندی چالاکیه کانيان به رده وام بن *

★ موباره که :

هه والنيرمان له موباره که چه ند هه والیکی بوره وانه کرد ووېن ، به گوږه ی هه وال ، خوشکه مريم مه حمود يه کي له خوشکاني ټاواره ی موباره که توانيوپه تی له وه رزشی ټيکفاند و له پاريزگای ته سفه هان له گرووی خوی پله ی سيه هه م وه ده ست بينی ، خوشکه مريم ټيست خاوه تی پشتینی شينه و سي ساله که ټمو وه رزشه ته نجام ده دات ، خوشکه مريم می ټيکفاند و کار ته مه نی ۲۷ ساله و خاوه نی ۳ منداله ، ټيمه ش پر به دل پيروزبایی له و خوشکه په نابره مان ده که ين و هيواد اړين هه رسه رکه وتووی *

هه روه ها هه والنيرمان له موباره که دوو هه والی دلته زيني بوره وانه کرد ووېن ۱- له روژی شه ممه ريکه وتی ۱۹۹۴/۶/۷ له موباره که ټافره ټيک به ناوی فه تيچا حه سه ن شيخو کوچی د ووايي کرد ووه *

۲- له روژی شه ممه ريکه وتی ۱۹۹۴/۶/۱۱ له شاری يه زدانشه هر له سنووری نه جه ف ټاباد گه نجیکی په نابره به ناوی محه ممه د سه ليم صالح شيخو به هوی روود اوپکی دلته زين ، ټه مری خودای به جی هينا * ټيمه له لايه ن هه ځلانی لقی ټاواره و گوځاری گزنگ سه ره خوشی له بنه ماله به ريزه کانی خوالیخوشبووان فه تيچا حه سه ن شيخو ممه ممه د سه ليم صالح ده که ين و شه ريکی خه میانين *

★ مه حمود ټاباد :

به پيی هه والی هه والنيرمان ريکخراوی (ی . ل . د . ک . ع) له مه حمود ټاباد خولیکی توپی پيی گولی گچکه ی له نيوان لاوانی له سنووری خوی به رپوه بـرد و شه ش تيپ به شداری خوله که بوون که له کوتایی تپه کانی شه هيد سلیمان و شه هيد . سديق خوشناو و شه هيد ټيسماعيل ، به يه که م تا سيپه م ديار کران *

ټه وه ش ناوی ته ند امانی تيپی شه هيد سلیمان که به يه که م ده رچوون :

۱- عه بد ولخالق محيه د دين

۲- جه رگيس عه بد و لقادر

۳- فاخر محه ممه د صالح

۴- نافع ته مه ر

۵- دلير محيه د دين *

هه رسه رکه وتووی هه ځلانی چالاکی لاو له مه حمود ټاباد *

★ تاران :

خوشکیکی ټاواره له تاران بووه راهينه ری (کاراته) ، هه والنيرمان له تاران

مه‌وال و جالاکي

رایگه یاند خوشکه قیان یووسف مه‌حمود که قوتابی پولی چواره می د ووا ناوه نـدی
(د بیرستان) ه توانیویه تی به وه رگرتی پشتینی قاه یی وه کوراهینه رله یه کی
له یانه و مرزشی یه کانی ثافره تانی تاران دریزه به وه رزش بدات، خوشکه قیان
له وتوویشک له گه ل هه والگیری گزنگ وتی :

چوار ساله له وه رزشه به رده وامم و له قوناغی دا هاتوو هه ول ده ده م —
ئيجازه ی ماموستایی کاراته وه رگرم *
ئیمه ش پیروزبایی له خوشکه قیان ده که ین و ده لیین قیان خان ده ست خوش
بی و سه رکه وتووویی *

★ مارچین :

ریکخراوه کائمان له مارچین — ته سغه هان — موباره که خولیکی توپی پی یان
له ناو لاوانی سنووری خویان ریکخست *

هه والیرمان له مارچین رایگه یاند هه قالا نمان له سنووری پاریزگای ته سغه هان
خولیکی توپی پی یان به ربوه برد که له ٹاکام دا تیپی خه باتی نیروه به یه کسم
و تیپه کانی لاوان و سه فین به دووهه م و سیهه م دیار کران *

به گویره ی هه وال ۷ تیپ له و خوله به شدار بوون که ناوه کانیان بریتیه له :
خه باتی نیروه — لاوان — ۲۶ ی گولان — سه فین — مه تین — ٹامانج — مهاجر *
له کوتایی خوله که ته و ته نجامانه هاتته ده ست :

باشترین راهینه ر : هه قال سدی حاجی ئیسلم له تیپی خه باتی نیروه باشترین
ناوژیوان : هه قال نادر ته همه د له تیپی خه باتی نیروه ، ٹاکار جوانترین —
یاریکه ر : هه قال حوسین سه نعان له تیپی سه فین * باشترین گولکه ر : هه قال
فکری حاجی ئیسلم له تیپی خه باتی نیروه به شه ش گول *

ئیمه ش سوپاسی بی پایانی خومان ئاراسته ی هه قالا نی هه ر سی ریکخراوی
ته سغه هان — مارچین و موباره که ده که ین و ده ست خوشیان پی ده لیین و
هیواد ارین هه ر سه رکه وتووین *

★ که ره ج

هه قال فه تاح عه بد ولفادر لاوی په نابره له که ره ج پله ی قاره مانه تسی
تیکفاندوی یانه وه رزشییه کانی پاریزگای تارانی له پشتینی شین و سوور وه ده ست
هینا و مید الیایه کی زیری وه رگرت * هه قال فه تاح له لاوانی په نابره ی خه لکی
سلیمانی دایشتووی شاری که ره جه * که ئیمه ش به و بونه یه وه پیروزبایی
لید ده که ین و هیواد ارین هه ر سه رکه وتووین *

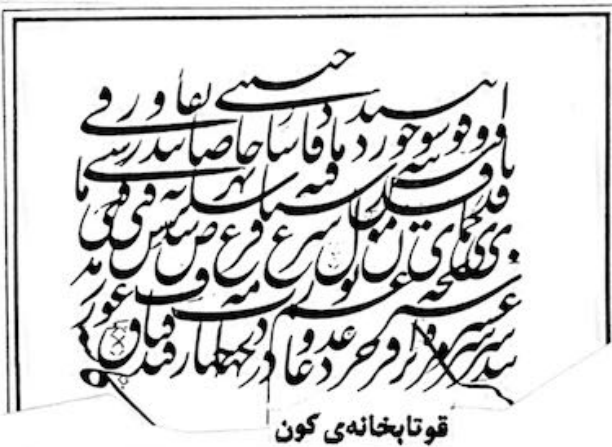
میرزای گهله‌رور

نووسینی: میدیا فیهیلی

خه ت وه ك هیمایه کی راگه یاندن جیی سه رنجی هه موو شارستانیه کان بووه ، له پیشكه وتنه و ئال و گوژ ، چ له لایه ن زمانه وانى و چ له باره ی جوانکاری، ئیسلام وه ك ئایین بایه خى به خه ت داوه به تایبه تی بو نووسینی قورئانی پیروز و گمیانندی به و تازه موسولمانانه تا له ئیسلام زیاتر بگه ن ، له چه رخی یه كه می کوچی كه به شیوه ی کونی خه تی کووفی ده نووسرا تا ده گه یته سه رده می فه زمانه وایه تی عه باسیه کان کاریکی ته وتو ته نجام نه دراوه . به لام بناغه ی ته م هونه ره داریژرا . له سه رده می عه باسیه کان ، كه بیجگه له دووباره نووسینه وه ی قورئانی پیروز ، بواری تازه په یدا بوو ، له وه رگیرانی به رهه می په هله وی ، سریانی ، یوونانی و هیندی . ته وجا تومار کردنی هونراوه ی ته وهه موو شاعیره و له سه رهه موو ته مانه کوبوونه وه ی سه رمایه یه کی زور به ده سستی عه باسیه کان له مرواری ، یاقووت و زیرو زیو و ده یان به ردی جوان ، ئاسووده یی خه لکی ته و کاته له جیهاد و په یدا بوونی شاریکی گه وره ی وه ك به غدا ، هه سستی جوانکاری ده بزواند بودا هینان و ره نگا و ره نگ کردنی خه ت . هه رچه ند نموونه کانی ته و سه رده مه كه مه و له هیرشی نه ژادی مه غول زور په رتوو کخانه له ناو چوو ، هیشتا چاومان به نموونه ی شه ش خه تی ئاسراوی ته و سه رده مه (نه سخ ، سولس ، ره یحان ، موحه قق ، رواقع ، ته وقیع) ده كه ون هه رچه ند کووفی هه رپی نووسراوه ، جه ماله د دین یاقووت موسته عسه می قوبله تلکوتاب له سه رده می (مسته عسم بیلای عه بباسی) ته م هونه رمه نده تا مردنی له ٦٩٨ له جوانکاری و ئاماده کردنی ئامراز و په روه رده ی خه ت نووس ده سستی هه ل نه گرتوو . هه رچه ند به رله ته و عه لی کوری باوکی تالب خوای لیخوشبی ده ستیکی بالای هه بووه له خه تی کووفی ، به لام ئیمه سه باره ت به میژووی ته م هونه ره و گورانکاریه کانی باس ده كه یین . یاقووت ، یه كه مین كه سه كه رازی (خط قلم) واته دابرینی قامیشی ئاشکرا کردوو ، كه ته م کاره له خه ت گرنگیکی تایبه تی هه یه و هه ر خه تیک بو دابرینی قامیش گوشه یه کی تایبه تی ده بری .

نه سته علیق ، ئیلهامی له نه سخ وته علیق وه رگرتوو ، میرعه لی ته وربیزی ده سستی داوه تی و به ناوی نه سته علیقی ئاساندوو ، هه رچه ند پیش ئهم له شیراز کاری له سه رکراوه ، له دووای ته م سولتان عه لی مه شهه دی و میرعه لی هه ره وی و باباشا ته سفه هانی و عیماد له قوتابخانه ی سه ره تایبی ته و به هره یان وه رگرتوو . له سه رده میکی نوی كه سه فه ویه کان به سه ر ئیران حوکیان کردوو

همه ر له شائيسما عیلى سه فه وى كه خوى شاعیر و خه تات بووه تا شاته هماغسبیش
 خوى به خه ت و نیگار خه ريك كردووه ، گیانیکی تازه بهم هونه ره دراوه ، شا
 عه باسی سه فه وى كه ده یویست ولاته كه ی رازاوه بیت و خوشی له هونه رمه ندان
 نیزیک بکاته وه ، به تایبه تی به دواى شتی تایبه تی ده گه را كه ولاته كه ی له
 ئوسمانی جیا بکاته وه ، نه سته علیقیش كه ریشه ی له ئوسمانی نه بووه له لای
 په سه ند بووه میرعماد ، دامه زریته ری قوتا بخانه ی کوئی نه سته علیق به نه وینی
 خودایی گیانی له پیناوی هونه ری ده به خشى و کاغه زی به جادووی قامیشی
 ده نه خشانده گیانی پی ده دا . ئاوازی ناوداری گه یشتبووه هینده به لام شا
 عه باس كه حه زی به ناوداری كه سه نه ده كرد و میرعماد یش بیزار له خوفروشی
 بو دراوه له به ر چاوی جه لاد ده كه ویتن و به پیلانی خاوه ن شکوی خوین ریژ له
 ۱۰۲۴ به بیانووی نه وه ی كه میرعماد سوننی یه ، گیانی نه م ماموستایه بلیمه ته
 ده ستیشری، هه روه ك چون حه للاج به بیانووی پوچ له ناوده بردری، ۲۲۱ سال

نه سته علیق هه تیو ماوه و (ماموستای ماموستایانی) له ده ست داوه ، خودای
 دلوقان به زه یی هه لده ستی و له نیوان هوزی که لهور منالیک له دایک ده بی
 به ناوی موحه ممه د ره زا و ده یبه خشى بهم هونه ره تا رووی شاعه بپاس و ده یان
 جه لادی وه ك نه و ره ش بکا .

له سالی ۱۲۴۵ له نیوان خیلی شیرگه و رمزیاری که لهور ، زاروکه ك پا ده خاته
 شه م جیهانه له خیزانی موحه ممه د ره حیم به گی که لهور ، باوکسی سه روکی
 لقیکی سواره ی که لهور له ده زگای قاجار بووه . ته مه نی لای به سواری و

راو و زورابازی ده باته سه ره كه هه موو كورد يكي ته و سه رده مه تا لسه ۱۲۶۵
 له شه ريكی ناو خویی، كه ژا زارش ده گاته گوئی، له نیوان دوو تیهه ره
 هوزه كه ی به شدار ده بی و له سه ره نه نجامدا بیزی له جه نگ هه لده ستی و له
 د ووی ماوه یه كه روو ده كاته تاران تا له بواریکی تر ناوداری بو كه لهوور بسییی.
 له وانه یه هه ندی له خزمه کانی هاند ری بووین بو هه لباردنی ریگی خه ت، له
 نیوان ته م هوزه خه ت نووسی گه وری واه هه بووه كه سنووری ناوچه ی بریوه و ناویان
 له دووترین شار بیستراوه وه كه حاج موچه ممه د عالی سولتانی له یاد نامه سه د ساله كه یدا
 كه به یادی میرزا له چاپ دراوه ناوی ۱۵ خه تاتی كه لهوور ده با كه هه ر کامیان
 خاوه نی ناز ناویکن و هه تاره زا قولی خان هدایه ت له (مجمع الفضا) باسی
 حوسینی قولی خان سولتانی كه لهوور بومان ده كا * میرزا له قوتا بیانی میرزا موچه ممه د
 خوانسارییه * روژو شه و به راهیان ده باته سه ره، ناز ناوی به گ له ده ست
 ده دات و ناز ناوی میرزا له یه كه م ناوی ده چه قی و پیی ده ناسری * هه رچه ند
 هه ر شوړه سواره به لام له بواریکی تر كه ریگایه کی سه ختتر و نا هه موارتیری
 له به ره، قوتا بخانه ی نوئی نه سته علیق داده مه زینی له د ووی ته وهی هه موو
 ماموستایانی به رابه ره به چاپی به ردین داده مین و شیوه ی خه ت له چاپدا به
 تاییه تی له شه مه ره کان ون ده بی، بلیمه تی چه رخ له فه رمانره وایه تیی
 ناسره د دین شای قاجار كه بو خوشی خه تاته و ده ستیکی له نیگار هه یه و چاپی
 له شیرینکاریه کانی روژه لاته وحه ز به هونه ره جوانه کان ده کات، له لاییکی
 تره وه خه تات راهاتووه له سه ر شیوه ی میرعماد * شازاده کان گیانی شوره سواریان
 له ده ست داوه یه د ووی خو خاقلاندن ده گه رین و به هه موو شتیک رازی نین و نان
 ته وانه یه كه له ده ستی ته مانه یه و به س * به لام به گ نابه زی و له شه و وروژیک
 ۱۸ سه عات کار ده كا و داهینه ری شیوازیکی تاییه تی ده بی كه هه مووان ناچار
 ده كا سه ری بو شوړ بکن، ناسره د دین شاش له لای مه شق ده بینی و تکی لی
 ده كا كه له وه زاره تی (انطباعات) کار بکا هه ره و شایه كه سه ید جه مال
 الدین ته سه د ئادی شار به ده رده كا به رابه ره به خامه ی ماموستا چووك
 داده دا * میرزا كورده و فیری شره خواردن نییه كه خوئی بو ته م و ته و بچووك بكا *
 ته قینی یزدانی له ده روونیا قولپ ده دا بو نه خشاندن و زیند و وکرد نه وه ی
 هونه ری نه سته علیق كه له کاتی شاعه باس هه تیو بوو، ماند وو بوونی نه ده زانی نان و
 دوی خوئی به نووسین به ده ست ده هینا و له گولانی سه نگله ج (پارك شهسوار)
 داده نیشته، كوژی زوری چاوه ری ده كرا به لام مروژی گه وری ده د ووی پارووی
 چه ور نییه و له پیناوی ئامانجه کانی ده ژی * هه رچه ند میرزا تووره و گوشه گیرو
 سه ختگیر بووه و به هه موو کاریکی واه به ئاسانی رازی نه ده بوو له لایینی تره وه فیری
 ماستا و دروست کردن نه ببوو كه له و سه رده مه باو بوو كه سیشی له خوی به پیاوتر
 نه ده زانی و دلی زوریشی له خوی عاجز ده كرد به لام به هوی هونه ری به رزو بوونی
 چه ند لقیکی سواره ی كه لهوور له تاران كه سه نه ی ده ویرا خوله شاسواریکی وابدأ *
 هه ندی له ئال و گوری قوتا بخانه كه ی بریتیه له هیشتی كاکی قامیش لسه

شوينی دهم (نوك خامه) و كه متر تراشيوه تي بو نووسینی پانتر و جواتر، لــــ
ورد نووسینی غوبار كه (كه مترين ته اندازه يه تا نيو میلی مه تره) و مستا بــــوو و
شاکاری زوری بو به جی هیشتووین وه ك روژ ژمیره باخالیه کانی ناسره ددین شا
له دابرینی قامیش شيوه ییکی تازه ی دا هیناوه له کاتی تا شینی قامیش لایه کی زیاتر
ده بری * به تاقی کرده وه ی کاغه ز ، قامیش و جه وه زور له ثامرازوشیوه کانی
گــــوری *

(عماد لکتاب) قوتابی میرزا ده لی : سه باره ت به خوش نووسین و زور کار کردن
(میرزا در عرش و ما در فرش) واته نیمه خاکی به رپی ته ویش نین ، چه رخاــــلی
پيته کانی گوژی و ریزکردنی پيته کان (کرسی خط) و ئاسان کردنی ریزمان لــــ
کاره کانی ته ون * روژيك ماموستا زور خوشحال و دهم به زه رده خه نه ده بی
شاگرده کان پیمان سه یره لیــــی ده پرسن چ باسه ، ته ویش ده فه رموی تازه زانیم
(ح و ع) ده بی چون جواتر بنووسرین ته ویش ته وه یه له ده ست بیکــــسردن
ده بی چه رخیی ده ست له سه ره تا راستی پیت بی و له ناوه راست تا کوتایی
ده ست و قامیش سه ره ستانه بسورین *

راهینانی ۴۰ ساله ی گه یاندووته ۴ ساله به ئاسان کردنی ریزمان و ئاشکرا
کردنی نهینکارییه کانی خه ت و داهینانی ده ستووری نوئی که له گه ل چاپی به ردین
بگونجی ، وه ك پان کردنی شه مه ره کان به شیوه یه ك که نه ته نیا له جواتکاری که م
نه بووه به لکه ، جواتریشه * له قوتا بخانه ی کوڤ کیشانی (ف ، ک ، ت) زیاتر
له ۹ خاله که چی که لهور له (۷ تا ۹) خال کوتایی پښ هیناوه * مه گه رله
مه ندی شوپښ یا له به ر ناچاری و یا له به ردلی خوئی له په خشان (کتابست)
مه ره ۷ خالی کیشاوه ته مه ش کاریکی ئاسان نییه * قوتا بخانه ی کوڤ لــــ
ته فغانستان وچ له لای عه ره ب و تورکه کان شیوازیکی تری راوارد به لام د ووره له
جواتکاری و خامه * له شیوازی عه ره بی ماموستا عه زیز ره فاعی له میسر زور هه ولی
داوه به لام سه رکه وتوو نییه هه ره مه به سه له مردنی له ۱۳۱۰ مانگی واتــــه
۱۰۴ ساله قوتا بخانه ی ته و به رده وامه و به هوی قوتا بیه کانی ته و (انجمن
خوشنویسان ایران) دامه زرا * قوتا بیه کانی بریتی بوون له (عماد لکتاب قزوین) ،
(سید مرتضی برغانی) (باوکی حه سه ن و حوسینی میرخانی یه کان له دامه زیرنمرانی
انجمن خوشنویسان ایران) و شریف قزوینی (ملك الخطاطین) و (میرزا
مرتضی نجم آبادی) و (سید محمود صدرالکتاب) *

ماموستا حه سه ن زه رین خه ت ده لی : گویا میرزا ته ندامیکی به ناوی دل
نه بووه که وا له سه رخو، ئارام و به تین ده ینووسی *

دکتور مه هدی به یانی ده لی : میرزا نه سته علیقی گه یانده پایه یه ك که هیچ
که س پیش ته وکاری و کارستانی نه کردووه *

(اعتماد السلطنه) له (المآثر و الآثار) ده نووسی : چاوی له خه لات نه بــــوو ،
ملی بوکه سږ شور نه ده کرد ، به نووسین و قوتابی راگرتن روژگاری ده برده سه ر و
ده روپش پیشه بوو *

میرزا موچه ممه د عه لیخا نی موغان و نملوک کوری میرزا عه یاس خانی قوامود ده وله
له یاداشته کانی ده نووسی : که لهور به ته حمه د خان و مه حمود خانی کــــورم و

عه بد وللاخان سه رکارگه ری مالمان مه شقی خه تی ده دا ، ژووری تاییه تی و مووچه تی
ته رخان کراوی هه بوو ، شه ویکی دره نگ باوکم قه وامود ده وله ده بیئی چرای ژووری
ماموستا ده گیرسن ، ده چیتته لای وله په نجه ره سه یرده کا • میرزا پشتی
داوه ته بالنج و قامیش به ده ست و چورت لسی ده دا وله پر به خه به رهات
و دووباره ده ستی به نووسینی کرد وله دوا کردنی ئینن و سلاوکردن چوومه
لای و چاوم به چه ند تابلویه کی ره نگین ده که وی که له به رده ستی ماموستایه و
هه زار شه فسوونی لی ده باری ، جا ده لی : خوزگه منیش خه تیکی و جوانم
هه با • میرزا کتوپر ولامی ده دا : له داد په روه ری خودا دووره که مال و شکو به
تو بداو خه تی خوشیشت پی ببه خشق و به تووره یی له دوا ی چه ند روژیک مالمانی
به جی هیشت و ناچار کوره کاسم ده نارد ه مالیان له کولانی سه نگله ج • لسم
یاداشته ده رده که وی ماموستا به پیچه وانه ی ته و سه رده مه که هونه ریان
ده فروشت بو پلاو گوشت ته و ملی لار نه ده کرد و هونه ری به که نجینه ی یه زدانی
پاک ده زانی •

له بیره وه ریه کانی حه سه ن ته عزام قودسی و نووسراوه : میرزا له باغیک له
شمیران بوو وله قه راغ جوگه له یه ک دانیشتبوو و مه شقی ده کرد و چه ند پارچه
تابلویه کی ته واو کرد بوو له سه ر عاردی دانا بوو ، که یه کیک له ناوداران ئاماده ی
کربنی ته م مه شقته ده بی به پاره یه کی باش ماموستا رازی نابیت وله پر با دیت
و کاغه زه کان ده خاته ناو جوگه له و ئاوده یبا که یه کیکی ترگله یی لی ده کاو
ده لی به و دراوه دووسن مانگی خه رجی مالتان ساز ده بوو بو و ات کرد ، ماموستا
ده قه رموی : با ئاو بیبا باشته تا نرخی بوته رخان بکری •

ته م بیره وه ریه و ده که یینی مالی دتیا و پله ی خه لکی به هیچ زانیوه و
سه ربه ستانه له پیناوی ته م ته ئینه ژباوه ، هه رکه سه به هه وای ئازادی کوستان
گیانی فرچکی گرتیی و شوره سوار بیت تا دوا هه ناسه ی ئیانی هه ر به سه ریمرز
ده ژی وه ک هه لئ • له روژی مردنی خاوه نی ۸۰ توومان بووه که ۴۰ توومان
قه رزار بووه قه رزی دووسال کری خانووه که ی ، ژووره کی هه ژارانه که به حه سیر
و به ره قه رش کراوه هه وارگه ی شازاده و ناودارانی به فیز و ده عیه ی چه رخی
ناسیریبه ، جیگای مرادی هونه ر دوستانه •

له وانه یه ته وه مان بیه به رچاو که میرزا له جیهانی رامیاری بیخه به ر بووه و
۱۸ سه عات کارکردنی له جیهان دووری خستیی چونکه ماموستا که م ده خه وت
و بیجگه له کاتی نوپژو کاته پیویسته کان هه ر خه ریکی خه ت نووسین بووه ، به لام
وانیه ، وانه ی خه تی شوینی ره خنه گرتن له رژیم و کار به ده ستانی بووه ، مستوفی
ده لی : که لهو به ئاشکرا میرزا یووسفی سه درئه عزه می (سه روک وه زیران) به زره
ده رویشی ئاوده برد و هه مووره فتاره ناشرینه کانی ناسره ددین شای به
کرده وه ی ته مین سولتان و باوکی داده ئاوده یفه رموو : ته مین سولتان به
به خشینی خه زینه هاوولا تیان ده کاته سوالکه ره کاری هه ره خه گرتن بووه و
له گه ل حاج شیخ موحه مه دی ته جم ئابادی قوتابی سه ید جه ماله ددین ته سه د
ئابادی و زانای گه وری تاران که به یه که مین ئازاد یخوازی ته و سه رده به
ده ناسری دوست و هاویر بووه بو نمونه که له (وه بای) گشتی تاران گیانی پاکی

ده رچوو، نه جم ئابادی که دوو کوری هه ر به و ناخوشیه چوو بوون به ده سستی خوی
میرزا ده شورئ و له گورستانی حه سه ن ئاباد که ئیستا نه ماوه و له کاتی رژیم ره زا
شا له ناو چوو ده یئژن • میرزا له ۲۵ ی موحه ره می ۱۳۱۰ کوچی و له ته مه نی
۶۵ سالی هه ر وه ک چۆن به ریز ژیاو به حورمه تیش له لایه ن زانایه ککی پاک و
ئازاد یخواز به خاک سپرد را •

که لهوهر له خه تی شکاو نه سته علیق له قوتا بیانی ده رویش عه بد ولحه میسدی
تاله قانی که ماموستای گه وره ی ئه م خه ته یه ، له فیریوون و دامهینان خه ریک بووه •
ئه و به رهه مانه به خه تی ماموستا نووسراوه :

۱- مخزن الانشاء ۲- دیوان فروغی یسطامی ۳- ریحانه الادب ۴- دیوان قاتانی -
۵- به شیک له روژنامه ی شه ره ف ۶- اردوی همایونی ۷- منتخب السلطان حافظ
و سعدی ۸- مناجات خواجه عبدالله انصاری ۹- رساله غدیری ۱۰- قیـــــــــــــوض
الد موع ۱۱- نصایح الملوك •

بیجگه له و نامه و قهرمان و روژ ژمیره باخه لیه کان که به چه سپیککی تاییه تی
له سه رکیشاوه • میرزای که لهوهر هه ر چه ند تاقه سواری هونه ری کوردی نییه
به لام شاسواریکه له هونه روره قتاری پاککی کوردانه •

شماره ۷۲، ۱۳۸۲
خاکه قهرمانی
تغیبه ای که برادر قانع - - - - -

در سابقات گرانده و قهرمان باشگاه ها در ده کهنه های آبی
دست بر نرفتن یک مقام اول من شدم
کریده اند لذت بردن از این قطعه مال طلا نایل گیرور.

محمد نور محمد نور
فرماندهای مان هون

وینه ی هوکمی هه قال فه تاح شیخ زرار که
له کی به رکبیه کانی تیگقاندوی پاریزگای
تاران له کیشی شه شه م میدالیای زیری
وه رگرت.

هه قال (فتاح) لایکی ناواری خه لکی
شاری سلیمانی یه و له وتوو یژیک له گه ل
هه والنیری گزنگ وتی:

دهمهوی وهر زشه که م در یژه پی بدهم تا
کو بتوانم له گه رانه وه خزمه تیک به لاوانی
ولاته خوشه ویسته که م بکه م چونکه
تیگقاندو بو لاوانی کورد زور پیوسته.

نیمه شی داوای سهر که وتن بو هه قال لایمان کاک فه تاح شیخ زرار ده که یه ن.

بنامه

نووسینی: صالح مه محمود

□ نالین کچ و کور ده بی سهیری به لگه نامه ی هاوسه ری داهاتوویان
بکن به لکو ده لیمین ده بی ناستی بیر نه و له یاد نه بهن.

□ کچ که شوو ده کا یا کور که ژن دینی ده بی بیر له وه بگاته وه
که شریکی ژیانی داهاتووی میوانیکی چهند روژه نییه.

۲- ناستی بیر :

ناستی بیرو چونه تی بیرو راو بوچوونی مه رد وولا یه نی پیکهینه ری بنه ماله خالیکی
کارتیکه ری ژیانی داهاتووی ژن و میړه ، بویه ش نابی کچ و کورانی لا و له مه لبرارد نی
هاوسه ری داهاتووی خویان وه پشت گوئی بیخن . ژن و میریک که ده یانسه وی
پاشماوه ی ژیانی خویان له گه ل یه ک ببورینن نابی له و مه سه له یه غافل بن ، کچ
که شوو ده کا یا کور که ژن دینی ده بی بیر له وه بگاته وه که شریکی ژیانی
داهاتووی میوانیکی چهند روژه نییه که ته و به مه ر شیوه یه ک بی بو تووره نه بوونی
پن له داخوازو بیروری خوی دابنی و چاوی لی بپوشی . به لکو ته وه هاوده میکی
مه تا هه تای ژیانی ته وه ، له خوشی، له نه خوشی، له مه موو قوناغیکی ژیان له گه لیمتی
و هیچ گوشه یه کی ژیانی لپناشارد ریته وه .

له لایه کی دیکه ش ته و شریکه خاوه ن مافه له دارشتی بنچینه ی ژیانسی
داهاتو له راهینانی مناله کان له دابین کردنی پیویستیه کانی روژانه و بویه ش
خاوه ن رایه و بوچوونی تایبه تی خوی مه یه . ته ویش مروقه و مافی ته وه ی هه یه
که وه کو خوی ده خوازی سهیری ژیان بکات که وایه ناستی بیرو هاوسه ر له چونه تی
داریژانی گلله ی ژیانی داهاتووی مه رد وولا کارتیکه ره ، بویه لایه نه کانی
پیکهینه ری بنه ماله نابی ته وه له بیر بکه ن که هاو ژیانیک بو خویان هه لبرن که
ته گه ر له بواری ناستی بیرو زوریش لیک نیک نه بن ، به لایه نی کم دژی یه کتر نه بن .
راسته دوزینه وه ی که سیک که بیروری سه باره ت به هه موو کاروباریکی ژیان ده قاوده ق
وه کو که سیک تری زور سه خته و به لکو مه حالیشه به لام لیره راده ی جیلاوازی
زور گرنگه ته گه ر بیرو راو ناستی بیرو دوکه س بریک له یه کتر جیلاوازی بی ته وه لیک
نیک بوونه وه یان زور سه خت نییه به هه رحال به بریک له خو برد وویسی هه رد وولا

کیشه کان چاره سه رده کرین ، به لام ته گه ر بیرورا دژی یه کتر بن ته و جاره لیک نژیک بوونه وه مه حال ده بیتری . بووینه وا بگرن کچ وکوریک زه ماوه ند ده که ن کسه یه کیکیان رای وایه که کچ نابی ده رس بخوینی . وا داده نیین که کوره که ته و بیرورایه ی هه بی ، کچه که ش رای وایه که کچ وکوره رقیان نییه و هه ردووک ده بی ده رس بخوینن . ته و جا ته وژن و میره ش د و وای چه ند سال کچ وکوریکیان هه بی ، باشه لیله کیشه که چون چاره سه رده کری ، باب دژی خویندن کچه که یه و دایک لایه لگری خویندن ، هیچ کامیشیان ناماده نیین له قسه ی خویان بییه خوار . به راستی ریگه چاره چ ده بی ؟

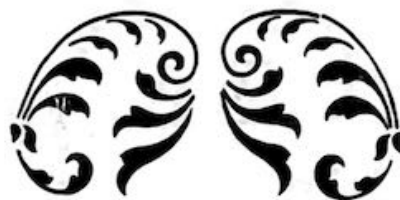
هه لبه ت ته وه وینه یهکی زور ساکاره که باسم کرد ، ته گه ره و دژایه تیه بگاته ئاستی بیرورای سیاسی و ئابووری و بواری ئیان کیشه که هه ریه کجار قوولتر ده بی که ئاکامه که ی ته گه ر به لیک نژیک بوونه وه و له خویرد وویی چاره سه رته کری لسه ناوچوون و په رت و بلاوه بوونی بنه ماله یه که زیان به هه موو کومه لگا ده گه یینی . ره نگه لیله بوتری که کاکه ئیمه ی کورد ته و گیرو گرفته مان نییه ، له بنه ماله ی کورده واری دا میرد هه رفه رمایک بدات ژن گویرایه له و هیچ گرفتیکیش ناهیته پیش . به لام ئایا ته وه ریگه چاره ی دروستی ته و گرفته یه ؟

له و ده وروزه مانه دا هه رکه باسم له بیرورا و روانگه ده کری یه کسه رشتیکی ترمان دیته وه یاد ته ویش خویندن و راده ی خوینده واری خه لکه هه رچه بده راده ی خویندن به پیوه ری ئاستی بییری خه لک نازاری به لام نکولیش له وه ناکری کسه راده ی خویندن کارتیکرد نیکی راسته وخوی له سه ر ئاستی بییری مروق دا هه یه .

ره نگه هه بن ته و که سانه ی شه ش سال ده رسیان خویندن بی و ئاستی بیریان زور به رزتر بی له هه ندی ته وانه ی دوازه سال خویند وویانه به لام ته وه ریسایه کی هه مه گر نییه ، چونکه ته و که سه ش که شه ش سالی خویند ووه به متالا کردنی ئازاد توانیویه تی ئاستی بییری خوی وا به رز بکاته وه که وه پیش خه لکی تر بکه وی ، بویه ش لیله نالیین کچ وکوره ده بی سه ییری به لکه نامه ی هاوسه ری داها توویان بکه ن به لکوده لیین ده بی ئاستی بییری ته و له یاد نه به ن . به تاییه ت له ناو کومه لی کورده واری کچان ده بی زور وریا بن چونکه به هوی هه ندی داب و نه ریت کسه لایه لگری ده سه لاتی میرد له ناو بنه ماله ن ره نگه ئافره تیکسی نه خوینده وار یا خود خاوه ن خوینده واری کم و ئاستی بییری نزم بتوانی له گه ل میرد یکی خوینده واری خاوه ن ئاستی بییری به رز ئیان بباته سه ر به لام له حاله تی پیچه وانسه ئافره ت ده که وینه دوزه خیک که گه لیک ده رد ناکه و سه لماندن و خوله به راگرتی مه حاله . چونکه له حاله تی یه که م ئاستی بییری به رز ده سه لاتداره و داب و نه ریت کومه لایه تیش پشتیوانی لیده کات ، بویه ئافره ت ته گه ر ته نیا گویرایه ل بیی گرفتیکی و ناهیته پیش هه رچه ند ه لیله ش میرد به هوی ته وه ی له گه ل که سیک هاو پشکه که له بواری بییری له ئاستی خوی دانیه تووشی هه ندی گیرو گرفت ده بی به لام به هوی ئاستی بییری به رزی گرفته کان به شیوه یه ک چاره سه رده کات که چی له حاله تی دووهه م ئاستی بییری نزم به هوی داب و نه ریت ده سه لاتداره و هه ر به هوی ته و ئاسته نزمه ی بییری خوی ناماده نییه ده ست له ده سه لات هه لگری ئاستی بییری به رز لیله ژیر ده سه و ناچاره به شیوه یه ک بجوولیته وه که

بروای پی نییه و هه ندی کرده وه ئه بجام بدات که ده زانی هه له یه و سه ره رای
 ئه وه ش ریگه ی خولا دانیشی نییه • بویه ئیانی لی تال ده بی و ناچار ده بی هه ول
 بدات که خوی له و تالییه رزگار بکات •

به هه ر حال مه به ستمان ئه وه یه که کچ و کورانی کورد له بیر نه که ن پيشر ئه وه ی
 هاوسه ری داها توویان هه لبژین بزانی روانگه و بیرو بوچوونی ئه و له ئیان چونه و
 ئایا له گه ل بیرو رای ئه وان ده گونجی یانه • چونکه ئه گه ر ئه و خاله گرنگه
 ره چا و نه که ن دوور یا نزیک په شیمان ده بنه وه و ئه و کاته پێده هه سین تووشی
 هه له یه کی چه ند گه و ره بوون ، هه له یه ک که قه ره بو کرد نه وه ی زور زور سه خت
 و له زور به ی شوپنا مه حاله •

سێبەرا مرڤی

قیزان فرج عبدال

سێبەرا مرڤی

SİBERA MİRNE

Kurte çirok

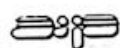
QEYRAN FEREC EBDAL

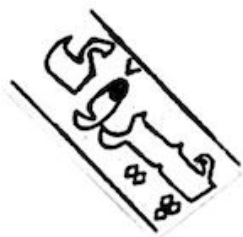
Kurdistan - Dihuk - 1994

بها ٢٠٠ دینار

سێبەرا مرڤی پەرتوو که که ژنقێسینا هه ئال
 قههیران فەرجهه بـدا ل
 کوپیکهاتیه ژچه ند چیرو کین کورت و
 وی هه ئالی دانهیه ک ژبومه هه نارتیه
 ئه مژی سیاسیا وی دکهین وهیقی دارین سهر
 کهفتی بت •

دوجار ژیان

وهرگیرانی: هزار سالخ

● له لای قازی قسه یه کی زوری نه کرد ، ته نیا وتی که ده یه وی له من جیا بیته وه و له سه رانسه ری ته و کاته ی که قازی مژوولی نسحه ت کرد نی ئیمه بوو پیی داد ده گرت که ثاقل بین و له و برباره مان چاوپوشی بکه ین ته و بیخه یال له په نجه ره سه یری شه قامی ده کرد و وابوو که هر ر گوئی له قسه کانی قازی پی ره میړ نابی .
ئیتتر هه وسه له م له ده عیه و خویه زل زانینه کانی ته واوبوو ، به و حالسه ش په شیمان ببووم ، به لام هه سستی کینه یه کی سه یرم هه بوو نه م ده ویست له به ری بپاریمه وه دلنیا بووم دووای ته لاق هه ره خوئی دیته وه سه ره قل ، زیات —————
قه درم ده زانی ، ره دووم ده که وی و له به رم ده پاریته وه و ره نگ بی به هوی هنریکی ته وها بوو که روو له قازی وتم :

— کاری ئیمه له و قسانه تیپه ر بووه ، ریگه ی ترمان جگه له جیا بوونه وه نیی —
کاتی له ژووری قازی ده رکه وتین ته نیا نیوه نیگاییکی تی گرتم و پرسى :

ئیستا ده ته وی چ بکه ی ؟

— نازالم

— خو په شیمان نیی ؟

— نه

... ته وجا به بی خاتر خواستن روئی ، پیم وابوو به لایه نی کم بو برد نی شت و

مه کی تاییه تی و جلو به رگی دیته وه مال ، به لام که چه ند روژ تیپه ری و هیچم
لی نه زانی تیگه بیشتم که چاوه روانیه که م بیهوود ه بووه . پاش چه ند روژ ته له فونم
بو شوبنی ئیش کرد نی کرد ، به لام هیچ که س ئاگای له ئه ونه بوو، چوو مه مالی
دایکی نه چوو بوو ئه ویش پاشحه وته یه ک حاله تیکی سه یرم به سه ردا هات .
مه ستم ده کرد که نیوه یه ک له بوونی خوم بزرکرد ووو ، تا ئه وکاته قه ت پی
نه حه سا بووم که چه ند پیویستیم به (وه فا) مه یه . به لام کاتی که حه وته یه ک
ئه وم نه دیت تازه تیگه یشتم که به مه مووشتیکی راهاتووم و به بی ئه و ئیان بو من
بی مه عنایه .

س٬ سال به و چه شنه و به د ژواری تیپه ر بوو ، سه ره رای مه موو کوشه کانم
هیچ مه والیکم له وه فا به ده ست نه هینا . ته نیا ده م زانی که هیشتا ساغه
چونکه مه ر مانگ مه بله غیک پاره ی له راده یه ک که بتوانم ژیانیکی مام ناوه ندی
پی رابوریم ده خسته حیسابی بانکیم و پسوله که ی به نیشانه ی ماله که مان ده نارد
مه ره و هینده .

ئیسنا ئیتر به به ند به ندی له شم نه بوونی ئه وم مه ست پیده کرد . دلم بو
مه موو قسه و جموجوله کانی ته نگ ببوو و ته نانه ت په یوه ندیه کی ته له فویشی
ده توانی مه رهه میک بی بو ئیش و ژانه که م .

بی مه وه له و سه رگه ردا ن ببووم ، قه ت له مال ده رنه ده که وتم ته نانه ت
سه ره دانی دایکی خوشم نه ده کرد و زیاتر له ته نیایی بیرم به به خته وه ری له
ده ست روپیوم ده کرده وه . مه تا روژیک (قه رناز) هات بو دیتتم قه رنازم له
ساله کانی قوتا بیه تیم له خویندنگه ی دواناوه ندی ده ناسی . ئه وکاته کچیککی
تیگه یشتوو (لیها توو) بوو که زور که یفی به تئاتر ده هات . چه ند جار به
به هاوکاری کچانی تر چه ند شانوگه ریه کی له فیرگه هینایه سه ر (شانو) و دووای
ته واو کردنی خویندن هونه ره که ی دریزه پیداو چووو ناو سینه ما ، کچیککی
(خوگونجین) او هونه رمه ند بوو، چه ندیک له فیلمه کانی ئه وم دیبوو زوریه ی جاران
به ناوداری و خوشه ویستی ئه و حه سوویدیم ده کرد ، ئه و روژه قه رناز بربک له ولا و
له ولا قسه ی کرد و له کوتایی پرسى :

— ئاماده ی له فیلمیکی سینه مایی رولت مه بی ؟

— من و سینه ما ؟ من که له بواری یاریکه ری شاره زاییه کی وام نییه .

— خوم فیری بنچینه گشتی یه کانت ده که م ، له کاتی راهینا ئیش به خوم له گه لست
دیمه سه ر شانو که مه ست به غه ربی نه که ی و . . .

— ئه وانه مه مووی دروست ، به لام ئه کته ری سینه ماکه مه ره و ئاسا نییه نییه ؟
— سه یرکه قه رزانه ، من به چه ند هو پیسم خوشه تو یاریکه ری ئه و فیلمه بی .
یه که م له به ره وه ی پاره یه کی باشی تیایه ، دووهم به شیک له کاتت ده گری
و ده بیته سوئگه که زور ته نیا نه مینی و هزروخه یال دات نه گری و له هه مووی
گرینگتر ئه وه یه که تو بویاری کردن له و فیلمه پیویستیت به راهاتی زور نییه .
— چون واده بی ؟

— بیلله رووتر قسه بکه م، ئه و ژنه ی که ده بی رولی بگیری له مه موو بواریکه وه
وه کو خوته و تو ئه گه ر به ته وی مه لسوکه وت و ره فتاری ئاسایی خوت مه بی له

به ربه برد نی ته و روله به ته واوی سه رکه وتوو ده پی *

— فه رناز ، خه ربکی وه سوه سه م ده که ی که بسه لمینم ؟

— نه به گیانی خوت جاری سیناریویه که بخوبنه وه ، پاشان له و باره یه وه زیاتسر قسه ده که یین *

فه رناز دواوی ته و قسه یه نامیلکه یه کی تایپ کراوی داده ستم و پاش چه نهد خولکه یه ک خاتری خوی خواست و وتی حه فته یه کی تر بو وه رگرتنی ولام ده که ریته وه پاش رویشتنی ته و به نا به دلی که وتمه خویند نه وه ی سناریو ، بلام هیشتا چه ند لاپه ره یه کم نه خویند بووه که هه ستم کرد پیم خوشه هه رچی زووتر ته واوی بکه م *

له سه ر لاپه ره یه کی می سناریو ، له ژیر سه ردیره که ی ، ناوی نووسه ربکی نه ناس نووسرا بووه به لام نووسرا وه که ی به چه شنیکی سه یر پیشانده ری ژبانی من و وه قا بوو *

قاره مانی ژنی چیروک ناوی فه رزانه ، نه بوو به لام گشت خووفاکاری منی هه بوو هه روه ها قاره مانی پیاوی چیروک سه ره رای ته وه ی ناویکی تری له سه ر بوو ، بلام له هه موو بواریکه وه له وه قا ده چوو ره وتی چیروکه که ش جیا وازییه کی ته وتوو له که ل ژبانی هاوبه شی من و میرده پیشووه که م نه بوو ، ته نانه ت گولخانسه بچکولانه که شمائی تیا تومار کرا بوو *

هه ر ته و روژه هه موو سناریویه که م خوینده وه ، پیویستی یه کی سه یرم بویاری له فیلمه که هه ست ده کرد و ئیواره ته له فونم بو فه رناز کرد که :

— من ئاماده م ده و فیلمه دایاری بکه م *

— هه ر به و زووه بریاری خوت دا ؟

— به لی کاریکی زور د ژوار نییه و هه روا که وتت یاری کرد نیشی بو من زور ئاسانه !

دواوی چه ند روژ به هوی فه رناز به ده رهینه ر ناسیند رام و ته و پاش چه نهد تا قی کرد نیکی کورت لیها تووی منی سه لماند و بریارد را له هه فته ی داها تووو راهینا هه کان ده ست پی بکه یین *

نزیکی مانگیك هه ر روژ ، روژانه چه ند سه عات له که ل هونه رمه ندانی تر که بویاری کردن له فیلم هه لژیارد را بوون له هولیکی که وره کوده بووینه وه و روله کانمان تا قی ده کرده وه ، فه رناز له هه موو کوپوونه وه کانی راهینان ئاماده بوو و هه رجار که من ده م توانی رولی به شیک به جوانی به ربه ببه م ده رهینه رسو پاسی ته وی ده کرد به هوی ته وه ی هونه رمه ندیکی لیها تووی پی ناساند روه ، له ئاخیر روژیک ئیواره ده رهینه رایگه یاند که :

— سوپاسی هه مووتان ده که م ، کاری هه مووتان باشه ، به یانی راهینانی کوتایی به ئاماده بوونی نووسه ری سناریو به ربه ده چی و ته که ره و ره خننه ی نه بی و له کاری یاریکه ران رازی بی له ماوه ی چه ند روژی داها توو ده ست به فیلم گرتن ده که یین *

ته و شه وه تا به یانی تاویک خهونه ها ته چاوانم ، زورم پیخوش بوو به یانی زوو بیت و ته و نووسه ره ی چیروکی ژبانی منی به و چاکیه نووسیوو بناسم ، هه رچه ند

کات زور هیډی تیده په ری وڅه و شوه به قه د سه ده په ک د ریژ بوو بـــه لام
سه ره نجام خور وه ده رکه وت و سه ره رای څه وه ی شوه وی رابرد وو نه م توانی بوو
بنوم زووتر له هم ر روژ خم گه یانده شوینی راهینه نه که ، یاریکه رانی تریـــش
پاش ماوه په ک هاتن و نژیکه ی سه عات (۱۱) ی به یانی بووکه دووای چه ند جار
ده رگا کوتانی له دوپه ک وه فا وه ژووړ که وت ، به ده نژیکي کزو ننز سلاوی کرد و
به بی څه وه ی ماشای که سیک بکات له سه ریه کیک له کورسپه کان دانیشتر بـــه
موی دیتنی وه فا هم م که یف خوش بووم و هم واق ورموا * بوچی څه و هاتوو تـــه
شوینی راهینان ؟ نه که ی څه ویشپه کیک له یاریکه رانه ؟ ره نگه څـــه و
سناریوکه ی نووسیپی ؟ به لام نه ، سناریو به قه له می که سیکي تره ↓
وه کو که سیکي کاره با گرتوو له شوینی خم هیشک ببوم نه م ده زانی ده بیچ بکه م ؟
له نکاو وه فا سه ری به رز کرد و له چرکه په کدا چاومان که وته ناوچاوی په ک ، وه فا
به سه ر سوورمانه وه پرسى :

— ښو لیره چ ده کن ؟

— من من یاریکه رانی څه و فیلمه م .. قه راره یاری ښانی خموم
بکه م

— چه نابی ده رهینه ره منی وتبوو که بوڅه و روله یاریکه ریکي بی وینـــه ی
دوژبوه ته وه به لام ته نانه ت هزرم بوڅه وه نه ده چوو که څه و یاریکه ره توبی ↓
من سئ سال ته واوکاتی خم سه رفی نووسیپی څه و سناریوپه کرد ووه و هم موو کوششم
بوڅه وه بووه که له کاتی پیشاندانی فیلمه که تو بکه وپه روویه رووی څاوپنه یـــه ک
که وپنه ی خوتی تیا بپینی ↓

— له کاتی خویند نه وه ی سناریو به و شته حه سام ، به لام قه ت هزرم نه ده کـــرد
که ره نگه نووسه ره که ی ښووه بن ↓ سه ره رای څه وه ده مه وی شتیک بلیـــم *
— چســـی ؟

— څه و وپنه یه ی که قه راره ده څه و څاوپنه په پیشان بدری ښتر له من ناچمـــی
یا باشتهر بلیم من له څه و ناچم * څه و فه رزانه ی که ښووه ده تان ناسی له ماره ی
څه و سئ ساله گوراوه ، څه گه ر بتانه وی پاشان ده بیتن ، به لیبتان ده ده می کم
گوراوه ↓

ده رهینه رو یاریکه رانی تر به واقعی ورموا قسه کانی من و وه فایان گوی لی ده بوو ،
به بی څه وه ی شتیکي لی تپیکه ن * وه فا وتی که هه و سه له ی دیتنی راهینا نـــی
کوتایی بییه و باشتهر بورو ښکی تر دووا بخری و ده رهینه ره قه راری دوازیسی دانـــاو
یاریکه ران روپشتن ، د دووای سه عاتیک من و وه فا هاورى له گه ل قه رنازو چه نابـــی
ده رهینه ره له پشت میزی په کئ له خوارد نگه په کان دانیشتبورین ، وه فا به بـــی
څه وه ی له باره ی خومان باسیکی زور بکات به ده رهینه ری وت :

— ده مه وی به شیکي کورتی تر له سناریوکه زیاد کم ، فیلم به زه وجینی دووباره ی
ژن و میره که ته واوده بی ، توکه دژى څه و کاره نیـــی ؟

— زورچاکه ، به م چه شنه فیلم زور باش ده فروشری *

— ناوی سناریوش ده گوری ، بیم خوشه ناوی لینیم (دوجا ژبیان) *

— مه حشه ره *

د وواي نان خواردن وه فاله ده رهينه ري داخواز كرد به ماشينه كه ي بمــــان
كه يمينته مال و كه گه ييشتينه مال وه فاله ره به زارا وه پته وه كه ي هه ميشه يي وتي :
— ئيمه لي ره چا وه روانين ، قه باله و ته لاق نامه و ناسنامه ت هه لگړه و زوو بگه رپوه ،
ده مه وي برونه لاي قازي
كه له لاي قازي هاتينه وه به وه قام وت :
— ده مه وي شتيك بليــــم ،
— چــــي ؟

— من ئيتړ ناتوانم له و قيلمه ياري بگه م ، كم سايه تي ته و ژنه ي تو له سناريــــو
پيشانت دا وه قه ت وه كو من بيهه *
قه رتاز به ده نكي به رز پيکه سي و وتي :
— هه رله سه ره تاش قه رار نه بوو تو ته و روله بگيري ، من كه ديم وه فاله سهــــم
بنچينه ي كه سايه تي تو چيروكي نووسيوه پيشنيانم كرد كه توش سناريويه كه بخوينه وه
به شداري كړبوونه وه ي راهاتنه كان بي تا به لكو ته و جموجول و ره فكتارانه ي كــــه
هه ت بوو بيته وه بيرت و به هه له كانت بجه سيــــي ، من ته و روله ده گيرم و بار بيه كه
ده كه م تو ئيستا ئاگاداري گه وه ره سه رله نوي دوزرا وه كه ت بــــه

وينه ي حوكمي هه فال مه جيد نه حمه د
كه له كي بهر كيه كاني وهرزشي
كاراته ي ميرمندا لان له شاري
نه لوه ند پله ي يه كه مي وده دست
هينا وه. هه فال مه جيد له دايك بووي
سالي (۱۹۸۴) ه و قوتابي پولی
چوارهمی سهره تاييد. ناوبراو له
وتوويزيك له گه ل هه والنيړي گزنگ له
نه لوه ند وتي: له سالي (۱۹۹۲)
دهستم به و وهرزشه كړدووه و ئيستا
خواهني پشتيني شينم هه روه ها وتي:
داوا له و هه فالانه ي خه ريكي
وهرزشن ده كه م كه واز نه هين و له گه ل نه وه شي ئاگادار بن كار نه كاته سهر
خوينديان.

پەردی دەلال

نووسینی: بیکەس کوردی

پەردی دەلال، یاخود پەردی مەزن هەروەکو دانێشتوانی زاخو و دەورو بەری پێدەلین، یەکیکە لە پەردە بە ناوبانگەکانی کوردستان، گەورەترین (٣) پەردەکەی شاری زاخووە ...

بۆ دروستکردنی ئەم پەردە، بەردی زیوین رەنگ و گەرم رەنگ بەکارهێنراوە. بەردەکانی کون کوێراون و بەشیشی ئاسن تیک هەلکێشکراون تا ئێستە سەردەمی دروستکردن و تەمەنی ئەم پەردە بەتەواوی نەزانراوە چونکە هیچ جوورە نەقش و ئیگاری نیشانە و نووسینیکی لەسەر نەنووسراوە ...

میژوو ناسان گەلی قسەیان لەم بارەیهوه کردووه بەلام قسەکانیان یەکنەگرتەوه، بۆبەلگە میژووناس (هەمەرتین) ئەلیت رومانیهکان ئەم پەردەیان دروستکردووه، میژووناس (ئاسکیف) دەلیت سلوکی قەرماندەری لەشکری (ئەسکەندەری مەقدوونی) ئەم پەردە دروستکردووه. لەگەڵ ئەمانەشدا میژووناس (بروسەد) دەلیت: ئەم پەردە نەلەسەردەمی رومانی، وەنەلەسەردەمی یوونانیەکان دروستنەکراوە بەلکۆلە دەورووبەری قەرمان رەوایییە بەباسی یەکاندا دروستکراوە.

میژوو نوسیکی عیراقیش بەناوی (میخائیل عەواد) ئەلیت: میژووناسان وادەزانن کە ئەم پەردە لەپێش دوو هەزار ساڵدا دروستکراوە بەلام ئەوه ناچیتە ئەقلەوه ئەم پەردە توانی بیتی بو ماوهی دوو هەزار ساڵ خوی لە بەرکاره ساتە سروشتیهکانو

کاره ساته ویران کاریه کانی میژووی چا وچنوکه کانی گرتبیت که به سه رکورد ستاندا تیهیان په راندووه و که مته رخه میان نه کردووه له ویرانکاری له لایه کی دیکه شه وه :

هه ندی له (نه رکیولوژییه کانیشت) له سه رته و باوه رن که دوور نییه میریکی بادیسی پرده که ی دروست کرد بیت و بازیکیشد ده لین ته که ریته وه بو چوارسه د سال له مه و به ر زوریش ته لین و له سه رته و باوه رن که (گزینفون) فنه رمانده ی یوونانی له سالی ۴۰۱ / ی پیش زایینی له که ل ده هه زار سه ربازه یوونانییه کان به سه رته م پرده دا تیهه ر بووه به لام ته مه ش زور جیگه ی باوه ر نییه ، که ته م پرده (۲۳۹۵) سال ته مه نی بیت *

ته مه کورته یه که بوو که له په راوه میژوویه کاندای باسی لیوه کـــــــــــــــــراوه ، به لام هه قایه ته کانی به رگویی ناگردانی خیزانه کورده کان له کوردستانی سه روودا ، به تاییه تی ناوچه ی بادینان و بوژان شتیکی ترمان بو ته گیرنه وه (؟) ته لین روژی له روژان دانیشتوانی شاری زاخو بریارته ده ن که پردیک له سه ر رووباری (خاپوور) دروست بکه ن ، بو ته وه ی بتوان به ئاسانی بو خویان و ئاوه له کانیان ته م به رو ئمو به ر بکه ن هه موو روژی که وه ستاو پاله هه ندی له ئیشه که یان ته واو ته کرد به وه ی که به ردیان له سه ر به رد داته نا بو ئیواره ئاو به رده کانی ده رووخاند ، بوماوه ی مکی د وورو دریز هه موو روژی ته م کاره دووپات ته بووه * وه ستاو پاله و هه موو خه لکی شاری زاخو که وتته ته نگ وچه له مه و نه یان ته زانی چوون و به چ شیوه یـــــــــه که چساره ی ته مه بکه ن که ئیانیان که وتبووه گیرو گرفته و سه رته نجام هه ندی ردین سپی و ئاقله ندی شار له کوپوونه وهیه کدا وتیان پیویسته گیانیک بکریته به قوربانــــــــی بو دروست کردنی پرده که ، بو ته وه ی ته ستوونه کانی له وه نده زیاتر نه رووخیــــــــن و خویان بچه سپین * وه ستا نه یده زانی ته م قوربانیه چوون په یدا بکات و ئایا کی ده بیت بو ته م ریگه یه خوی بکات به قوربانــــــــی ، له پیناوی خه لکی شاری زاخــــــــوی کورده واریدا (؟) *

سه رته نجام خه لکی شار هانایان برده به مام کوپخای شار که ردین سپیه کی دلسوزو له خو بردو بوو بو خه لکی ناوچه که ، مام کوپخای ئیرو چاره ره ش سه ری داهینا و ئوقره ی لی هه لگیرا بوو ، نه یده زانی چوون ده رمانی ته م درده سه ریــــــــه بدوزیته وه * * * له م کاته دا مام کوپخا سه ری بلند کرد و ته ماشایه کی خه لکه که و وه ستای کرد ، وه ستا له بزه ی لیوی کوپخا و زه رده خه نه که ی تیگه یشته کـــــــــه باری مام کوپخا که لیک قورسه و له م ته نگوچه له مه یه که هاتوته ریگه ی ئـــــــــه بی قوربانیه کی شایسته پیشکه ش بکات له پیناوی میله ته که یدا * * *

سه ره نجام مام کوپخا چاویکی گیرا به ناو خه لکه که داو داوای لی کردن کـــــــــه هه رکه سه بچیه ته وه مالی خوی و په یمانی دانی به هه رقیمه تیک که بووه ته م گیرو گرفته له ته ستوده گری و چاره یه که بو ته م کاره ساته که هاتوته پیـــــــــش ته دوزیته وه ، له هه مان کاتدا وه ستاش به ده نگیکی به رز به خه لکه که ی راگه یاند که قوربانــــــــی پیویسته پیشکه ش ته کریته به پرده که و داوای له هه مووانی کرد کـــــــــه دلگیر نه بن و روو بکه نه وه مالی خویان *

وه ستا و کوپخا پاش ماوه یه که بیر کرد نه وه گه یشته ته و ته نجامه ی که هـــــــــر گیان له به ریک سبه ینی زووتر گه یشته پرده که ببیته قوربانــــــــی * * *

هیشتا دنیا به ته واو روون نه ببوو که کوپخا بانگی ده لالی کرد و داوای لسی کرد که نیمرو خوارده مه نی بو وه ستاو پاله کان دروست بکات و بویان بباته لای پرده که خوره وشتی ته و کاته له ناو کورده واریدا ته وه بوو که هه موو روژی کوپخا خوارده نی وه ستاو پاله ی له مالی خوی له گه ل یه کی له ته ندامانی بنه ماله ی ته نارد و سه گی کوپخاش فیربوو هه موو روژی له گه ل خوارده مه نی بردوو که ده چوو جیگه ی پرده که *

ده لال داخوازییه که ی خه زووری به جی هینا، خوارده مه نی دروست کرد و خستیه کولی و له گه ل سه گه که دا به ره و لای پرده که به ری که وتن * که وه ستا چاوی به جوانی و نازداری ده لالی هه ژار که وت زوری پی ناخوش بوو که ته م ثاقره ته شوخ و شه نگ و گه ردن زه رده شیرینه له ناو به رده کاندای بنیثیت، وه ستا وتی : ده لال، کچم، خوارده که بده به سه گه که با بومی بهینی و خوشت بگه ری—وه ماله وه بولای کوره که ت *

وه ستا له دلی خوی دا وای بریار دابوو که سه گه که نزدیکی پرده که ده بیته وه بانگی ده کات و ده یگریت، ئیجدا ده یخاته نیوانی به رده کانه وه و سواخی ده دات، به م جوړه گیان له به ریک ده بیت به قوریانی بو پرده که و گیانی هیچ مرو فیکیش ناکه ویته خه ته ره وه *

ده لال وتی : کوره که م لای خوشکه دلت له لای ته و نه بیت * وه ستا هه ولیکی زوری دا که ده لال له پرده که نزدیک نه بیته وه، به لام به داخه وه بیسود بوو * که ده لال له وه ستا نژیک که وته وه و خوارده مه نیه که ی دایه ده ستی، وه ستا به ده نگیکی پرله به زه یی و گریان وه وتی : کچم چت کرد لیم ببووړه ناچارم یه که مین گیان له به رکه ده گاته پرده که بگرم و بیخه مه ناو به رده کانی ستوونه وه و سواخی بده م بو ته وه ی ببیته قوریانی پرده که، من ته م وت : خوارده مه نیه که به سه گه که بوم بهینیت تا توو شی ته و چاره ره شیه نه بیت ***

ده لال به ژازایی و نمرسی و قاره مایه تییه وه به م جوړه وه لامی وه ستای دایه وه و وتی : گوپی مه ده ری کاره که ت بکه، ته م کاره به بی چاوپوشی شه نجام بده، چونکه سوودی میلله ت و خه لکی ناوچه که ی تیدایه ... گیانی من نرخیکی نییه، بویه خوم ته که م به قوریانی بوئاسوده یی خه لکی ناوچه که ... ده سازووه خوت ده سته پاچه مه که، پیویسته پرده ره نگیه که مان دروست بگریته که ته ویش پیویستی به گیانی منه و بویه به سه ر به رزیه وه خوم ته که م به قوریانی ...

وه ستا ژازایانموبیوه ستان ناچار بوو پیی له دلی خوی بنیت و ده ستی ده لال بگریته و بیخاته نیوانی به رده کانه وه و سواخی بدات به لام ته وه نده ش هه بوو کولا نکه بیکی بچوویکی تن خست بو ته وه ی نان و ناو بدیته ده لال، له گه ل ناوا بوونی پرشنگی زیرین روژو که زیه کانی ده لال پرده که دروست بوو ستوون و دیواره کانی وه ستان، وه ستاو پاله گه رانه وه ماله وه، به لام ده لالی هه ژار له ناو دیواری پرده که مایه وه *

ئیواره هات و تاریکی شه و داهات، هه رکه سه چوو مالی خوی شار کپ و بیده نگ بوو، هه موو که س نووست ته نیا ته و نه نووسته وو، ده لال له چینیی

دیواری پرده که دا بوو بو ساواکه ی ته پارایه وه و خوشکه که ی ده لال و مناله
ساواکه ی ده لال بوو، بو شیر دایکی (ته کورزایه وه) • مناله کورپه که ی له سمه ر
سنگی خوشکی مال ویران به کول ده گریا ، پوریشی به ده نگیکی نه رمی پرله سوز
بوی ده لوانده وه :

بنوو کوری ده لالی بنوه ، به یانی گه وره ده بی ، ده بیه جوامیرو پیاویکی
لپها توو ، له م کوردستانه ره نگیته دا ، له ناو ئه م میرگ و میرغوزاره جوانانه دا
تفه نگ ته که یته شانت و رانه مه ر ده له وه رینی ، له ناو دول و ئه م چی—
سه رکه شانه دا که ته لیبی به هه شتی به رینه ، توئه بیه کوره کوردیکی چالاک و
نه ترس بو نه ته وه که ت ، تو کوری شیره ژن ده لالی له خو بردوی که خوی
کرده قوریانی بو سوودی ناوچه که (! !) .

کاتی که مەرە کانت گیا و گول دەر خون، ئەو لە بیر ئەو کە یەکە و گیا یا ئەو
کە زێه و پەرچی دەر لالی دایکە، کە مەرە کانت ئەو دەر خوە ئەو ئەو ئەو فرمیسک و
ئەو سەرنی دەر لالی دایکە بوو ئەو گری. ئەو و وەرە بەردانە کە مەرە کان بە
سەریدا تێدەر پەرەن دەرە جوانە کانی دەر لالی دایکە بە بەزە یەلیو کانیو بەرە و
مەرگ ئەو چوو، لە ناو چاوی مەرە کانت، چاوە کال و ئەو بڕو کە وانیو کانی دەر لالی
دایک ئەو بینی. . . . کە بلویر و شمشال دەر ئێس گویت لە هیچ دەر تێک نایست
جگە لە دەر تێگ دانە ئەو دایک لە ناو ستوونی پەردە کە دا، ئەو دەر تێگ دانە ئەو
لە ناو شاخ و دۆل و نیهاله کاندە دەر گاتە گوێچکە تەلە یەک لە پەردە کە ئەو
ئەو دەر لالی دایکە بەرە و لای تو دیت، باوە شە پێداکە و دەم بنی بە
مەرە کانیو ئەو (ئوقرە بگرە و بلی ئوخە یە دایکە قارە مان و لە خو بێردووە کە م؟) .
بنووە سەر رباری مەرە بنووە . . . بنووە سەر رداری مالی باوکی مەرە بنووە . . . چارە رەش
خو، قوربە سەر خو، بە خەت رەش خوشک لە دەر ست چوو خو . . .

له وکاته دا میردی ده لال له سه فه ریکی دوور ته رایه وه ماله وه ، که له ژووره که نزیك بووه گوږی له ناله و لاوانده وه ی خوشکی ده لال بوو هم موشتیکی له باره ی ته بجامی ده لاله وه بوڅا شکرا بوو ، له جیگه ی خوځی وشک و سسپر بوو ، خه ریک بوو بکه وږت ، به لام پشته دا به دیواره که وه و به کزی دا نېشت .

له پاش ټه وه ی که میردی ده لاله هندی هاته وه سه رخوی به ره و پردی
 ناله بارکه وته ری ، گویی له نالینی دلبه ربوو . * له کولانه که وه چاوی به
 چاوه کابی ده لالی شوخ و شه نگ که وت ، وه به دلیکی سووتاوه وه وتی : ده لالی
 شوخه ژنی مالی من ، کی توی هیئایه ئیره ټه ی خه م ره وینی من ؟ گویی
 مه ده ری جمکی گیانی من ، سوپند به وه ده خوم که ټه رزو ئاسمانی داناووه ،
 کاریکی وا بکه م له م کوبجه رزگارت بکه م ، له پاش توژیان و شارو پرد بوچین ټه ی
 بینایی چاوه کانم . *

میردی ده لال ده ستده داته ته وریک و بیور به هم موو هیزو توانای خوی
ده که وپته روو خاندنی پرده که * به لام مخابن ته ورده که رایه وه و به ردیش وه کو
به پای دیبی و نه باران *

له م کاته دا ده نگی ده لال وه کو نووزه نووزیک ده هات ، سه رداری مالی من ،
وازله پرد بهینه * هه موو هه ولیکت به فیرو ده چیت ، لیدانی ته وره که ت بازار

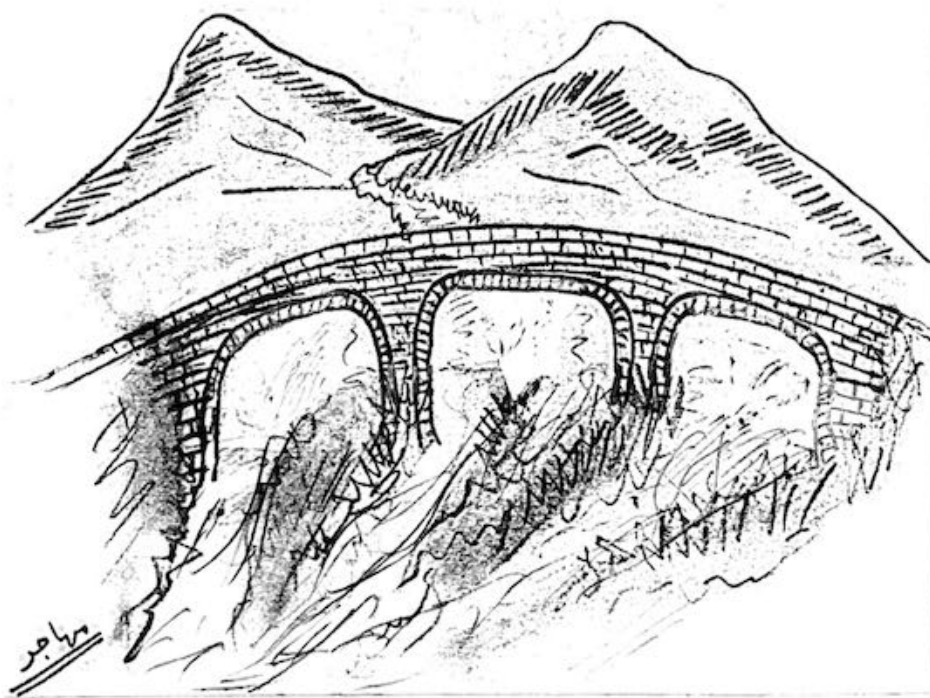
ده گه پینیتته من و وه کو به سه ری من بکه وی وایه ، بکه ریوه ماله وه چاودیـری
 کوره هه تیوه بیدا یکه که مان بکه ن باشته ، به لام میردی ده لال گویمی نه دایی
 و هه رته وری خوی ته وه شاند له به رده کاند او به لاوک وحه یران ده سستی کرد
 به لاوانده وه ی (ئای ده لالی من ، ئای ده لالی شوخی زاخو پیان ۰۰ ئای
 ده لالی وان و بادینان ۰۰۰ من نامه وی له دوا ی ده لالم بئیم ئای ده لالی) ۰

به م جوړه به ده م لاوک وحه یرانه وه به قه دو بالای خوشه ویسته که یدا ته ی وت و
 تا ته ور له ده سستی که وته خواره وه و خویشی هیده نگ که وته سه ر ته رزه کهه ،
 له وکاته دا هه رد وکیان گیانیان ده رچوو مال ئا واییان کرد ، له وروژه وه ئاوی
 پرده که بوو به پردی ده لال و لاوک وحه یرانی کوردیش له سه زمانی میـردی
 ده لاله وه به کوردستاندا بلا وه به تاییه تی له هه ریمی بادینان که ده لالی
 زور باوی هه یه ۰

بخوینه به ریزه کان ته مه کورته یه ک بوو له پردی ده لال و لاوک وحه یرانی
 کوردی ، ئومیده وارم بم بوورن ته گه ره هه له یه کیشی تیدا ره چاو ته کری هه له کاسم
 بو راست بکه نه وه جیگه ی سپا سه و سه رکه وتـووین ۰

وینه ی خه یالی پردی ده لال

چاق خشاندهك بسەر تۆرۈ ئەدەبى گوردى:

■ چەند ھېرشەك بوسەر تۆرۈ ئەدەبى گوردى.

■ رەزارەزقان پىتقىنە.

■ چىت دارا ئەدەبى گوردى.

نووسىنى: رەفىق مستەفا

● لىكە قىدا يىن ھاتىيە گوتىن (دىۋارى سەر بە قىرى ھەرىپ ھەرىپىيە) بىر قىر
ئايىتە شەنگەستە ئبو ھىچ تىشتەكى چۈنكى دېھىت و دىيىتە ئاق ئاق ئى ۰۰۰
ۋ بو خوراگىرى و پىشقىچە چۈنە ھەرمىلە تەكى ئى شەنگەستەكى زورى مۇك پىتقىيە
بەلى ما ئە ۋى دى چىت ئىلى ئەدەبى، تەرىپ، كەلە پۈرۈ ئە زمانىسى
رەسەن ؟

بىشك پاراستا وان تىشتا ئى ئەركىن قەرى سەرمىلى ھەرمىلە تەكپىيە ئبو
پىشقىچە چۈنە جىقكى و خويپىيە ھەرگەلەكى زمان و ئەدەبى خو و قولكلورى خىو
تەپارىزىت ئەقە ۋىگەلى ھەبوونا خۇتە پاراستىيە و دىيارە ئە و مىللەت بىدەستى
خو، دىگۈرەكى بو خوكۆلىت، ئوجىيەھانا دەرقە ئى ھىچ روناھىيەكىسى
د پاشە روژا واندانا بىنىت.

ئەدەبى و تۆرۈ كوردى ئى بىد رىزاھىيا دىروكا خو يا كەفتىيە بەرزور ھىرش و
پەلامارا ئبولوازكەرن و دىناق بىرسى ئوپا كەفتىيە دىناق زور بارودۇخىست
ئالە بارو شەۋىت تارى ۰۰ تارى يىد بىسەرداھاتى، بەلى جەھى كەيفخۇشىيە
لىد ھەھىكى ئى سىپدەيەك ھەريالى ھەلاتى و بخوراگىرى يا ما ئى ئو دى
بخوراگىرى مېنىتەقە، ئەقە ئى نىشانى ھەندىيە كودىۋارى ۋى تەيى سەر

یه فری یه هیچ هیژه ک نه بوویه بکاریت ئاشوپه کا مه زن بگه هییتی، د ژی هه می
ژه نگ و ژارا بوویه ته قادیواره ۰۰۰

وه لسه رفان ته قادیشارا، ته ده با کوردی نه تنی جهی خویی د ناک
گه لیت روژه لا تا ناکه راستکاری به لکود کارین بیژین تام و ره نگه ک تایه تیی
دایه ته ده با جیهانی ژی بو میناک، مه م و زینا خانی یی نه مر کو ئیکه
ژ ده سته فیت مه زیت ته ده بی هه تا نوکه بو سه زور زمان و زاریت بیانی
یا هاتیه وه رگیران و به لا فکرن، مینا رووسی، ئنگلیزی، ئالمانی و ته رمه نی
وه هه روه سا هه رگا قالا سه رتوره قانیت جیهانی د په یقن زوو نا قی س
هوزان قانیت نا قدار دی هیته به رهزرا ته و ژی فردوسی ل ئیرانی، روستا و لسی
ل گورجستانی، ئو ته همه دی خانی ل کوردستانی ۰۰۰

هوسا بو مه خویا دبیت کو ته ده ب و تورا کوردی نه تنی مینا ته ده با هندک
گه لا د ئاسته کی نا قجی دایه، به لکول زورا خورا گتر، بهیزترو بلندترو ۰۰۰
کو ته قه شانازییه بو ته قایا و یژه قان و توره قان و نو سه ریت کورد ۰ ده ستی
هه قاریی ژ ئالیی واته هه ریی د ریژ بوویه ژ بو پیشقه برنا فه رهه نگ و
ته ده بی، یا ژ هه ژی گو تنی یه ل چاخیت پیشدا توره قانیت کورد ژ بو
ریقه برنا ژبانی زور ییت تووشی بارود و خیت ئالوزو سه ختیی بووی ئو زور ره نج و
ئازار ییت دیتی چوکی لسه رده مین وایدایاری ژبانی بگرانی یی که قتییه
سه رملیت وان، به لی نه قیایه ژی خو ژ هیچ قه نجیه کی د ویرپخن و بمیرانی
ده ست و باسکیت خو ییت هه لکری ژ بو خرغه کرنا په یقیت ره سه ن و چا قدی کرنا
گولستانی په ند و شیره تا ۰ هه لبه ت توره قانیت کورد بدروستی ته رکی سه ر
ملی خو یی بجی ئینای، خامی وان هه ریی د بزقتی دابووی و د کاری واندایا
یا ژ هه میا هیژاو پر بهاتر ته قه بوویه د به رهه میت هه ر هوزان قانه ک
تام و بیجهه کا تایه ت یا هه بووی مینا هوزان قانیت ئیرانی چتوف فردوسی ل شه رو
پاله وایی، سه عدی ل په ند و شیره تا و حافزی شیرازی ل عیرقان و ته قینداریی
هه ما توره قان و قه یله سووفیت کورد ژی جزیری و خانی و نالبه ندی و مه لایی
باته یی و عه لی حه ریری هه روه توف هه ر ئیکی بته رزه کی هزیت خو ییت
تیرود ویرپین ییت ئیخسته سه رکاهه زی، ژ بو دیار کرنا نه هیلیت جوغرافیایا
کوردستانی و ناساندنا گه لی کورد و دوزا نه ته وه یی و پیش چا ق خستنا هزاران
ده رد و کو قانیت کوسه ده ها ساله خول سینگی گه لی مه دا ئو هه روه سا
پیشادانا ته ق ره نگیت قیانی و ۰۰۰ هتد

چه ند هیرشه ک بو سه رتورو ته ده با کوری :

۱- قه نه کرنا خاندنگه هیت کوردی ل کوردستانی دا، ببوو بناسه و ته گه را قی
چه ندی کو بو خو قیرکرنا قه خاندن و نفیسیته هه وارا خو بیه نه مزگه قتا ل ژیر
ده ستی ماموستاییت ئایینی بخوینن، ل ئالیی وان فیروانا ژی ژ بلی قورئانا پیروز
و په رتو کیت شه ریه تی هیچ تشته کی دی ل نا قده ستی واندایا نه بوویه ک
ته و ژی ته ق بته زمانی عه ره بی بوونه، ته قه یا بوویه ته گه ره ک کوره و ابیژی
د ته زمانی کوردی دا نه ییت و په یقیت عه ره بی د گه ل ئاخفتنا کوردان داتیکم ل

ببن و به ده وترین په یقیت کوردی ژی بهینه سه رلی ژیکرن و وند اکرن *

۲- نه بوونا ده زگاییت راگه هاندن و ژا زادیه کا ته واو د کوردستانی، هه تــــا پیش چه ند سالا ل هیچ پارچه کی کوردستانی دا رادیویا کوردی ژو روژنا مــــه و گوڤار بــــه زمانی دایکی هه ر نه بوونه ژول زور ده څه را هه تا څاخفتن وجل و به رگی کوردی ژی څه ده غه بوویه ، هه تا وان سالیته دویما هیکی څه گه ر تشته ک هاتبیتـــه کرن ژی ژ بوگه لی مه بڼ شک ژ ترسا خونه رازیکن و خویشاندانیت جه ماوه ری بوویه ، هه مبه ر رژیمیت کو په رو بالیت خو کیشایه سه ر څاڅا کوردستانی ، به لی څه و ژی نه ک بره نگه کی وه توڅ کو برینیت گه لی مه پی بینه ساریژکــــرن ، به لکویا چیکری و کارتونی بوویه *

۳- مشه خت بوونا کوردا بووه لاتا ، څو هاتنا بیانی یا بو کوردستانی ، هه کــــه چا څه کی بـــه ردا بخشینن دی زانین کوتیتال و ساخله ت و دره وشیت بیانی یا کاری خــــو ل گه لی مه کری ، بو نمونه پرائییا لاوین کول څاواره پی ژ دایــــی ببن ول مشه ختی پی مه زن ببن ییت پیشوازیڼ ل څه رهه نگي بیانییا دکســــه ن ، شاره زاییه کا باش نیه د گه ل څولکلوری خو و څه زمانی خو پی ره سه ن څو پتر څه ښندارو شه یداییت ری و ره سمیت څه وروپاو وه لاتیت روژنا څایی نه ، ژ بلسی څی ژی څاخفتنا وان بته زمانی دایکی یا له نگه براپیچه کا نه دروست ، کوراپیچا کوردی یا باب و باپیرا پشکه که ژ که له پووری کوردی *

ره زا ، ره زځان پیتځینه :

هه لبه ت ره زا ره زځان پیتځینه ، ژ بو چاقدیری و سه رو به رکنی ، گه ره زځان نه بیت کی دی شوځی کولیت و دریا هه لکیشیت څو دی میوی څاڅده ت ، داخه ملا خوبکه ت و به ری بده ت ؟ تورو څه ده با کوردی ژی دارا ژیا نا گه لی کورده ویا پر بهایه ، به لی ما څه و ژی کی بوون شه یداییت دیتنا به ری څی داری؟ ژ بلسی جزیری ، خانی ، گوران ، حاجی قادر ، جگه رخوین و ۰۰۰۰ هتد *

چقیت دارا څه ده با کوردی :

۱- څه فسانه و داستان :

څه څ پشکا گرنگا څه ده بی یا هاتیه ناسین بته ده با څولکلوریک ، هه لبه ت ژ بو څه گیرانا داستانیته څه هره مانی و زیره کی و گه رناسی یا په هله څانا یا هاتیـــه بکارځینان * په یڅا داستان ژ (داواستان) څو (دادستان) هاتیه کوشه رو شورو څاشتی څه دگیریته څه ، د څه زمانی قارسی دا (څه فسون یا ن څه فسانه) پی مه به ست لی چیروکا که څنه و بوکاره سات و رویدا قیت که څن د هیته بکارځینان *

یا هه ژی گوتنی په دځی پشکا څه ده بی دا کو دبته ده ستپیکا څه ده با کوردی، زور توره قانیت لیها تی و زیره ک ییت هه بووی څو ده وړه کی باش پی گیــــرای د څی څه له کــــیدا ، به لی ناڅی زوریه ی وان میرخاسا دځی چاخځی نســــوودا د څاشر او روهم نینه بڼ شک ژ بو به رزه کرنا ناڅی وایژی چه ند بناسه و څه گه ر ییت هه ی کو څیک ژی څه څه یه : ل وی چاخځی دا څه خاندن و نفیسینا کوردی

زور یا لاوازوله نگ بوویه ، ژئالیه کی دیقه هه رقه ده غه بوویه ، چونکی
 زور ژ میژیه له سه رده می سه قه وی یادا ده ست پی دکه ت وچا ئه و تشتیت
 د وی ده می دا هاتنه گوتن هه می بده ق د هاتنه قه گیران و قه گوهاستن
 ژکالا بوتولا زا ئو ژوانقه بو نه قییا تا گه هاندینه هنده ک ده لیفت بـاش
 دا پاشی بهینه نفیساندن و ده ستقه دان ئو هنده ک ژوان ئه فسانه و داستانـا
 ژی به یت بوون ، مینا به یتیت (مهم وزین ، لاس و خه زال ، قه لای دم دم و
 خه ج و سیامه ند) • هه لبه ت ژ به رفی چه ندی کو داستان و ئه فسانه یت
 کوردی ل چاخیت که قندا نه شیانه ب دروستی رونا هیس ببینن و وه کی پیتقی
 مای پی نه هاتیه دان پیتقی بوول فی چاخ ئوودا پتر پیتیه پی هاتـبـاـدان
 هه که توره قانا پتر ژ هوزانی ژی ده میت خو پیقه نه مه زخاند بانا د قـیـت
 سه دل سه د ته مه ت هوزانی هاتبا ف ده ستقه دان و قه ژاندن ، چونکی
 ئه فسانه ژی مینا هوزانی چقه که لـداـرا ئه ده با کوردی ، ئو ئه قه راستیه که بی
 شک توره قانیت بیانی یا زیده تر ژیت کوردا پیدا چۆن و لیکولینه قه یت لـسـمـر
 ئه فسانه و داستانا بووی ، چونکی پیتقی ب قه ژاند نه کا نوو هه بووی •
 ۲- په ند - گوتیت مه زنا :

ئه ف پشکا ئه ده با کوردی یا د ئاسته کی بلند دا وان گوتیت کو د کورت و
 ته ژی رامن و د جهی خودانه و پرپیستی خونه ، د بیژنی په ندیت پیشین •
 زوربه ی وان په ندا ژی ژ زاری وان مروقا ده رده که فن کو مروقت د نیادی و
 شاره زابن دگه ل ته ف باریت ژانی • دکارین بیژن که سی یی خاسی و ناسه و
 د سه رکاره کی دا ئاقریه کی بسه رویدا قیت رابری دا بده ته قه و پاشه روژی لپیش
 چاف بگریت پاشی هه لوپستا خودیار که ت ، ئه و هه لوپست سه روکایا په ندیت
 پیشین و پر مـکانـه •

(په ند) ل هزا د ژوارو تیفوکرینا تیژ ده رده قیت وچا چ ل بارا رامیاری ،
 جفاکی ، وره وشتی (اخلاقی) یان ل هه رباره کی دیقه په ند ئه و په نـده
 یاگونجا بیت دگه ل کاره کی ، تشته کی ، روودا قه کی ، رابوون روونشته کی ،
 یان هزرو بیرو باوه ره کی ••• مروقی په ندا پر بها د بیژیت ، تانجه کی زیرین
 دادیت سه ری خوه •••••

۳- هوزان :

هوزان دیروکا روداویت گرنگ د ژبانا مروقه کی دا یان کومه له کی دا قه دگیرته قه
 له و ما دی بیژن هوزان تومار که را هزیت پر به هره د ژبانا هوزان قانی دا ، ئو
 هوزان دکاریت ببیته دیروک بیژ ، ببیته په ند و شیره ت بو جفا تا ، ببیته ئستران
 ببیته موسیقا ، ببیته ری نیشاند ه ر بو مروقا ، هه لبه ت هوزان په یقیت دلـی
 هوزان قانیه و هوزان قان ژی ده ف و ئه زمانی ملله تیپیه •

هوزان د کاریت ئیش و ئازار د یار که ت و ده زمانی ژی خویاکه ت ، هـوزان
 د ئه زمانی عه ره بی دا رامانا وی (شعر) ه ئو شعر ژ شعور هاتیه ، یانـی
 ویزدان و هه ست و بیرو باوه ریت هوزان قانیه به رامبه ر تشته کی یان روودا وه کی
 هوزان د چارچیوه یه کی تایبه ت دا د هیته داریزتن و دو پشکن :

ئه لڤ: هوزانا كلاسيك :

هوزانا كلاسيك (عمودي - وه زن و قافيه) ئه قى هوزانى ده و ره كسى زورى گرتگ يى مه بووى د ئه ده بياتيت جيهانى بته قايى و نه مازه د كوردستانى دا ديسا يا وه ئى گوتتى ته ك سواريت گوره پانا قى پشكا ئه ده بى هنده ك ئى مه لايى جزيرى , عه لى حه ربرى و ئه حمه دى خانى چه ند چاخه كال پيشدا بوونه و ل چاخى نهو دى بيژن نالى , پپوه مير, جگه رخواين, هيمن, هه ژار و بيهك س و ***** هتد *

ب - هوزانا سه ره ست :

قى هوزانى ل سه دى بيستى ل كوردستانى دا سه رين مه لدائى ئويا بناقه به هوزانا (چه رخی بيستى) ئيكه م هوزانقانى كورد يى ئه ق هوزانه نقيسى (قه درى جانه) توره قانيت زيره كيت قى پشكا ئه ده بى هنده ك ئى عه بدو لالا به شيو , شيركو بيهك س, فه ره اد پيربال و *** هتد *

4- چيروك و رومان :

ئه قه ئى چقه كه ل دارا تورو ئه ده به كوردى , ميلا پشكيت دى بيت ئه ده بى رومان و چيروك ئى دكارن بيه پيت و چرا د شه قره شيت ئيانا هه رگه له كسى دا لى مخابن (چيروك و رومان) وه كو پيتقى د ئه ده به كوردى دا سه رى خو بلند نه كريبه و كاروانى وان هيشتا زورى لپاشه , كه س بدروستى سه رى خو پيڤه نه ئيشاند ييه و ده مئ خو پيڤه نه مه زخاند ييه , كو ئه قه ئى له نكسى و كيما سيه كه د ئه ده به گه لى مه دا *

هه ئى گوتتى يه مه چيروك و رومان نقيس هه نه , به لى مخابن هه ر ئيكس بيه زمانه كى بيگانه هزريت خودارتيه , هه لبه ت خزمه تا وان كرى بوئه ده به گه له كى دى د زقريته قه ئوبى شك دى ئه و ژئاليسى ئه ده به كوردى قسه به رپرسيار بن و هيقى دارين د چاخه ك نزيك دا رومان نقيسيت كورد ئا قريه كى بيه ر ئه زمان و تور و ئه ده به كوردى قه بده ن * ب هيقيا وى روژى *

پیکه نین

داخازا هه ردايبابه کييه کو بچووکي وی ببيته دکتور، لبه رهندي، دايکي گوته کوري خوئي دوازه سالي وژي پرسى :
من دانا تو دکتوري، ده ما ته ز داتمه لالی ته و من گوت دلي من د ئيشيت تـو
دي چکه ی ؟
بچووکي گوت : دايکي کا بيزه حمه ت جاري (۱۰) دینار هه قی ژماري بده .

دودروژن ژ هه قره د په يشين، ييکي گوت :
هه شتي سال به ري نهو سه عاتا بابي من که فته ناڅ به حري ده تو دوهي من
قه ديت هيژ هه رکاردکر .
يي دوويي گوت : هه شت سال به ري نهو باپيري من ژي که فته ناڅ به حري و
خه ندقي دوهي مه له وانا قه ديت هيژ ساغ بوو .
دروژني ئيکي بشاشي گوت : باشه دقي هه می ده می ده چ د کر ؟
يي دوويي گوت : ئاشکره يه سه عاتا بابي ته قورميش د کر .

وه جيد امه لا عومه ر

شیلان بچکوله به گريان چوولا ي دايکي :
— شیلان گيان بوده گري .
— باوکم ويستی به چه کوچ بزمار ده ديوار بکوتي له سه رقاکي خوئی دا !
— باشه کچم ته وه خوگريه ی پيناوی، تازه پيکه نيني هه يه
— ده زا . . . نم دايه — منيش پيکه نيم، بويه با . . . وه ليی . . . دام !!

ماموستا : قوتابی گيان بلی بزائم ۲۵۵۵ له گه ل ۵۴۳۲ ده کاته چه ند ؟
قوتابی : به خوا ماموستا . . . ماموستا گه له ک زور ده کا !!

قازی : تو تا و اباری که سه تله ئاویکت به خه سووت داگرد ووه ولا مت چیه ؟
 تا و ابار : به لی راسته .
 قازی : پاش ئاویکرت نه که ش پچی که نیوی !
 تا و ابار : به لی راسته .
 قازی : بویه ش ده بئ شپست دیناروسی دره م بده ی !
 تا و ابار : قازی گیان ئه ی سی دره مه که بوچی ؟ !
 قازی : شپست دینار بو ئا و پیداکرد نه که و سی دره میش بو ئه و شانوگه ریه ی
 دیتووتسه !!

6

کا برایه ک هه ر شه و خه وئی توپی پیسی ده دیت ، بویه چوولا ی دکتورو وئی :
 — دکتور من هه موو شه ویک خه وئی خولی توپی پی ده بینم ده رمانیکم بو بنووسه
 که چه ند شه ویک نه خه م به لکو ئیتر ئه و خه وئه نه بینم .
 پاش ئه وه ی دکتور ده رمانه که ی نووسی ، نه خوش وئی :
 — دکتور گیان نابی ئه و ده رمانه له شه ویکی تر بخم .
 — بو ؟
 — چونکه ئه و شه و فیئالی خوله که یسه .

ناسرئیسما عیل

ببوورن

له ژماره ی را بردوو چه نده له یه کمان هه بوو
 وه کوته له له پرسیاره کانی خشته و هه له ی
 چاپی و هه روه ها ناوی نووسه ری و تباری
 (گوه دپیری) هه قال سالح ئا قسارکی بوو
 که به هه له بشکوژ نووسرا بوو ، ئه وه لییره
 راستی ده که ینه وه و دا وای لی بووردننتان
 لی ده که یین .

ههرزه‌کاری می‌رمندا لان

بوگو فاری ده‌نگی خوم، ده‌نگی لاوان گزنگی خوشه‌ویست
سه‌ریه‌ری گو‌فاره‌که‌تان ده‌خو‌زم، زور به‌په‌روشه‌وه‌ده‌لیم که‌نه‌م‌توانی له‌به‌ر
هه‌ندیک هوی تاییه‌تی ته‌لقه‌ی دوه‌می هه‌رزه‌کاری می‌رمندا لان ولاوان بو‌ژماره
۵ و ۴ ی گزنگ ره‌وانه‌بکه‌م، ره‌خنه‌تان هه‌بوو به‌سینگیکی فراوان وه‌رده‌گرم
ودا‌وای لی‌بورد‌نتان لی‌ده‌که‌م *

□ ده‌وری را‌گه‌یاندرا‌وه‌گانی گرو‌ویی. □ کار تی‌گر‌دنی خو‌ار‌ده‌مه‌نی
نه‌ل‌گولی. □ نا‌گو‌کیه‌گانی نا‌وما‌ل وله‌نا‌و‌چو‌ونی ب‌نه‌ماله. □ هه‌ژاری
ماد‌دی. □ که‌مو‌گوری پی‌دا‌وی‌ستی‌ه‌گانی په‌رو‌ه‌ده‌یی. □ ده‌وری
دو‌ستان له‌گی‌شه‌ی هه‌رزه‌کاری‌دا. □ رولی شه‌ر له‌نیو‌گی‌شه‌ی
هه‌رزه‌کاری‌دا. □ ری‌گایه‌گانی پیش‌گر‌تن و‌خه‌بات‌گردن دژ به
پرسی‌گری‌گا‌هه‌رزه‌کاری.

● ته‌و‌ته‌گه‌رانه‌ی که‌ده‌بنه‌هوی ته‌نجام‌دانی هه‌رزه‌کاری له‌خو‌وه‌بنا‌غه‌کانی
خراپی‌کردن‌نین، به‌ل‌کو‌بارود‌وخ‌ده‌ره‌خسینن بو‌خراپه‌کردن، به‌شیوه‌بی‌یکی
گشتی ته‌م‌هویانه‌ی خو‌اره‌وه‌په‌یوه‌ندی‌کی‌راسته‌وخویان هه‌یه‌له‌گه‌ل‌مه‌سمله‌ی
خراپه‌کردن *

۱- ده‌وری را‌گه‌یاندرا‌وه‌گانی گرو‌ویی :

را‌گه‌یاندرا‌وه‌گانی گرو‌ویی به‌تاییه‌ت‌ته‌له‌قزی‌و‌ن و‌سینه‌ماله‌ته‌نجام‌دانی
خراپی‌رولی تاییه‌ت‌ده‌گیرن، فیلمه‌کانی کوشت‌وکوشتار (جنایی) و‌تروریستی
و‌پروپا‌گه‌نده‌ی بی‌به‌ها‌ده‌بنه‌هوی هاتنه‌کایه‌ی خراپه‌وه‌سته‌کانی
می‌رمندا لان ولاوان بوزه‌بروزه‌نگ و‌نه‌خوشی سادیستی (خه‌ل‌ک‌تازاری) ده‌بزی‌ون
می‌رمندا لان ولاوان به‌دیتنی ته‌م‌جوره‌قیلمانه‌خویان له‌جی‌گای‌قاره‌مانی فیلم
(به‌ته‌ل) داده‌نین و‌ده‌بینی که‌کاتیک به‌خه‌یالاتی فیلم‌ژیانی حه‌قیق‌ی

ده به خشیت و نه وانه شپکه وه ده بنه هوی خراپی و خراپه کردن، نه م جوړه
فیلمانه ی خراپ هم ستي که رب و زه بری میړمنلان و لاوان به رامبه ر به کومه ل
و هاوچه شنه کانی زیاتر ده کات و له ټاکمدا ده بنه هوی برېندار بوونی ده روون و
هم ستي نه وان *

فیلمه هم لېژارد راوه کانی قید یو یه کیکی تر له و هوکارانه ن که هم سته ناسکه کانی
که نجان به رزتر ده کات * زوربه ی میړمنلان و لاوانی که پرسپاریان لی کسراوه
دانیان به وه هیڼاوه که زوربه ی کاتی پشودانیان به ته ماشاگرد نی فیلمه کانی
سینه مایی، ته له قزیون و به تایبه ت فیلمه کانی قید یو تیپه ر ده کسه ن *

۲- کار تیکردنی خوارد مه نی نه لکولی :

خوارد نه وه ی نه لکول له هاتنه کایه ی هم رزه کاری ده ورپکی گرنگ ده گیري به
پیی سه رژمیری * ۸ % ی میړمنلان و لاوانی که پرسپاریان لی کراوه پلا ش
خوارد نه وه ی مه شرووبات تووشی نه نجام خراپه کاری بوون، نه لکول کار ده کاتمه
سه رمیشکی مروف و ده بیته هوی له ده ست دانی هوشی خووی و خوراگرتن و
تایبتمه ندیه کانی ټینسانی له ناو ده چیت و زه مینه خوشر ده کات بو به جسی
که یاندنی خراپه تواندن *

۳- ناکوکیه کانی ناو مال و له ناو چوونی بنه ماله :

بنه ماله یه که مین بنکه یه که زاروک تیا قیری تایبتمه ندیه کانی تاکه که سی
مروقایه تی ده بی و پیی که وره ده بی، دروست بوونی تایبتمه ندیه کانی ټاکاری
زاروک ده ستيکی والای هم یه له ټیانی داها تویدا * که موکوریه کانی په روه رده یی و
بنه ماله یی، ده توانن داها تووی ټیانی که سیک تووشی زور گیر و گرفت بکه ن، له
ناو چوونی شیرازه ی هاوکاری و هاو بییری له هم ر مالیکدا ده بیته هوی روودانی
ناکوکیه کانی خیزان و د ټایه تی بییری و په روه رده یی و سه ره نجام زه ره رو زیان

□ یه کیک له هویه گرنگه کانی هم رزه کاری هم ټارییه له رووی نابووریه وه.

له هم ست و ده روونی زاروک ده دات *

ټاواره یی و به ره لاکردنی زاروک له کاتی ته لاق وه رگرتن و به گژیه کتردا چوون
ده بنه هوی نه وه که بیرو متمانه ی زاروک ده رهه ق به کومه لی ټینسانی کسه م
ببیته وه و زه مینه ټاماده ده بی بو هم رزه کاری * په ره نه سه ندنی تایبته تمه ند
یه کانی (مه غه وی و نه خلاق) و کومه لایه تی هم رکه سیک پیکه وه کسه م و
کوریه کانی سایکولوژی (ده روونی) و بارود وخی پېویست دیته کایه وه بو نه نجام
دانی خراپه * که نج هم ول نه دات که له کومه له که ی ټوله بستین *

۱۵ % ی میړمنلان و لاوانی که پرسپاریان لی کراوه خویان قوریانی نه سللی
ناکوکیه کانی خیزانی و له ناو چوونی بنه ماله کانیان ده زانن *

۴- هم ټاری مادی :

یه کیک له هویه گرنگه کانی هم رزه کاری هم ټارییه له رووی ټابووریه وه * فه قیری و
ده ست کورتی سه ره ټایه که بو هم ټاری (معنوی) و ټاکاری و په یوه ندییکسی
راسته و خو نیوان هم ټاری مالی و هم رزه کاری هم یه، په ره سه ندن و ته واو بوونو
بواری په روه رده یی، ټاکاری، کومه لایه تی و چونییه تی ټیش و کاری هم رکه سیک

گرید راوه به باری ته پوژنه یی — ژابووری ته وکه سه ، هه ژاری مالی کوسپه یه که له ریگای پیڅه یشتنی مروځ و زه مینه خوش ده کات لهوه رزه کاری ۳۰٪ له و میرمنلان ولاوانه یی که پرسپاریان لی کراوه هه ژاری مالی هانه یه که ده زان بو کرده وه خراپه کانی خویان و مه به ستیان له ته نجامدانی خراپه ته وه بووه که خواسته کانی ته پوژنه یی خویان به م شیوه یه تیربکه ن *

۵ — که موکوری پیدا ویستیه کانی په روه رده یی :

په روه رده (ته ربه) بناغه یی تاکه که سی ټاکاری مروځه ، سه رقیرازی بڼه ماله وه بیروبوچونه کانی په روه رده یان له دروست بوونی تاکه که سی ټاکاری زاروک و ټپانی داهاتویدا خاوه ن بایه خه کی تایبه ته ، سه رنه که وتنی هه ر بڼه ماله یه که له ته زموونی په روه رده یی و فیرکردنی زاروک ، بارودوخ ده ره خسینی — ته نجامدانی خراپه *

ره وتی نادروستی په روه رده یی و بارودوخی ژابووری و کومه لایه تی بڼه ماله (بی ټیښی ، ده ست کورتی ، تووره کاری دایک و باب ، ناکوکیه کانی ناو مال ، دوستایه تی کردنی راده به ده ر له گه ل زاروک یاخود به پیچه وانه وه) هه ر هه موویان ده بڼه هوی نرم بوونی تایبه تمه ندیه کانی مروځایه تی *

باش په روه رده نه کردن و نه بوونی ناوه ندیکي گه رمی بڼه ماله یی له قوناغی زاروکایه تیدا ده بڼه هوی په یدابوونی گرځی ده روونی هه روه ها که مو کوربه کانی کومه لایمتی و مروځایه تی و نه بوونی هیزی سه ره خوی بیړی ، پشت به ستی له راده به ده ر به ماله که یی ، سه ره نجام زاروک به ره و دټایه تی کردن به کومه ل ده بات ۸۰٪ میرمنلان ولاوانی که پرسپاریان لی کراوه له مه سه له ی خیزان زور ټیښ وټا زاریان پي گه ییوه *

۶ — ده وری دوستان له کیشه یی هه رزه کاریدا :

له ټپانی میرمنلان ولاواندا که ته مه نیان ۱۲ تا ۱۸ سالانه یی ، دوست و براده رانیان ده وری سه زه کی ده گیرن ، چونکه له م ته مه نه دا به تایبه ت کاتی خونا سینی زایه نده یی لاوان و میرمنلان تنیده کوشن که خویان له ژبرده سملا تی مال و چوارچیوه کانی په روه رده یی ده وروبه ریان رزگار بکه ن و له رووی کوملا یمتیموه ټازاد ببن ، چونکه له م ته مه نه دا ته زموونیان که مه وتوانای بیړی یان به هیز نییه ، بوپه دروست له م کاته دایه که دوست و هه ځلان ده توانن کاریکی ټیځگار

زوریان بکه نه سه ر شایانی باسه هه ر له م ته مه نه دایه که ده وری فه رمانده ری و فه رمانه ری له ناویان نه خنده گری *

گروپه هه رزه کاریبه کانی لاوان له م قوناغه ناسکه دا له ولاوانه پیک دیست که له کاتی خویند نیان و هه روه ها ده وره کانی راهاتن و قیربوونی کار تووشی شکه ست هاتوون ، والیک ته ده نه وه که ته گه ر بچنه ناو ته م گروپه خراپانه ده توانن سه ره خویی بیړی کرده وه یی خویان بد وزنه وه *

۷۰٪ له میرمنلان ولاوانی که پرسپاریان لی کراوه دانیان ناوه که له گه ل

دوستانی خویان تووشی خراپی بوون *

۷- رولی شه ر له نیو کیشه ی هه رزه کاریدا :

شه ر ده بیته هوی ویرانی به شه کانی به رهه م هینه ر و چه رخی ئا بووری و به رهه م هینه ری ته و ولاته کاول و ویران ده کات .
شه ر ده بیته هوی ویران بوونی شاره کان وه به م چه شنه بنکه ی بناغسه ی
بنه ماله کان تیک ته دات و به دووایدا گرانی ، بی ئیشی ، که م بوونی خوارد هه منی
(فه حشاه) ، بی شوینی و نه خوشییه کانی له شی و ده روونی دینیتته کایه وه .

□ له ژبانی میرمندا لان و لاواندا که ته مه نیان ۱۲ تا ۱۸
سالانه بی دوست و برادره رانیان دهوری سه ره کی ده گیرن .

له گه ل له ناو چوونی دایبایان له کاتی شه ردا بی سه روشوینی میرمندا لان و لاوان
ده ست پیچده کات و به ره و گیزاوی هه ژاری و فه قیری رایان ده کیشی و زه مینه که
خوش ده کات بو به ته نجام گه یاندنی هه ر جوړه هه رزه کاربیه ک .
۸- سه رنه که وتنی که س له قوتا بخانه و ئیش :

له قه راخ بنه ماله ، قوتا بخانه یه کیکی تر له ریکخته کانی کومه لایه تیه که
ده وریکی بایه خدار ده بیینی له په روه رده کردنی بیری و کومه لایه تی زاروک .
سه رنه که وتن و نه بوونی که رسته ی کارو له ته نجامه که یدا بیکاری دیتته کایه وه و
ئینجا منالان و لاوان به ره و په یوه ندی گرتن به گروپه کانی دژ به کومه ل ده چن و
بو ده رهینانی خه رچی خویان ده ست ته ده نه د ژایه تی کردن به رامبه ر به یاسا .
په روه رده و فیرکردنی دروست ریگا خوشکه ره بو سه رکه وتنه کانی کومه لایه تی ، سه
پیچه وانه ش شکست له م ریگایه دا هوپیکی گرینگه بو په یدا بوون و روودا نیی
جولا نه وه ی دژ به یاسا .

۱۰٪ له میرمندا لان و لاوانی هه رزه کار که پرسپاریان لی کراوه ، قوتا بخانه یان
به جی هیشتوو و ۱۵٪ ی تر له به رته و هینده ی که دووسال له یه ک پولیان
خویندوو ده رفه تی ده رس خویندنیان بو هه میشه له ده ست داوه .
ریگایه کانی پېش گرتن و خه بات کردن دژ به پرس گرېکا هه رزه کاری :

۱- بناغه و بنیشه کانی هه رزه کاری بناسین و دژی خه بات بکه یین .
۲- سزادان و زبندان ریگا به رثا قله کانی خه بات نین وه له جیاتی ده ست و په نجم
نه رم کردن له گه ل قوربانیه کان (معلول) ده بی هوپه کانیان بد وزینه وه وه بسو
یه کجاری له ناویان به رین .

۳- په روه رده و فیرکردنی دروستی بنه ماله کان ریگایه که که ده توانی لمو
بایه ته دا ده ور بیینی .

۴- په روه رده کردنی دروست له قوتا بخانه کان ریگاییکی تره که ده توانیست میر
منالان و لاوان به گشتی له رووی بیری و فه رهه نگی و کومه لایه تیه وه یارمه تی بدات .

۵- کردنه وه ی ده وره کانی فیرکردن بو دایک و باوکان به هاوکاری کارناسه کانی
کاروباری په روه رده یی خالیکی ئاواکه ر بو فیربوونی دروستی بنه ماله کان دینیتته
کایه وه . بوپه به م چه شنه یه میرمندا لان و لاوان ده توانن له بنه ماله بیکی پاکدا

گه وره ببین • به م جوړه له هه رزه کاری که نجان که م بکه یښه وه •
 هه ولدان بوله ناو برد نی گیروگرځته کانی کومه لایه تی ریگه یه کسی تره بو
 پیشگیری هاتنه کایه ی خراپه و هه رزه کاری •
 هه ژاری ، بی ئیشی ، د ژایه تی چینایه تی ، که موکوریه کانی فه رهه نگی و
 کومه لایه تی و گیروگرځته کانی خیزانی ، ته و هوپانه ن که ده بوایه له ناو بچین •
 فیرکرد نی د روست له بواری ئیشه وه بو میرملا ن و لا وان و د روست کرد نی چوار
 چپوه بیکی پاک و خاوینی سه یرانگه یی (که شت و گوزار) ریگا جوراو جوړه کانی
 له ناو برد نی ته م گیروگرځته ی جه ماوه ریښه •

وینه ی حوکی مسته فا محهممه د
 عه لی کوردستانی هه قال قوتابیمان
 که له کی بهر کی قاره مانه تی
 کیوکوشین - کاراته له شاری فه ریمان
 سهر به پاریزگای خوراسان پله ی
 دووهمی وه ده ست هیناوه.

بنه ماله ی هه قال محهممه د عه لی
 نیبراهیم باوکی هه قال مسته فا چند
 وهرز شکاریکی تریشی پیگه یاندووه ،
 وه کو: یووسف محهممه د عه لی و

راببعه محهممه د عه لی که خوشک و برای هه قال مسته فاو نه ندای
 یه کیتی یه که مانن. داوای تهن دور وستیان بو ده که ین.

دز

نه تو دزی! به لام دزیکی شارهزا!

دزیکی به شهرم و حه یا!!

من دزی وهك تۆم خوش نهوی!

چاوه پروانم

زۆر زۆر به تاسه و ئاره زوو

چاوه پروانم

كه بو دزی، به نیوه شهو

له دیواری مالی منیش

سه ربكه وی!

زور به کری

له منی وشیاری بهروا لهت خو له خه وداو

نزیك بیی

نه و جا به دوودهستی جوانت

زور به نه رمی

دهری سندوقی سینگى من

بكه یه وهو

ته نیا شتی بایه خدارم

نهو دلهی ته نیاو هه زارم

بو هه همیشه

له گه ل خوتا بیه یه وه

(اریبوار)

ده مه ته قه ی:

- هه لاه هه ی هه لاه نه من گیلۆمه
● هاگیلۆ خووم، چلونی چاک ی؟
○ له نه مریکامه، (ویلل) م (ته نکوو)
● کوره کاک گیلۆ یوو یوو کامه یه؟
نیروه ت به جی هیشت چوو یه نه مریکا
○ ببوو ره خیلۆ من وام ده زانی
● نه گیلۆ، نه من هه وه ک جارام
به کوردی بدوی بۆم بگیروه وه
○ وللاه ی خیلۆ نه وه چه ند روژه
له ته له قزیون رادیو روژنامه
- خوازیاری په یقین له گه ل خیلۆمه
هه تیو تو له کو یی له کامه خاکی؟
زور چاک نه بیستم نیستا دهنگی (یوو)
بو ویلی؟ نه وه چ بهرنامه یه؟
که ویل بی؟ وه لا کاکه مه ره به!!
که تو ش زمانی نیروه ده زانی
نهو ننگلیزی به ش نه سلن نازانم
له وی چی هه یه؟ لیتم مه شیر وه
جه نابی سه ددام سه رباسی روژه
هه ره هه موو باسیک له سه ره سه ددامه!

گوايه جه نابی دیسان ههستاوه
 ● گیلو نه وانه کوردیه رو له
 ○ گالتهم پی مه که راست ده لیم خیلو
 جه نابی سه ددام بریاری داوه
 کوشک و ته لاری نه وهادا نه نی
 شهره ته یاره و مووشه ک و دوشکه
 پاره له خه لک و دانیشتن له نه و
 چهند ملیارد دۆلار نه وها خه رج نه کا
 ● باشه گیلو گیان فاییده ی چیه؟
 پاش نه وهش، پیاو زگی برسی بی
 ○ خیلو چی ده لئی کی برسی ماوه؟
 کاوو جو ی به عسی هر وه کو پیشه
 کابرا پی وایه به ته لار سازی
 ● هه ی، هه ی، کاک گیلو خه یالی خاوه
 سه روک به ته لار نابی به ریبه ر
 دلی خه لک ده بی خانووی ریبه ر بی
 به لام مخابن ده سه لات و هیز
 نه قلی هه ندی کهس زوو نه رفینی
 خوايه یارمانبه دوور له زیلله ت بین

که سه لمینی کو لی نه داوه!!
 یا ننگلیزیه نه و بو له بو له؟
 دروت بیستوو ت وقت له گیلو؟
 به و هینده پاره ی له دهستی ماوه
 که کوشکی سپی له چاو هیچ نه بی!!
 رهنگی گوریوه به شهره کوشکه!
 یه کیک بو روژو نه ویتتر بو شه و!
 مال و سهروه تی گهل به بانه دا
 جه نابی سه ددام خو فیرعه ون نییه؟!
 با هه موو جیهان ته نیا بو وی بی
 بو سه ددام هیشتا هیچ نه گوراوه
 ژینی هه ژاران پر دهر دو نیسه
 هه ژارو فه قیر لیی ده بن رازی
 نیتر له عیراق جیی نه و نه ماوه
 دلی هه ژاران نا کردری به شهر
 تا گه لیش بو نه و بی مال و سه ر بی
 پاره و سهروه ت و بیری ده عیه و ریز
 ره گو ریشه یان له بن دهر دینی
 نیشته جی له ناو دلی میلله ت بین

ماموستا ره مو

وهرگیرانی شههلا

تیرۆر له دادگهی ویژداندا

تیرۆر به هه ر مه به ست و بییه تیک ته نجام بدری کرده وه یه کی ناپه سه ند و دور له پیاوه تی و جوامیرییه و له ناو هه رکومه ل و له لای هه ر ئایین و ریبازبیک مه حکوم ده کری . ته نانه ت زوریه ی جاران خوی تیروریسته که ش پاش ته نجامدانی کرده وه ناشربنه که ی تووشی پاشگه زی و په شیمانی ده بیته وه , وا له خواره وه بیره وه ریه کی جه مال عه بد و ناسر ده خوینییه وه که راستی ته و وته یه مـــــــــــــان ده سه لمینی .

... من له قوولایی دلمه وه ئیمانم هه بوو که به کارهینانی داری زورداری شیوه ی راسته قینه ی خه باتیکی به کرده وه و چاک بییه که بکری لای بو رزگاری نیشتمان که لك وه رگیری له ده روونی من هه ست گه لی ئاکوک و له دژیه ک که وتبوونه بمر به ره کانی و رووپاروویی . ته و هه ست گه له پیک ده هاتن له : نیشتمان په روه ری , دین , هه لچوون , توروه یی , توندی , دودولی و ئیمان . نه خته نه خته هه مزو خه یالی ره شه کوژی رامیاری له میشکم ده رده چوو شیوه و ریگه م ده گورا به لام شه ویک بریارم دا یه کیک له پروژه کانی خوم به ربوه بیه م و بو هه تا هه تایه خوم له شه رری که سایه تیه کی سیاسی رزگار بکه م . گلاله کان به ورد بینی و سه رنجیکی ته واو ریکخرا بوون و چه ند که س له ئیمه ده ست نیشان کرا بوون بو ته وه ی له کاتسی گه رانه وه ی که سایه تیه که بومال هیرشی بکه ینه سه رو هه ندیکی تر بو پاسه وانی و به رگری له وانه دانرا بوون و چه ندیکی تریش ده با دووای به ربوه چوونی تیروره که پپووستیه کانی هه لاتنیان ئاماده کرد با . شه وی دیارکرا و داهات و گشت کاره کان هه روا که پیش بینی کرا بوون به ربوه چوون . ده نگی ته قه ی ئیمه که ده م و ده ست له گه ل قیژه ی ژبیک و ترسی منالیک و یارمه تی خوازی و ... هتد تیکه ل ببـــــــــــــوو تا پیخه وم به دوواما ده هات و سه رتاسه ری شه و ته و ده نگانه له میشکم ده زینگایه وه و نه ی ده هیشته بخه وم . جگه ره له دوو جگمه م ده گیرساند به لام نه م ده توانی شته که له بیر به رمه وه چه شنه پوشمانییه ک دلی ده گو شیم و له خوم ده پرسى ئایا ماغی ته نجامدانی ته و کاره م هه بوو . ئایا ته قینی نیشتمان منی له روانگه ی خومه وه پاکانه ده کرد . ئایا ته وه ته نیا ریگه ی دروست و ته نیا

که ره سه ی خه بات بوو * له و باره یه وه به گومان بووم و له خوم ده پرسى ټایي—
 داهاتووی ولات په یوه سته به له ناو چوونى قلاڼه که س * یا شته که له وانه قولترو
 ریشه دارتـره *

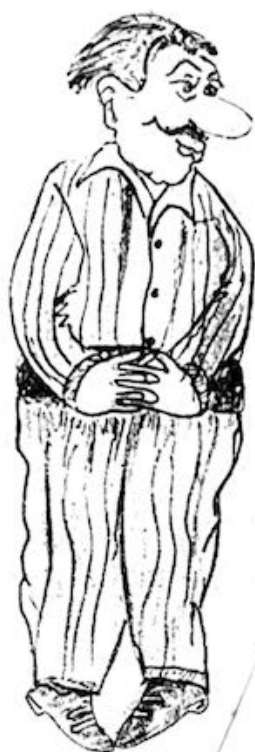
ټیمه له ټاره زووی سه روه ری وگه وره یی مللی خومانین به لام ټایا ده بی ټه و
 که سانه ی که به خویان نژیک به له ناوچوون له ناو بیه یی * من له ناو تیخه وی
 خوم له حالیک که که وتبوومه به ر شله ژانیکى توند و دووکه لی جگه ره به سه ر سه رما
 ده سوورا به خوم وت باشه , ټیستاده نگیك له ناخم وتی: ټیستاچى * به خوم وت ټیستا
 ده بی شیوه که بگورین * ټه وکاره کرده وه یه کی به که لك نییه * ټاسووده بیکی
 خوش منی گرتنه خو * به لام ده م وده ست به ده نگ دانه وه ی ټه و قیژه و شینه ی
 که هه رگا و ټاسووده یی وراحه تی منی ده سربه وه له ناو چوو * به خوم وت خوا بکا
 نه مرد بی * سه یر ټه وه یه که له شه وی د ووی تیرورکرد نه که مان ټـاره زووم
 ده کرد هه ر ټه و که سه ی تا چه ند سه عات پیشرداخوازی مه رگی ټه م ده کرد ساغ
 ما بی *

ټه وکاته ی به حاله ټیکى شله ژاو روژنامه ی به یانیم خوینده وه پېـحه سام
 که که سایه تی تیرورکراو نه مرد ووه * به خویند نه وه ی ټه و هه واله هه ستم به
 شاد بیکی له راده به ده رکـرد *

ولامی ختہ ی ژماره (۴)

۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک
و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و
ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا
ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر
ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک
و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و
ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا
ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر
ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک
و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و
ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا
ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر
ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک
و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و
ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا
ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر
ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک
و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و
ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا
ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر	ا	ک	و	ر

شهرم مه کهنه وه!!

وه گرانی: ریوار

- شوینه واره گانی ترسی کومه لایه تی.
- هویه گانی ترسی کومه لایه تی.
- هه ندی ریگه بو چاره سه ری ترسی کومه لایه تی.
- چه ند پیشنیار بو خودیار کردن.

● به راستی له به رچی هه ندی خه لك له پیشاندانی بوونی خویان لا وازو ناتە وان له به رچی بو هه ندی له کچان و کورانی گه نج و تازە لا و قسه کردن له دواو کۆ ، نووسین له ناو خه لکی تریاری کردن و کاری تری ته وها زور د ژوارو هه ندی جار نامو مکیته ؟ گه لو چما کومه لگا گوشارو پاله په ستۆی ده روونی وای هه یه کسه بو هه ندی که س ته نجامدانی کارو جموجول له پیش چاوی خه لکی تر ها وکاته له گه ل شه رم و ترسی کومه لایه تی ؟ ثایا ده کری ره گ و ریشه ی جیا وازی له نیوان چه نسد که س به هوی خو دیار کسردن و ترسی کومه لایه تی بی ؟ چونه که بوکه سیک دوان له ناو کو ئاسان و به پیژده و بویه کی تر ته ناته ت هزری کاریکی وا له گه ل ترس و نیگه رانی و دله خورپه خاورپه ؟

(سمکو) کوریکی حه قده ساله یه که زیاتر پیسی خوشه له چپوه ی قوتا بخانه و پول له ناو کو خوی بشارپته وه و که متر ئاماده ی ته نجام دانی کاریکه ، ته و به شرداری یاری به کومه ل و باسی دوستانه نابی و پیسی خوشه پاش ته واو بوونی وانه و قوتا بخانه به په له بگه رپته وه مال و ژوو ره که ی، (شرین) کچیکی ۱۵ سالانه یه که جاریک که ماموستا لیبی خواستبوو بو ولام دانه وه ی پرسیاره ده رسیه کانی برواته پیش ته خته ره شه له کاتی نووسین له سه ر ته خته به هوی ته ماشا کردنی ها و پیولانی وا تووشی شله ژاوی ببوو که ماموستا له ره نگ و روو و حمله تی بچمه که ی ترسا بوو بویه داوای لی کرد بوو بگه رپته وه شوینی خوی . ته گه رپهتان وایه که تووشی گرفتتی شه رم کردن واهزر نه که ن که گرفتیکی گه وره و د ژوارتان هه یه ، زور به ی خه لکانی شه رم نه و کاته ی بیر له رووداوه کومه لایه تیه کان ده که نه وه (وه کو کوبوونه وه و میوانداری) هه ست به ئاسووده یی و رازی بوون ناکه ن ته وکاته ی بو

یه که م جار پرسپاریک له که سیک ده که ن یا نه وکاته ی لییان ده خوازی تا لـــ
به رامبه ری کومه لیک کاریک نه نجام بده ن ناره حه ت و شله ژاوده بترین *

مروقی شه رمین هه ول ده دا که به ره ره چه رمه سه ربهه ک بووه به شیوه یـــه ک
کاره پی سپرد راوه کانی نه نجام بدات به لام (شوپن کاتی) نه وها بوئه و ویرای
ناره زایی یه و نه و مه یله هه رگا وله ده روونی خوده نوینی که له نه نجام دانسی
کاره پی سپرد راوه کانی خولا بدات و خوی دوور بکاته وه *

شه رم کردن دیارده بیکه که بوزوری خه لک ناسراوه مروقی شه رمین له کاتی
روویاروویی کومه لایه تی ، یا له وکاته ی کاریکی پی ده سپرد ری که پیویست به
نه نجام دانی کرده وه یه ک له به رامبه ر خه لکی تر بی تووشی شله ژاوی و ترس ده بی
ده روون ناسانی کومه لایه تی له توژینه وه به رفراوانه کانیا ن سه باره ت به که سانی
شه رمین پیچه ساون که (۸۰ %) ی خه لک واته له هه ر (۱۰) که س (۸) که س
به چه شیک له قوناغه جورا و جوهره کانی ژیانی خویان هه ستی شه رمینیان هه بووه *
(۴۰ %) ی خه لکیش به رده وام نه و هه سته یان هه بووه و خویان به تـــه وای
شه رمین ده زانن ، به لام شه رمینی له چه شنی راسته قینه ی خوی شتیک نییه که
ژیانی کومه لایه تی و خوگونجاندنی مروقی تووشی گرفت بکات * مروقی شه رمین به
ته نانه ت هینانی نه و گوشاره ی که له ره خه گرتن سه رچاوه ده گری هـــه ول
ده دات تا به شیوه یه ک کاره پی سپرد راوه کان نه نجام بدات *

له لام هه ندی جار شه رمینی هینده توند و دژاواره بی که مروقی له به ریوه
بردنی زوری ی کاروباری کومه لایه تی خوده پاریزی ، یا توانایه کانی ، له به ریومبردی
کاره کافسی مال ، قوتا بخانه ، کارکردن یا شوپن کاره کانی تری کومه لایه تی
نوشوست دینی * له م چه شنه حاله تانه زانایان ئیتر شه رم کردن پیپنالین به لکـــو
بـــاوی (ترسی کومه لایه تی) لایده بین *

مروقی تووش ها توو به ترسی کومه لایه تی که راده ی په ره سه ندنی له ناو میـــر
مندالان و لاوان که له ک زوره هه رگا و نه و ترسه ی له له که له ژیر چاوه دیـــری و
شه ن و که وی خه لکی تـــره *

مروقی تووش ها تووی ترسی کومه لایه تی ره نگه نه و هه سته ته نیا له یه ک بارودوخ و
شوین کات بجه ریینی * بووینه ته نیا له به میوان چوون خو بیپاریزی یا نه توانی لـــه
به رامبه ر خه لکی تر قسه بکات * یا ره نگه له حاله تی دژاواره سه خت هه ر چه شنه
روویاروویی و ناماده بوونیکی کومه لایه تی بوئه و کیشه ساز بی و بیخاته ترسه وه *
له بنه ره تا مروقی تووش ها تووی ترسی کومه لایه تی ده ترسی که نه و کاره ی نه نجامی
ده دات ببیته هوی شه رمه زاری و گالته پیکردنی * نه و چه شنه که سانه هه رگا و
ده ترسین که خه لکانی تر به چاویکی خراپه بین کاره کانیا ن هه لسه نگینن ، مروقی
شه رمین له کاتی نه نجام دانی کاره کان هه ره به خوی ده لی نه که ی خه لکی تـــر
له نه نجام دانی کاریا قسه کردنی من تووشی واق و رمان بن و شیای دوخ و شوین
کاته که نه زانن ؟ نه که ی جهوجول و ئاکاری من وه کو خه لکی تر شیای و له باره بی و
خه لکانی تر که ره خه گرانه سه یرم ده که ن گالته م پی بکه ن ، له پشتی گشت
نه و چه شنه بیرکردنه وانه ترسیک له دوور کردنه وه به هوی خه لکی تریا نالاییقی و
بی که لکی حه شارد راوه ، ئیستا و دابینن که نه گه ر مروقی نه وها یه ک دوو جاریش

له گه ل خه لکانیک هاوقسه ببی که فیرن به گالته و تیزه پیکردنی خه لکی تر ته وجا
چی به سه ردی *
شوینه واره کانی ترسی کومه لایه تی :

پیرستی ته و خالاه ی که تیاند ا مروف تووشی ترسی گران ده بی پیرستیکی د وور و
د ریژه که هه ندیک له وانه به م شیوه یه ن :
قسه کردن له ناوخه لك , خواردن و خواردنه وه له پیش خه لکی تر , نووسیــــــــــــــن ,
کارکردن یا یاری کردن له وکاته ی خه لکی تر سه یری مروف ده که ن , روویه روو بــــــــــــوون
له گه ل که سایه تی پایه به رزیاخو دیارکردن له پیش کومه لیک *
شوینه واره کانی ترسی کومه لایه تی جوراوجورو هه ندی جار گران و توندن , که سانی
ته وها پرایییان به هوش و زور به زه وق و هه سته وه رن * پاش ماوه یه ك ئــــــــــــه و
چه شنه که سانه خویان ته نیاو بیکه س ده بیننه وه , چونکه له نزیك بوون بــــــــــــه
هملکانی تر ده ترسین و نیگه رانن , که سانی شه رمین ده بی له بیریان بی که ئــــــــــــمه
خه لکانی ترینه که هه رگاوده بی بودوستایه تی بیننه پیش و له کوتاییش له گه ل
که سیکی تووک شین و تووره روویه رووبن , بووه ده ست هیئانی پیوه ندییه کــــــــــــــــی
سه رکه وتووی کومه لایه تی هه ولی د وولایه نه پیویسته * به م چه شنه ته و که سانه ی
تووشی ترسی کومه لایه تیــــــــــــن ورده ورده ته نیاو ته نیاتر ده بن * ته و چه شنه که سانه
ره نگه له ئاواته کانی خویندن خویان چاوپوشی بکه ن یا له به شداری لهوتووــــــــــــیژ
خویان بپاریزن ته نیا له به ر ته وه ی که داخواریان لیکراوه که به رامبه رکومه لیک
قسه بکه ن یا ره نگه له پیشکه وتتی کاری خویان چاوپوشی بکه ن بو ته وه ی به لکو به و
چه شنه له گه ل سه ربه رشته کانی خویان به ره و روونه بن *
هویه کانی ترسی کومه لایه تی :

■ نه گهر پیتان وایه که تووشی گرفتی شهرم کردنن
واهزر نه کهن که گرفتیکی گه وره و دژوارتان هه یه.

راده ی بلاو بوونه وه ی ترسی کومه لایه تی (۲ %) گشتی کومه لگاییه و لــــــــــــه
چوینه تی بلاو بوونه وه شجیاوازییه کی ته وتو له نیوان ژنان و میران نابینری , زانایان
سه باره ت به هویه کانی به دیهینه ری ترسی کومه لایه تی یه ك ده نگ ین , ترسی
کومه لایه تی له نیوان ته ندانی یه ك بنه ماله ده بینری , به لام توند و تیــــــــــــیژ
بوونه که ی له چــــــــــــوی ژیان سه رچاوه ده گری هه لبه ت هه ندی له لیکولینه وه کان
بنچینه و بنیشه ی ئیتیکی بو ترسی کومه لایه تی داده ین , خه لکانی تووش بوو بــــــــــــه
ترسی کومه لایه تی زیاتر له شله ژاوی کومه لایه تی دایبایانی خویان ده د وــــــــــــین و
باس ده که ن که بنه ماله یان له گه ل بنه ماله کانی ترهات و چویان نییه , دایبایانی
که سانی ته وها بود وزینه وه ی دوست و به شداری له گروویه کانی دوستی و براده ری
هانیان ناده ن , له بنه ماله ی که سانی ته وها زیاتر له سه روانگی ی خه لکی تر
له بنه ماله که یان پی دا ده گیری و ته وه شیه کیکه له و ته شکه لانه ی که پاشان

بوئه و كه سانه به شيويه ترس له شه ن كه وكردن و ده لسه نكاند نيان لسه لايمن
خه لكى تر خوده نويني *
هه ندى ريگه بو چاره سه رى ترسى كومه لايه تى :

بو رويا رووى له گه ل ترسى كومه لايه تى ريگه گه لى جورا و جور هه يه كه ئسم و
كه سانه بو پيشان دانى بوونى خوى و تيروانينى لوجيكيا نه و واقع بينانه له هه ست و
سوزى خوى و خه لكى ترهان ده درى *

— ئه گه ر پيتان وايه كه ئاكاره كه تان نارېكه ده بى هه ول بده ن بزائن به راستى
وايه و ئه گه ره ندى جار تووشى هه له دين ده بى بېرى لى بكه نه وه كه ئايا
ته واوى ئاكارى خه لكانى تر هه ميشه و هه رگا و بى عه يب و جوان و رېكه و گشت
جموجوله كانيان له لايه ن كومه لگا په سه ند ده كرى ؟

— ئه گه ر له به رچه شنى ليكولينه وه و گرنگى شه ن و كه وى خه لكى تر ريگه رانـ
ده بى بزائن كه ئايا به راستى خه لكانى تر ده رهه ق به ئيوه به خراپى و سووكى
بېر ده كه نه وه و ئه گه ره وهاش بى ئايا هيچ گرنگى يه كى هه يه كه خه لكى تر
سه باره ت به ئيوه چون بېر ده كه نه وه و به چ چاپوك سه پىرى ئاكارو جوولا نه وه تان
ده كـهـن ؟

— ئه گه ر له كاتى ئه نجام دانى كارېك له پيش چاوى كومه ل هه ستان به کوتانى
دل و ئاره قى كردنى ده سته كانتان كرد بزائن ئه گه ر ده ست به كار نه بن لـ
كه ره تى داها تووش هه ره و حاله ته ده تان گرېته وه و به لكو به شيويه يه كى گرانتر
داتان ده گرى * به لام ئه گه ر سه ره راي کوتانى دل و ئاره قى ده سته كانتان
ده ست به كار بن بو وېنه ده ست به قسه كردنتان بكه ن و وته كانتان ده ربېرن
يا پرسپاره كه تان بېرسن يا ده ست به نووسينه كه تان بكه ن بزائن كه هه م کوتانى
دلتان ديسان ده گه رېته وه سه ردوخى ئاسايى و هه م ئاره قى كردنى ده سته كانتان
ته واو ده بى و چيژى ئه نجام دانى كارېك كه ميشكى ئيوه ي به خو مژوول كرد بـ
ده بېته هوكه كرده وه كومه لايه تيه كه تان دووپات بكه نه وه *

— بزائن كه ته واوى ئه وانه ي به ئاسانى كاره كانى كومه لايه تى ئه نجام ده ده ن و
بوونى كومه ل بويا ن ترسى هينه ر بيه نه هيسند ه جوان يا قسه خوش و هه مـ
گاوپكيش وته كانيان هينده به رئاقل و لوجيكيا نه بين و هه ميشه شـ لـه لايـهـن
خه لكانى تر پشتيان ناگيرى و هان نادربن * ئه وانه ش مروقى ئاسايى و وه كو

*** باشترين ريگه ي فېر بوونى پيوه ندييه كانى كومه لايه تى هاتن بو ناو كومه له.**

ئيوه ن كه ته بيا ئازايى خوديار كرد نيان هه يه و زوربشر گرنگى ناده نه ليكولينه ومو
شه ن و كه وى خه لكانى تر *

— ئه گه ر پيتان وايه كه ناتوانن به ئاسووده يى بدوين يا ده سته واژه كان بـ
چاكي به زوبان بېنن ئه وه ده توانن له به رامبه ر ئاوپنه يه ك راهه ستن و وپـراي
ته ماشاى ده م و چا و بهژن و بالا تان له كاتى قسه كردن بكه ونه خورا هينانـ
به زوبان هينانى رسته و ده سته واژه كان , ره نگه وتار بېژىكى پسپور نه بن به لام
(له بېرتان بى) كه مروژىكى ئاسايى نه و ده توانن مه به ستى خوتان ده ربېرن *

— باشتريڼ ريڼه ی فیروونی پیوه ندیبه کانی کومه لایه تی هاتن بو ناو کومه له و
 ټه زموون وه رگرتن له کومه لگایه • بمخه یال هوښته وه و هه ول بود وزینه وه ی
 باشتريڼ ريڼه بو پیوه ندیبه کانی کومه لایه تی هیچتان پی ناکری • ټاکـــــــاری
 کومه لایه تی ته نیا له ناو کومه لگا روو ده داو ټه وکه سه ی له جموجولی کومه لایه تی
 ده ترسی ده بی بزانی که هه رکه سیک ټاکاریکی تاییه تکه شیاوی
 که سایه تیه که یه تی له خوی پیشان ده دات که خه لکی تر ناچارین ناوی
 باش یا خراپی له سه ردانانین •
 چه ند پیشیار بو خودیارکردن :

- ۱— راسته وخو به چاوانی گوډگری خوتان بروانن •
 - ۲— سوزو بیروای خوتان بی دره نگ ده ربښ و بیروای خوتان بی نرخ مه زانن •
 - ۳— به بی شه ږم و به ټازایی په یقی (من) به کاربښن و له قسه کانتان په یقی
 (من) به کاربښن و له به کاربښن (بروای من) ، (هه ستي من) و وه کو ټه وانه
 خونه پاريزن و نه ترســــن •
- ټیانی کومه لایه تی ټیمکاتیاتی ده روونی جوراو جوری بو روویا روویه کانی جوراو جور
 که ره که وکه سیک له و روویا روویه کومه لایه تیانه سه رکه وتووتره که بکه ویتــــه
 ټه زموون وه رگرتن و به ده سته وه هیڼانی چه شنه ره نگاوره نگه کانی زانیاریه کانی
 کومه لایه تی • د ووری هه رچی زیاتر له کومه ل به تاییه ت ټه وکاته ی که لــــه
 لایه ن دایبا بان به ریوه بچی و نه دانی ټیجازه ی کومه لایه تی بوون له قوناغه
 چاره نوس سازه کانی ټیان ده توانی له مرو ټ بوونه وه ریکی گوشه گرو د وورکه وتوو
 د روست بکات •

چاره

له بیچاره گهل چاره کمر کهم بووه
 له رهنجکیشی بیچاره بشت چهم بووه
 ده ری چاره کــــردن قورکرا بوویه وا
 دلی چاره خوازان پر خه م بووه
 (ریوار)

گُرْدی بنویسیم

نووسینی: صالح مه محمود

● خوانندگان محترم، خواهان و برادران جوان و دانش آموز، در پاسخ به خواسته برحق شما مبنی بر لزوم یادگیری خواندن و نوشتن به زبان مادریتان بران شدیم هر آنچه که از عهده مان برآید انجام دهیم، لذا در راستای نیل به این هدف مقدس یاری خداوند متعال از این پس در هر شماره سلسله مطالبی را جهت راهنمایی و کمک به شما عزیزان درج خواهیم کرد. بدیهی است شرط نخست پیشرفت در این کار علاقه و پشتکار خود شما خواهد بود.

ما میکوشیم شما را به آسانترین شیوه ها جهت یادگیری خواندن و نوشتن زبان گُرْدی راهنمایی کنیم، اما این را نیز معترفیم که تنها به کارگیری این شیوه کارگر نخواهد بود مگر شما نیز از هر فرصتی جهت مطالعه و خواندن و نوشتن بهره بگیرید. پس چنانچه مایل به یادگیری هستید، تنها به این مطالب اکتفا ننموده و تلاشی کنید از منابع دیگری چون کتب و نشریات گُرْدی که در جمهوری اسلامی ایران منتشر می گردند نهایت استفاده را ببرید.

ما فرض را بر این گرفته ایم که شما با خواندن و نوشتن به زبان فارسی آشنایی کامل دارید، الفبا و حروف این زبان را بخوبی میدانید و با حرکات و دیگر خصوصیات املائی فارسی کاملاً آشنایید. به همین جهت اساس کار را بر مقایسه املائی فارسی با املائی گُرْدی گذاشته و شما را راهنمایی میکنیم، پس قبل از هر چیز کار را با الفبای گُرْدی آغاز میکنیم: الفبای گُرْدی عبارتند از:

ب. پ. ت. ج. چ. ح. خ. د. ر. پ. ز. ژ. س. ش. ع. غ. ف. ق. ک. گ. ل. ل. م. ن. و. ه. ی.

توجه کنید:

۱- همانطور که می بینید الف در الفبای گُرْدی به صورت همزه (ه) نوشته میشود، (نوشتن املائی). آنها هم در جاهایی که (ه) در ابتدای کلمه باشد وگرنه بصورت (ا) نوشته میشود.

۲- به جای حروف (ث. ص) که در فارسی به کار میروند از حرف (س) استفاده میشود.

۳- به جای حروف (ذ. ض. ظ) حرف (ز) نوشته میشود.

۴- به جای حرف (ط) از حرف (ت) استفاده میگردد.

حرکات و اعراب:

میدانید که در نوشتن فارسی از علائمی برای نشان دادن صدای حروف استفاده میشود. این علائم در فارسی بصورت زیر است:

۱- فتحه (َ) مانند اکبر، داور، مادر، حسن.

۲- کسره (ِ) مانند کشور، کتاب، زمستان، پسر.

۳- ضمه (ء) مانند گرد، مُشکل، مُراد.

۴- تشدید (َ) مانند محمّد، مکّه، تجّار، اّمّا.

۵- ساکن (ْ) مانند رفت، پُرذ.

در زبان کردی هم این حرکات وجود دارد ولی به جای هر کدام از این علامات از يك حرف استفاده میشود.

حروف تیره گنجه

۱- به جای فتحه (َ) از (ه - ه) استفاده میشود. مثال:

أكبر — نه کبر، به جای الف از همزه (ن) و به جای (َ) از (ه) استفاده شده است، یا:

حسن — ههسن، حلیم — ههلیم، تبر — تهبر.

۲- به جای کسره فارسی در املاي کردی هنوز از حرف یا علامت مشخصی استفاده نمی‌شود، و شما نیز میتوانید در املاي کردی بهجز کسره حاصل از پیوند صفت و موصوف و مضاف و مضاف‌الیه بقیه را همانند فارسی بنویسید، مثال:

کتاب — کتاب، پدر — پدەر، پسر — پسر، اما (پدر من) میشود — (پدەری مەن) یا رنگ سفید — میشود ره‌نگی سفید.

۳- به جای ضمه (ء) از (و) استفاده میشود. مثال:

گرد — کورد، مُرد — مورد، تُرد — تورد، چنانکه ملاحظه می‌کنید هر حرف (ک)، (م)، (ت) که در نوشتن فارسی (ء) داشتند در نوشتن کردی (و) گرفته‌اند.

۴- اگر در فارسی کلمه‌ای (و) گرفته باشد در نوشتن کردی باید (وو) نوشته شود. مثال:

موش — مووش، کوشا — کووشا، دوشیدن — دووشیدەن. البته این در صورتی است که (و) در فارسی صدای (و) داشته باشد در غیر اینصورت حالت دیگری پیش می‌آید. برای مثال اگر (موز) فارسی را که در اصل (مُوز) است در کردی با (وو) بنویسید غلط است چرا که در اینجا حرف (و) ساکن است و حرکتی ندارد.

۵- حرکت ساکن (ْ) در کردی مانند فارسی نوشته میشود. مثال:

بُرذ — بوزد، کُشت — کوشت. همچنانکه ملاحظه می‌کنید هر حرفی که در فارسی (ْ) داشته باشد در کردی نیز علامت (ْ) دارد البته این علامت در کردی نوشته نمی‌شود.

۶- به جای تشدید (َ) از دو حرف استفاده میشود. مثال:

تجّار — توججار، حمال — هه‌ممال، اّمّا — ئەمما.

تیره گنجه

زبان کردی به جز موارد بالا دارای حرکات و حروف دیگری است که در شماره آینده به آنها خواهیم پرداخت.

حال به چگونگی نوشتن مطالب زیر دقت کنید. ما این نوشته را به شیوه فارسی با املاي کردی برای تان نوشته‌ایم. شما سعی کنید با مطابقت املاي فارسی و کردی مطلب بعدی را با املاي کردی باز نویسی کنید. همچنین

کوشش کنید مطالب فارسی را به کردی ترجمه کنید و از نوشته‌های کردی (گزنگ) حداکثر استفاده را بنمائید.

هه‌وێنی پاشنه‌یه

من فرزند کردستانم

موطنی که هرگز آنرا ندیده‌ام! مثل طفل مادر ندیده!!

پس چگونه آنرا بشناسم؟!

تنها می‌شنوم آنچه را که درباره‌اش می‌گویند

زادگاه پدرانم را برایم وصف می‌کنند

اما، اما هنوز هم نمی‌شناسمش!

حتی زبان خود را هم نمی‌دانم!!

آخر چرا؟ چرا باید چنین باشد؟؟

گناه من چیست؟؟

ایا جز این است که من يك كودك كردم؟

چه کسی پاسخم را خواهد گفت؟ چه کسی؟

اگر فریاد بزنم ای کردستان پاسخم را خواهی گفت؟

وایا اجازه خواهند داد صدایم به گوشت برسد؟

و در کوهستانهایت بپیچد؟ شاید اگر تو

از پاسخ دادن دریغ کنی همزبانان من

در آن سوی مرز لب بگشایند و بگویند:

ما هم با جواب این سوال بیگانه‌ایم

(چیمین گردی)

حال همین مطلب را با املاي کردی می‌نویسیم:

مه‌ن فه‌رزه‌ندی کور ده‌ستانه‌م

مووتنی کی هه‌رگز نانرا نه‌دیدي نه‌م! مسلی تفلای ماده‌ر نه‌دیدي!!

په‌س چگوونی نانرا بشناسه‌م؟!

ته‌نها می‌شنه‌وه‌م نانچی را کی ده‌باری ته‌ش میگوویه‌ند

زادگاهی پده‌رانه‌م را به‌رایه‌م وه‌سف می‌کونه‌ند

نه‌مما، نه‌مما هه‌نووز هه‌م نه‌می شناسه‌مه‌ش!

هه‌تتا زه‌بانێ خود را هه‌م نه‌می‌دانه‌م!!

ناخه ر چه را؟ چه را بایه د چونین باشه د؟؟

گونه ای مه ن چیست؟؟

نایا جوز نین نه ست کی مه ن ییک کووده کی کورده م؟

چکه سی پاسوخه م را خاهه د گوفت؟ چکه سی؟

نه گهر فره یاد بزه نه م نیی کور دستان پاسوخه م را خاهی گوفت؟

وه نایا نجازی خاهه ند داد سدایه م بگوو شه ت بره سه د؟

وه ده ر کووه ستانه هایه ت بیچه د؟ شایه د نه گهر تو

نه ز پاسوخ داده ن ده ریغ کونی هه مزه بانانی مه ن

ده ر نان سووی مه رز

له ب بگوو شایه ند و بگوو یه ند:

ما هه م باجه وایی نین سونال بیگانی نیم

(چیمه ن گهر دی)

اگنون نسما سعی گنید مطالب زیر را با اعلای گردی نوشته و نیز آن را ترجمه نمائید:

بنام خدا

بنام آنکه خالق تمامی مخلوقات و موجودات است، بنام آنکه انسان را آفریده و به او عقل عطاء فرمود تا با استفاده از این موهبت راه راست را از کجراهه باز شناسد و در کارهایش اختیار داشته باشد.

روز جمعه ۱۴/۱۰/۱۹۹۴ بود آن روز که کوله بار سفر را بستم و دستی به نشانه دیداری مجدد تکان دادم و باشور و شوق و شادی راهی شهر کرج شدم آن روز، روز موعود بود، روز شادی بود، روزی که سالها در انتظارش بودیم.

آن دم که طنین غوغا در کوچه و خیابانهای شهر کرج پیچید، لب به نیایش گشوده و برای رهبر عزیزمان دعا کردم، این بنده حقیر نیز با شوق فراوانی که داشتم در میان جمعیت ایستاده بودم و بعد از ساعتی موفق شدم نزد رهبر عزیزمان بروم و خوش آمدی عرض کنم، من که انتظار چنین دیداری را با رهبر عزیزم نداشتم، پاک گیج شده بودم و از خوشحالی اشکهای شادی از چشمانم سرازیر شد، واقعاً برای من بهترین روز زندگی بود.

دیدار آن روز در وجودم شوقی تازه ببار آورد و همچون طبیعت رنگ تازه به خود گرفت شور و شوق تازه ای در من دمیده شد و غم و غصه با شکفتن اولین غنچه در باغ دلم مدفون گردید، آن روز حس می کردم که دنیا را دوست دارم و زنده بودن را، دوست داشتم فریاد بزنم و انسانهای در خود فرو رفته را از خاموشی در آورم، می خواستم بگویم ای ملت قهرمان کرد دستهای دوستی را به گرمی بفشارید و آماده شوید تا زنبیل از غنچه های محبت پر کرده به دیدار کردستان بشتاییم و در سایه شاخه های درختان گهنشالشی دمی بنشینیم و نفسی تازه گیریم، باید در بهار کردستان گلهای حسرت را بدور اندازیم و پنجره ها را بگشاییم و به خورشید سلامی دوباره کنیم، باید به روزهای خوش آینده کردستان فکر کنیم و بکوشیم که بتوانیم تمام فصلها را بهار نموده و این بار زندگی را در میهن سپری نماییم.

(سیروان نادر)

د پاریزه کی په نرخ

ماموستای به ریز کاک که لیموللا ته وه حدودی نووسه ریکی به ناو بانگی
کوردی قووچانییه و ریکخواوه تیکوشه ره که مان له مه شهید ژماره (۴) له
گوڅاری (آواز) تاییدت به (گونگره ی ناوازی ناوچه کانی شیرانی)
پوره وانه کردووین که هندی کاری پر پایه خنی نه و نووسه ره ی تیدایه.

نه و ژماره یه ی (آواز) پر ه له پاسی و وتوو یز له ساز و ناوازی کوردی و ده فو ته نبوو و...

هه روه ها هه والنیری گزنگ له مه شهید هه قال نه ییووب هاشم چند زانیار یه کی له سر کاره به نرخه کانی ماموستا
که لیموللا ته وه حدودی (کانی مال) بو گوڅاره که مان ره وانه کردوو که ویرای سوپاس له خواره وه ناراسته ی خوینه رانی
هیژا ده که ین:

کاک که لیموللا ته وه حدودی (کانی مال) له سالی (۱۹۴۱) له گوندی نوغازی سهر به ناحیه ی شیروانی مه شهید ی
خوراسان له دایک پوهه نه م پر ایه هه ر له مندالیه وه عه لاقه یه کی یه کجار زور له گه ل زمانی کوردی و داب ونه ریتی
کورده واری و فهره نگی گه له که ی هه پوه و بو خویندن وانه دهاته شاری مه شهید. دووای ته و او کردنی خویندن
نه بیته کارمندی دایره ی فهره نگی نرشادی نیسلا می له پهر توو کخانه ی نادری و پاشان نه قلی پهر توو کخانه ی

گشتی دکتور عه لی شهر یه تی له مه شهید کراوه، دووای
دهستی به نویسن کردوو سه باره ت به میزووی کوچکردنی
کورد بو خوراسان (تاریخ حرکت گرد به خوراسان) تا
نیستا توانیویه تی چوار به رگ له م پهر توو که بنووسی و
نه م بابه تانه ی خواره وه شی ناماده ی چاپ کردن:

۱- به رگی پنجه م له (حوادث پس از مشروطیت و قیام
کلل - محمد تقی خان گرد پسین).

۲- به رگی شه شه م (همباران بجنورد کردهای شادلو به امر
رضا خان پهلوی) حوادث ترکمن صحرا و اعدام سردار
جنوب.

۳- به رگی هه و ته م (حوادث شهریور ۲۰، ملی شدن
صنعت نفت و پیشنهاد رحیمیان نماینده قوچان در
مجلس شورای ملی) ... بو لاپه ره (۹۴).

ولامی نامه‌ی خوینه‌ران

خویننه‌رانی هیژا ده‌توانن نووسراوه‌کانیان
له‌ریگه‌ی ریکخراوه‌کانمان یا به‌ئیشانی
بوستی ره‌وانه‌بکه‌ن و دلنیا بنه‌ئیمه
نووسراوه‌کانتان به‌وردی ده‌خویننه‌وه.

گزنگ

* مه‌قال هند رین له‌ئه‌لوه‌ند نووسراوه‌کانت گه‌یشتن ، به‌لام به‌داخه‌وه به‌هوی ناخوشی و تیکه‌لا و نووسینت نه‌مان توانی به‌باشی بخویننه‌وه ، جاداوات‌لی ده‌که‌ین له‌وه‌و دووا به‌ره‌مه‌مه‌کانت خوش‌خه‌تتر بنووسه ، زور سوپاس .

* مه‌قال جه‌میل ته‌حه‌د پێند رۆیی له‌تاران پارچه‌شيعره‌که‌ت گه‌یشت ، هیواد ارین له‌وه‌به‌دوواش مه‌ر به‌ره‌مه‌مان بو بنیری، مه‌رکه‌وتوووسی .

* مه‌قال ئاواره‌ی پشه‌ری له‌خوره‌مده‌ره : شيعره‌کانت گه‌یشت ، به‌داخه‌وه له‌به‌ر ته‌وه‌ی هونراوه‌کانت له‌بواری کیش (وزن) و به‌شاوه‌ند (قافیه) زور لاواز بوو نه‌مان توانی چاپی بکه‌ین ، باشته‌بو به‌رز بوونه‌وه‌ی ئاستی شيعره‌کانت زیاتر بخویننه‌وه‌و هه‌روه‌ها ته‌گه‌ر په‌رتووکیک بدۆزیه‌وه‌که‌زانستی کیشی هونراوه‌ (عروض) لی‌فیر بی‌زور چاکه‌ ، چاوه‌روانی به‌ره‌مه‌می داها‌تووتین .

* مه‌قال به‌شارحه‌سه‌ن به‌رواری له‌ئه‌راک تکایه‌سه‌رئج بده‌ولامی مه‌قال جه‌میل ته‌حه‌د چونکه‌شيعری تۆش مه‌ر ته‌ولاوازیانه‌ی هه‌بوو .

* مه‌قال ته‌بیووب‌هاشم مزووری ، نووسراوه‌که‌ت که‌بریتی بوو له‌چه‌ند گوته‌یشت مه‌زنا گه‌یشت ، زور سوپاست ده‌که‌ین و هیواد ارین له‌وه‌و دوواش به‌ره‌مه‌مان بو ره‌وانه‌بکه‌ی .

* مه‌قال سه‌لمان گولی له‌ئه‌لوه‌ند نووسراوه‌که‌ت گه‌یشت ، هه‌ول بده‌بسمه‌

ولامی نامه ی خوینهران

خوت وتار بنووسی ئیمه پیمان خوشه به رهه مه کانی خوتان بلاو بکه ینه وه ، همه ر شاد بی . *

* همه قال جومعه مه حموود یووسف له تاران : میژووی شورشه کانی کوردیت گه یشته ده ست خوش بی دلنیا به که لکی لی وه رده گرین ، هیوادارین له وه به دواشر همه ر به رهه ممان بو بنیری ، سه رکه وتنت ئاواتمانه . *

* همه قال شورش محه ممه د نه جم ل لپا ئیری شیراز ، ئه ف خشته یا ته هنارتی گه هشت ، گه له ک مه منوون ، به لی پیتقییه ده می نفیسینا خشته یا رینقیسنا کوردی لبه ر چلو بگری ، بومیناک ته ، (۵) و (ه) وه کی ئیک بکار ئانیدسه همه روه سا نا قی (نیمایووشیج) ته نفیسییه (نیماشویج) هیقی خازین نهو پیقه به رهه مین جوانتر بو مه بریکه ی ، سه رکه فتی بی . *

* همه قال عه زیر حالی : نووسراوه که ت گه یشته ، همه ول بده به کوردی بنووسی ره نگه سه ره تا بو ت بریک د ژوار بی ، به لام ئه وه ش بزانه تا ده ست به کار نه بی فیر نابی ، جا همه رچی زووتر با شتر ، چاوه روانین بزاین چ ده که ی . *

* همه قال عشقی سه بری له موباره که : بخه بته به رهه مه کی خو بو مه به نییری ، همه لبه ت ئه و شه عرا ته هنارتی زاف جندی بوو لی به لی ئه گه ریاته بخو با گه له ک جندی تر بوو ، همه رساخ و که یف خوش بی . *

* همه قال که مال عه بد وللا حه سه ن همه رد وو به رهه مه که ت گه یشته ، ئافه رین بو روانگه جوانه که ت به راستی بیرته سکی و شه رخوازی کیشه ی گه له که مان چاره سه ر ناکات ، هیوادارین همه رچی زووتر گه له که مان له و گرفته رزگار بی . *

* همه قال ناجی نادر له مه حموود ئاباد ، نیگارو شیعره که ت گه یشته زور سوپاس ، ده توانی نیگاره که ت له لاپه ره ی (نیگاره کانی ئیوه) ببینی . *

* همه قال ئه حمه د گولی له مه شهه د ، شیعره که ت گه یشته زور سوپاس ، چاوه روانی بمرهه مه کانی جوانترت ده مینینه وه . *

* همه قال سه ید مووسا به رزنجی و خوشکه غه ربیا سه ید عه بد وللا له سمنان و همه قال حه مید مه جید حالی له کاشان خشته داریزراوه کانتان گه یشته به داخه وه همه له ی ریزمانی یان تیدایه ، جا داوا ده که ین له وه به دوا

ره چاوی بکه ن ، سه رکه وتووبن . *

* همه قالان حوسین موحه ممه د ئه حمه د و مقداد عه بد والعه زیـــــر ، نووسراوه کانتان گه یشته ، زور سوپاس ، چاوه روانین به رهه می جوانترمان بو ره وانه بکه ن . *

* خوشکانی هیژا نهاییه ت ئه حمه د قادر — زه هرا ئه حمه د قادر — کوپستان ئه حمه د قادر — شه فه ق سه عید — جه میله سه عید — شنو شوکر — ئه سربین شوکر — گولی زه رد — شیرین — دلنیا دلبرین — جه میله ئه حمه د قادر — قاهیرا صالح له خوره مده ره ، شیعره نووسراوه کانتان گه یشته ده ستمان

ده ستان خوش بی و چاوه روانی نووسراوی ریک و پیکترتایین *
 * مه قال سابر کوردی له هه شتگرد ، وتاره که ت گه یشته ، سوپاس بو روانگه
 جوانه که ت و هیواد ارین هه ر به رده وام بی له ره وانه کرد بی نووسراوی
 باشتـر *

* مه قال قه رهاد ته یووب میروزی له مه شهه د شیعره که ت گه یشته ، سوپاست
 ده که یین * شیوه ی نووسینی کوردیت زور لا وازه هه ول بده به خوینده وه ی گوکاری
 گزنگ نووسینه که ت به هیزتر که یت ، سه رکه وتوو بی *
 * مه قال جه میل سه لیم شوکری لباژیری سمنان ، هوزانا ته گه هشت ده ستین مه ،
 گه له ک سپاس ، به لی هه قال جه میل ته م چاف بهیریوون کوتو بقی خه تی خوش و
 به ده وگوتاره ک پر بها بنقیسی و گوکارا خوه بخه ملینی * مخابن هوزانا ته
 ژ ئالیی هوزانواپیغه له واز بوو ته م بهیقینه د ته ژماره ک دندا گوتاره ک
 ته بیت چاپ کرن * چاقین مه ژ ده رگه هینه کانی پوسته چی که لگی دی قی
 گوکاری گه هینیت ده ستین مه *

* مه قالان جه میل سه عید و ده رویش خه لیل له قه زوین خشته داربژراوه که تان
 گه یشته ده ستان خوش بی ، هیواد ارین بتوانین له ژماره کانی داهاتوو که لکی
 لیوه رگرن *

* مه قال رزگار عه بدی لباژیری ته سفه هان ، چیروک و هوزانا ته گه یشته ، چیروکا
 ته نقیسی گه له ک ریک و پیک بوو ، به لی ژ به ر هندی کو بنقاری بوو مه نه شیا
 بلاقه که یین * ته گه ر تو وی چیروکی بکه ی کوردی ته م دی چاپ که یین ،
 هه سه رکه فتی بی *

* مه قال نه عمان مه حموود له ته رده کان خشته داربژراوه که ت گه یشته ، بی
 داخه وه یه ک دوو مه له ی رینووسی تیدا بوو ، بویه نه مانتوانی له چاپی بده یین ،
 چاوه روانی به رهه مه کانی تری تو هه قالی تیکوشه رین *

ته م هه قال نه ی خواره وه نووسراوه کانیان گه یشته ده ستان و هیواد ارین
 بتوانین له ژماره کانی داهاتوو بلاویان بکه یینه وه :

هه قال : تا هر شورو

هه قال : شیرزاد له لار

هه قال : مسته فا سه لیم له ته راک

هه قال : ره فیق مسته فا له که ره ج

هه قال : جه میل ثمحمه د (جگه رسوز)

گاسی جیهانی توپی پی

● یه کیتی توپی پیسی نیونه ته وه پیی فیفا هم رله کاتی دروست بوون و پیکهاتنی له سالی ۱۹۰۴ به سه روکایه تی فه ره نیسی روبیرگوران هم ول بوئه وه ئه دا که توپی پی به یارییه کی ئولومپی و جیهانی دابنی ئه مه ش له سالی ۱۹۰۸ لسه ئولومپیادی وه رزشی که له لهدنه به سترای بوی هاته دی، به لام نه یانتهوانسی به ئاواته کانی خویان شاد بن و جی به جی یان بکه ن تا ئه وکاته ی که ژوول ریمه له سالی ۱۹۲۰ به سه روکی فیفا هم لپژدره *

ژوول له ۱۲۱ سال له مه و پیش له گوشه یه ک له ولاتی فه ره نسا له مالمسی ئاشه وانیک چاوی به دنیا هم لینا له و روزگاره وه رزشی توپی پی په ره ی سه ند بوو که یشتبوو زوریه ی ولاتی جیهان هم تا ئاشی شاروچکه ی گچکه ی (تووله ئووت سون) له فه ره نسا، ژوول ته مه نی ۱۲ سال زیاتر نه بوو که له خول و کیسه رکییه کانی وه رزشی تیپه کانی شاروچکه ی خوی به شداری ده کرد و رولیکی کاریگه ری هم بوو، له سازکردنی خوله کانی توپی پی وکی به رکییه کانی وه رزشی * ژوول ریمه دامه زینیه ری یه کیتی توپی پی له فه ره نسا و ماوه یه کی زور به ریوه به ری ئه م یه کیتی یه لسه ولاتی خوی بوو * هم رله م کاته وه بییری له خولیکی توپی پیسی جیهانی کورده وه که له سه رتاسه ری دنیا ئه یه رانی تیپه کانی گشت ولاتی جیهان به شداری ئه م خوله ببن * که جیاوازی بی له یارییه کانی تری ئولومپی و به هم موو توانای بو ئه م مه به سته به بی ماندوو بوون خه باتی کردو هم رله به رشاره زایی و کارزانی لسه وه رزشی توپی پی له سالی ۱۹۲۰ به سه روکی یه کیتی توپی پیسی جیهانی فیفا هم لپژدره *

به ئامیری ها توچوی ئه وکاته که زور که م و پاشکه وتوو بوون به نیازی دامه زراندنی

خولیکی جیهانی توپن پی بو هه موو دنیا سه فه ری کرد و بیری دامه زرا ندسی هم
خوله ی له هه موو جیهان بلاو کرده وه . له هه وروپا به تایبه تی له به ریتایبیا
لایه نگیری و هاوکاری ژوول ریمه یان نه کرد ، به لام ولاته کانی تری هه وروپا و هه مریکای
لاتین پیشوازیه کی که ریمان له ژوول کرد و خوشحالی و هاوده نگی خویان بو هیئانه
دی کاسیکی جیهانی توپن پی سه ر به خو و بی لایه ن له یاریه کانی تری ژولومپی
ده ربری وله کونگره ی توپن پی که له سالی ۱۹۲۸ به بونه ی یاریه کانی
ژولومپیادی نامستیردام هه نجام درا ، پشتیوانی ته واوی ژوول ریمه یان کرد و به زوریه ی
ده نگ خولی توپن پی جیهانی دامه زراوله ۱۷ و ۱۸ ی مانگی مه ی سالی ۱۹۲۹
کونگره ییکی توپن پی که له بارسلون به سترا ، یه کیتی توپن پی جیهانی به ره سمی
ده ستی به پیش و کاری خوی کرد و له سه ر هاوده نگی هه موو لایه ک بریار درا که
قاره مانیه تی جیهانی توپن پی هه ر چوار سال جاریک به ریمه بچیت دووای ده سال
ماند و بوون و تیکوشان و خه بات ، ئاواته کانی ژوول ریمه هاتنه دی .
یه که مین ده وری خولی توپن پی جیهانی له (۱۳ ی ژوئیه ی ۱۹۳۰) له باره گلی
(ناسیونال پدارول) له شاری مونتفیڈوی پیتته ختی ژوروگوا ده ستی پی کرد . له
یه که مین ده وری خولی توپن پی جیهانی ژماره ی به شدار بووان که م بوون له
هه وروپا ته ناته ت چوار ولات به شدار بیان کرد ، فه رنسا ، بلژیک ، رومانییا ،
یوگوسلاویا و ۹ ولات له هه مریکای لاتین و باشووریزیل ، ئارژانتین ، ژوروگوا
شیلی ، بولیوی ، مه کزیک ، پلورو ، پاراگوا و ولاته یه کگرتووه کانی هه مریکه
که زوریه ی یاریزانانی مهاجر بوون .

به لام نه پاناخی ئاسیا که به شیکی زوری داگیرکرا بوو و له ژیر چه پوکی بوو و نه پاناخی
ئافریقا که له نیوان ده وله ته . زلهیزه کانی هه و کاته ی هه وروپایی دابه ش کرا بوو
له یه که مین ده وری خولی توپن پی نویسه ریان نه بوو و له یه که مین جه شنسی
جیهانی توپن پی بیسه ش بوون و یه که مین یاری میژووی جامی جیهانی توپن پی
له (۱۳ ژوئیه ۱۹۳۰) له ژوروگوا نیوان دو تیپی فه ره نسا و مه کزیک هه نجام درا
و یاری زانی فه رانسی (لووسین لوزان) یه که مین گولی جامی جیهانی توپن پی
له میژوو به ناوی خوی تومار کرد ، له یه که مین خول که ۱۳ ولات به شدار بیان کرد
دو تیپی ژوروگوا و ئارژانتین که یشتنه قوناغی کوتایی یارییه کان که له هه نجامدا
تیپی ژوروگوا ۴ به ۲ له ئارژانتینی برده وه و بوو به قاره مانی یه که مین ده وری
جامی جیهانی توپن پی .

یه که مین خه لاتن جامی جیهانی که له لایه ن هونه رمه ندیکی فه ره نسی به ناوی
ئیبیل لافلوره له زیر دروست کرا وه له سه ر شیوه ی ئافره تیک که (گویبسی زه وی)
هه لده گریت ، له لایه ن لیپرسراوی فیفا ژوول ریمه درا به لیپرسراوانی یه کیتی
توپن پی و راهینه ر و یاریزانانی تیپی ژوروگوا و هه م خه لاته تا سالی ۱۹۵۴ هه م
تیپیک ده ی برده وه ناویان لی هه نا ژوول ریمه وه کوریز لینانیک بو سه روکی فیفا .
هه لیکی چاک به هوی وه رزش به دی هاتبوو ، توپن پی هه موو که لانی دیبای
له یه ک بیزیک کرد بو و و یالی کیشابوو به سه ر ئاشتی و هیمنایه تی هه موو جیهان
و هه م ده ور ژماره ی تیپه کانی به شدار زیاد و یارییه کان ریک و پیکترو یاسای

دنيا ۲۴ ولات به م شيوه ی خواره وه به شداري ته م خوله يان کرد :

۱۲ تيپ له ته وروپا ۷ تيپ له پاناخی ته مريکا ۳ تيپ له پاناخی ئاسيا *

وه رزشي توپي پي ئيستا له جيهان جیسی خوی گرتووه و يه کيک له وه رزشه کانی
 ده ره جه يه کی جيها ته که زورترین لایه نگیر و بينه ری هه يه و کاسی جيها نی توپي
 پي ته که رگه وره ترین رووداوی وه رزشي جيهان ته بيت بی شک يه کيک له جوانترین
 و ریک و پیک ترین یارییه کانی وه رزشي جيها ته *

رووداوی که هه ر چوار سال جاریک ته نجام ته دری و هه ست و هوشی ملیونه ها
 مروقی وه رزشکارو وه رزش دوست به خویه وه مژوول ده کا ، له لایه کی تره وه کاتسی
 به ناوبانگترین و هونه رمه ندترین یاری زانانی توپي پي دنیا له گوره پانه کی وه رزشي
 کو ته بنه وه بو ته وهی قاره مانی ئم وه رزشه دیار بکريت و باشتین راهینه رانی توپي
 پي جيها نی بو تاقی کرده وه ی ئاخه رین شيوه کانی یاری توپي پي وپیشکه وتوو
 —ترین ته کيک و کار سازترین تاکتیکی ته م وه رزشه به کار ته بن بو ته وه ی تیپي
 خویان ببیته قاره مانی جيهان ، یارییه کان جوانتر ، هه سته وه رتر ته بی وگرنگی
 ته م خوله کاتیک دیار ته بیت و ده رته که بیت که ته مانه هه مووی له که شو
 هه وایه کی ئاشتیانه و دوستانه ته نجام ته درین و ده بنه هوی به هیزتر بوونی گیانی
 براهی تی نیوان گه لانی جيهان *

له خولی سالی ۱۹۹۴ ی ولات ته يه کگرتووه کانی ته مريکا ش سه ره رای به رزی و نزمی
 يه کجار زوری نیوان یارییه کان دووای ۵۲ یاری نیوان ۲۴ تیپي به شدار برانیل
 بوو به قاره مانی پانزده هه مین ده وری خولی توپي پي جيها نی بو چواره مین
 جار له میژووی خولی توپي پي *

قه راره که خولی توپي پي جيها نی سالی ۱۹۹۸ له فه رانسای به ریوه بچیت و
 ژماره ی به شدار بووانی ته م خوله له ۲۴ بو ۳۲ تیپ زیاد کراوه *

کوٹایی هیئان به ئاوارهیی

ناماده کردنی ده هام چاقشین

● له روزی ۱۹۹۴/۸/۹ لقه کهمان سهرپهرشتی کوپوونه وه ییکی فراوانی وهرزشی کرد که تیایدا نوینه رانی ۱۴ تیبی توپی پی ریکخراوه کانی یه کیتی یه کهمان به شدار ببوون سهره تا له لایه ن لیپرسراوی لقه کهمان باسی گرنگی وهرزش و چوئیه تی بایه خ پیدانی به تایبعت توپی پی که زور له لاوه کانی ئاواره مان له ده وری کوپوونه ته وه کراو ئینجا پاش و توپی در یزو گوینگر تن له روانگهی نوینه رانی به شدار بوو، نهم خالانه ی خواره وه به زور به ی دهنگ له لایه ن هه فالان په سهند کران:

ا- ناوی خوله کهمان «کوٹایی هیئان به ئاواره یی» بیت.

ب- دارشتنی پروگرامیک بو چوئیه تی به ریوه بردنی خول.

پ- دامه زراتدنی لیژنه ی سهرپهرشتی خول و ههروه ها لیژنه ی چاودیری.

ت- گشت یارییه کان له قوناغی یه کهم و دووه مددا به شیوه ی هاتوو چو بیت.

ج- گشت تیه کان به سهر چوار گروپ دابهش کران که پریتی بوون له وانه.

✱ قوناغی یه کهم □ گروپی یه کهم:

۱- نه لوه ند. ۲- چن دار. ۳- خورهمده ره. ۴- مهحمود نابادو قهزوین. که پاش یاری کردن له ناو نهم گرووپه دا دو

تیبی هه لگوردی چن دار و ناشتی خورهمده ره توانیان خویان بگه ییننه قوناغی دووه هم.

□ گروپی دووه هم: ۱- تاران. ۲- وهرامین. ۳- سمنان. ۴- که ره ج. سهره نجام له ناو نهم گرووپه دا دو تیبی بارزانی

که ره ج و کوردستانی تاران هاتنه سهره وه.

□ گروپی سیه هم: ۱- نه راک. ۲- ساوه. ۳- کاشان. که پاش به ریوه چوونی یارییه کان له ناو نهم گرووپه دا دو تیبی

شه هیدانی ساوه وه تیبی برایه تی کاشان توانیان بین بو قوناغی دووه هم.

□ گروپی چواره هم: ۱- مارچین. ۲- موباره که. ۳- نه سفه هان. له ناو نهم گرووپه شیدا دوو تیبی خه پاتی مارچین و

ناگرینی نهسفه هان توانییان خویان بگه یینه قوناغی دووهه می خوله کهمان.

* قوناغی دووهه م:

پاش تهواو بوونی قوناغی یه کهم نه م تیپانه ی خواره وه توانییان خویان بگه یینه قوناغی دووهه می خوله کهمان.
۱- هه لگوردی چندار. ۲- ناشتی خوره مدیره. ۳- بارزانی که ره ج. ۴- کوردستانی تاران. ۵- شهیدانی ساوه. ۶-
برایه تی کاشان. ۷- خه باتی مارچین. ۸- ناگرینی نهسفه هان.

له قوناغی دووهه مدا تیپه کانی سه ره وه به سه ر دوو گروپ دابه ش کران و یاریه کان به شیوه ی هاتووو چو نه نجام
دران که له کوتایی چوار تیپی (که ره ج، ساوه، کاشان، خوره مدیره) توانییان خویان بو قوناغی فینال بکیشنه سه ره وه.

* قوناغی سیپه م:

قوناغی سیپه م که دووایین قوناغی خوله کهمان بوو له سه ر بریاری لقی ناواره و لیژنه ی سه ر په رشتی خول له
شاری سمنان به ریوه چوو.

یه کهم یاری نه م قوناغه له ریکه وتی ۱۹۹۴/۱۰/۱۷ له نیوان هه ردوو تیپی شهیدانی ساوه و برایه تی کاشان بوو،
به لام به داخه وه به هوی نه هاتنی تیپی برایه تی کاشان یاریه که نه نجام نه دراو له ناکامدا ۳ به رامبه ر به سفر به
سوودی ساوه تومار کرا.

له هه مان روژدا تیپی بارزانی که ره ج له گه ل تیپی ناشتی خوره مدیره یاریان کرد که سه ره نجام یاریه که ۳
به رامبه ر به ۲ به سوودی که ره ج تهواو بوو.

له روژی ۱۹۹۴/۱۰/۱۸ به ری و ره سمیکی زور ریک و پیک و تایبه تی به ناماده بوونی کارگیرانی لقی ناواره و لیژنه ی

ناوچه‌ی شاهروودی پارتی و ریکخراوی لاوانی یه‌کیتی یه‌که‌مان له‌شاری سمنان و به‌پررسی لقی ناواره‌هر دوو
 تیپی شه‌هیدانی ساوه و بارزانی که‌ره‌ج بو‌دیارکردنی تیپی یه‌که‌م و دووه‌م چوونه‌مه‌یدان و دووای ۱۰۵ خولکه‌یاری
 ریکوپیک تیپی شه‌هیدانی ساوه توانی یه‌که‌م گولی خوی لی‌بدات و دووای چهند خولکه‌یتر گولیکی‌تریشی لیداو به‌و
 چه‌شنه تیپی شه‌هیدانی ساوه ۲ به‌رامبه‌ر به‌(۰) له تیپی بارزانی که‌ره‌ج پیشکه‌وت و بوو به‌قاره‌مانی خولی توپی پیی
 کوتایی هینان به‌ناواری و نه‌و نه‌نجامانه‌ش هاتنه‌ده‌ست.

۱- تیپی بارزانی که‌ره‌ج پله‌ی دووه‌م

۲- تیپی ناشتی خورده‌مده‌ره پله‌ی سیه‌م

۳- تیپی برایه‌تی کاشان به‌شدار نه‌بوو

۴- تیپی سمنان باشت‌رین تیپ له‌رووی ناکار

۵- باشت‌رین گول لیدەر محمه‌مه‌د خلیل له تیپی بارزانی که‌ره‌ج

۶- باشت‌رین گولچی غازی عوسمان له تیپی ناشتی خورده‌مده‌ره

شایانی باسه‌که له کوتایی له لایه‌ن هه‌ڤالان صالح مه‌حمود لیبرسراوو ده‌هام چا‌فشین کارگیر ولیبرسراوی به‌شی
 وهرزشی لقی ناواره‌خه‌لاتی ناماده‌بووانی سه‌رکه‌وتوو‌کان پیشکه‌شیان کرا.

مه‌سرووفاتی نه‌م خوله‌زیاتر له دووملیون تومەن مه‌زنده‌ده‌کری که‌زوربه‌ی له لایه‌ن هه‌ڤالانی لاوی ناواره‌دراوه‌و
 به‌نه‌رکی سه‌رشانی خومانی ده‌زانین که‌لیره‌سوپاسی ریکخراوی یه‌کتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عیراق له
 سمنان بکه‌ین به‌تایبه‌ت هه‌ڤال هه‌جی شوکری لیبرسراوی ریکخراوه‌که‌مان که‌زور زحمه‌تیان کیشا به‌و باشی
 به‌ریوه‌چوونی فینالی خوله‌که‌هه‌روه‌ها سوپاسی جه‌ماوه‌ری په‌نابه‌رمان له‌شاری سمنان ده‌که‌ین و نه‌وه‌شی دوو‌هات
 ده‌که‌ینه‌وه‌که‌نه‌نجامدانی نه‌م خوله‌که‌۵۰ یاری گرت‌وه‌پیشانی دا لاوانی ناواره‌هر بریاریک‌بدەن ده‌توانن به‌چاکی
 به‌ریوه‌ی به‌ن. داوای سه‌رکه‌وتن بو‌هه‌موو لایه‌ک ده‌که‌ین.

په‌به‌دل په‌روزبایی هه‌ڤالانی لاوی ناواره
 له‌شاری ساوه ده‌که‌ین به‌هه‌بونه‌ی سه‌ر
 که‌وتنیان له فینالی خولی توپی پیی
 کوتایی هینان به‌ناواری پیی.

چار دیکتاتور قنبر

خه ريك بووین (گزنگ) مان بو چاپ ناماده ده كرد كه هه والی سهر له نوی هه لگیر سانه وهی شهرمان پیگه بیشت. وه کو نیوه خوینه رانی هیژا، نیمهش باریک پرسیارمان له پیش قیت بو وه.

نهری نهو شهره بو چییه؟

ناخر شهر له پیناوی چی؟ به قازانچی کی؟

باشه نه گهر قهزار بی دیکتاتوری له کوردستان حاکم بی نهی بو هیزه کانی به غدا راوئران؟

راپهرین بو کرا؟ وه مه گهر دیکتاتوری ده توانی کیشهی گه له کهمان چاره سهر بکات؟

نه گهر دهسه لاتنی دیکتاتوری ده توانی کیشهی گه له کهمان چاره سهر بکات نهی بو هر دیکتاتوری رژیمی به غدا

نه بی؟ مه گهر فهرقی هه یه که دیکتاتوره که کییی، عهره ب بی یا کورد؟

مه گهر گهلی کورد ته نیا بو نه وه شورشی کردو وه، شه هیدی داوه، نه نغال کراوه که له دیکتاتور ته نیا ناوه کهی

بگوری؟

جا نه گهر وا نییه نهی نهو بگرو بکیشه له سهر چییه وه ده یان پرسپاری تر.

کی ولامیان ده داته وه نه وهش خوی پرسپاریکه؟

له شهری پیشوو لایه نه کان سهره رای نه وهی پار له مان داگیر کرا دیسان هه ولیان دا پیکدادان له پستهختی ههریم

روونه دات و کاریکی زور چالک بوو. به لام به داخه وه نهو چاره وا شهر پستهخت ده گریته وهو دیاره لایه نیک ده یه وی به

داگیر کردنی هه ولیر حکوومه تی یه که لایه نه راهه یینی. روونه نه گهر کاریکی وا بگری نه وه خه ته ریکی گه وره روو به

رووی نه زموونه ساوا یه کهمان ده بیته وهو ولات به رهو شهریکی هه مه لایه نهو مانه دوو که رانهی در یزخایه نه ده بات.

به ره چاو کردنی بارو دوخی ههریمی کوردستان روون و ناشکرایه که ولاته کهمان توانای خوگر تن له بهر شهریکی

نه وهای نییه و ههر لایه نیک پیه وی کاریکی نه وها بکات نه وه نوباله کهی ده که ویته نه ستو که تاوانیکی پشت شکینه و

هیوادارین هیچ لایه نیک نه ره و ته به یه نه گریته پیش.

ههر وها هیوادارین لاوانی گشت لایه نه کان ناگادار بن، نه بهنه چیلکهی ناگری شهر خوازان و له دژ نهو ناگره

سووتینه رو ویرانکاره راوهستن و داوای راگر تنی به په لهو یه کجاره کی بکه ن.

به هیوای نهو روژه (گزنگ)

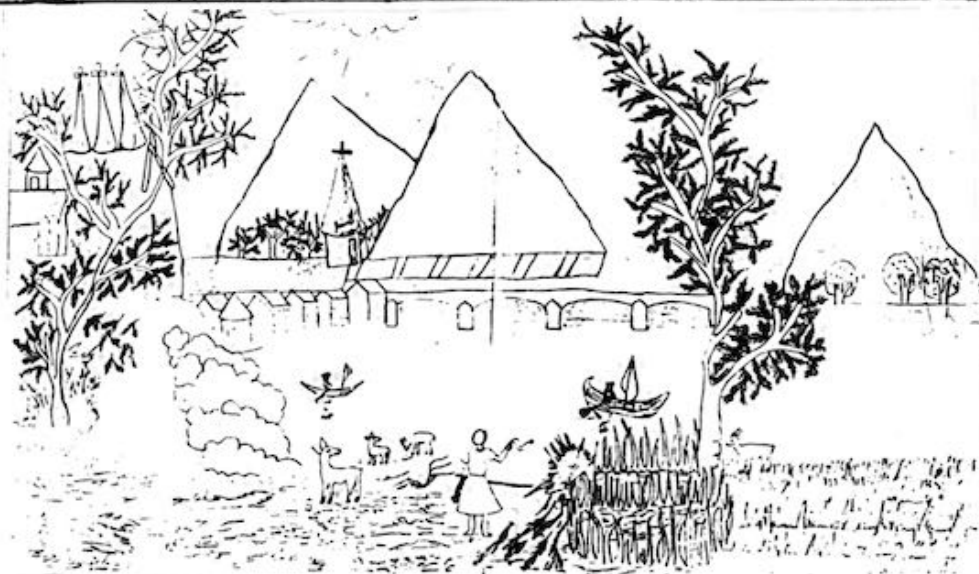
نگاره گاتان

سه لایه ن خوشکده فایما خوشنسا و له
مده شهید و کیشرا و ده بو مان ره وانه کر او ه

زیانی کورده گانی قو و چان

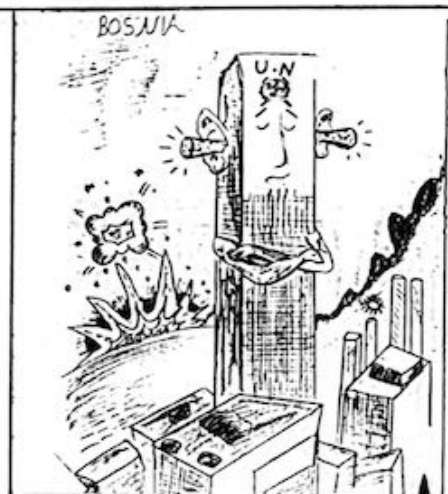

زوله یخا خو شنا و له منسا ری قو و چان

حسین عه بدور رحمان بهوسف گهردی
له شاری قووجان

له شاری ئه راک که ناوی
کیشه ره که ی له سر نییه

رزا پیروت عه بدوللا

ناچی نادر ناسر له محمود آباد

رزا پیروت عه بدوللا

له شاری ئه راک که ناوی
کیشه ره که ی له سر نییه

پاشماوهی دیارییه کی....

۴- بهرگی هه شتیه (نادر شهسوار ایران نسخه خطی واسناد).

۵- (اسناد خراسان).

۶- ایلات و عشایر خراسان.

۷- فلسفه موسیقی خراسان کردی، ترکی، فارسی.

۸- موسیقی شمال خراسان ۵ قطعه نوار کاست با عنوان لیستکی کرمانجی.

هه والنیرمان له دریزه‌ی راپورته‌کی ده‌لی:

به‌راستی ناوبراو یه‌کیکه له‌گه‌وره‌ترین نووسه‌رانی کورد له‌خو‌راسان که تا‌کو نیستا به‌شداری چه‌ندین کورو شه‌وی شیعر و ته‌نا‌ه‌ت کوری ماته‌مینى سه‌روک پارزانی نه‌مرو نیدر یسی هه‌میشه زیندوو کوری ماته‌مینى هه‌له‌ه‌جیه‌ی شه‌هید به‌و په‌ری لیها‌تویی یه‌وه‌کردوو و رولی کاریگه‌ری نو‌اندوو که جیی خویه‌تی وه‌کو کوردیکی روشنی‌یرو کورد په‌رو ورو سوور له‌سه‌ر ریگای نه‌براه‌ی کوردایه‌تی هه‌خرو شانازی پیوه‌ه‌کریت و بو‌هه‌ر کوردیکی نه‌ده‌ب دوست بیته ناسین و هاندان له‌م ریگایه‌ی پیروزه‌دا.

□ نیمه‌شی ویرای سوپاس بو‌هه‌والنیرمان هه‌قال نه‌ییوب هاشم داوای ته‌مه‌ن دریزی بو‌سه‌یدا ته‌وه‌حجودی ده‌که‌ین و هیوا دارین له‌ریگه‌ی خزمه‌ت به‌گه‌له‌که‌مان هه‌ر سه‌رکه‌وتوو بی.

نه‌و خوینه‌رانه‌ی په‌رتووکی ناوبراویان گه‌ره‌ک بی ده‌توانن بو‌وه‌رگرتنی نیشانی پوستی ماموستا که‌لیموللا ته‌وه‌حجودی په‌یوه‌ندی به‌نووسینگه‌ی گزنگ بکه‌ن.

نه که رنه محاره

یه

ناخ به س مجاره

یه

فیلی

شمو

پ

لاوانس كورد شورەى پولاى بنىن

١٩٥٣ - ١٩٥٣

بارزانى نههر

پشكا ووشنيرى وراكماندن
لقن دموك - نههنا